

Remgro

Beperk

2016
FINANSIËLE
JAARSTATE

INHOUD

FINANSIËLE JAARSTATE

VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID DEUR DIE RAAD VAN DIREKTEURE	3
VERKLARING DEUR DIE MAATSKAPPYSEKRETARIS	3
VERSLAG VAN DIE OUDIT-EN-RISIKOKOMITEE	4
VERSLAG VAN DIE RAAD VAN DIREKTEURE	6
VERSLAG VAN DIE ONAFHANKLIKE OUDITEUR	11

GEKONSOLIDEERD

STAAT VAN FINANSIËLE STAND	12
INKOMSTESTAAT	13
STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE	14
STAAT VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT	15
STAAT VAN KONTANTVLOEI	16
AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE	17
BYLAAG A Belangrikste filiaalmaatskappye	76
BYLAAG B Belangrikste beleggings	77
BYLAAG C Inligting oor segmente	78

DIE MAATSKAPPY

STAAT VAN FINANSIËLE STAND	80
INKOMSTESTAAT	80
STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE	80
STAAT VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT	81
STAAT VAN KONTANTVLOEI	81
AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE	82

STATUTÊRE INLIGTING

AANDEELHOUERSINLIGTING	85
------------------------	----

VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID

DEUR DIE RAAD VAN DIREKTEURE

Die direkteure is verantwoordelik vir die byhou van geskikte rekeningkundige rekords en vir die voorbereiding en die integriteit van die finansiële jaarstate wat in hierdie jaarverslag verskyn.

Die finansiële jaarstate is ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde (IFRS) en die vereistes van die Suid-Afrikaanse Maatskappywet (Nr. 71 van 2008), soos gewysig, op die lopendesaaik-grondslag opgestel en inkorporeer volledige en verantwoordelike openbaarmaking. Die finansiële jaarstate is gegrond op toepaslike rekeningkundige beleid en word deur redelike en omsigtige oordeel en beramings ondersteun. Die finansiële state is onder toesig van die hoof finansiële beampte, Neville Williams GR(SA) opgestel.

Die direkteure is tevrede dat die inligting soos vervat in die finansiële state 'n redelike weergawe is van die groep se resultate van bedrywighede vir die jaar en die finansiële stand van die groep soos op jaareinde. Die akkuraatheid van die ander inligting wat by die jaarverslag ingesluit is, is deur die direkteure oorweeg en hulle is tevrede dat dit strook met die finansiële state.

Die direkteure is ook verantwoordelik vir die groep se stelsel van interne finansiële beheer. Die stelsel is ontwerp om

redelike, maar nie absolute gerusstelling nie, te verskaf rakende die betroubaarheid van die finansiële state, die beskerming van bates, en om wanvoorstelling en verliese te verhoed en op te spoor.

Die direkteure is van mening dat die groep in die toekoms as 'n lopende saak sal voortbestaan.

Die finansiële state is deur die onafhanklike ouditeur, Price-waterhouseCoopers Geïnk., geouditeer aan wie onbeperkte toegang verleen is tot alle finansiële rekords en verwante inligting. Die ouditeur se verslag word op bladsy 11 aangebied.

Geteken namens die raad van direkteure.

Johann Rupert
Voorsitter

Jannie Durand
Hoofuitvoerende beampte

Stellenbosch
20 September 2016

VERKLARING DEUR DIE MAATSKAPPYSEKRETARIS

Ek, Mariza Lubbe, die maatskappysekretaris van Remgro Beperk, sertifiseer hiermee dat, ten opsigte van die jaar onder oorsig, alle opgawes en kennisgewings van Remgro Beperk wat ingevolge die Maatskappywet (Nr. 71 van 2008), soos gewysig, vereis word, ingedien is by die Kommissie vir Maatskappye en Intellektuele Eiendom en dat al sodanige opgawes en kennisgewings waar, korrek en op datum blyk te wees.

Mariza Lubbe
Maatskappysekretaris

Stellenbosch
20 September 2016

VERSLAG VAN DIE OUDIT-EN-RISIKOKOMITEE

AAN DIE AANDEELHOERS VAN REMGRO BEPERK

Hierdie verslag deur die oudit-en-risikokomitee (die komitee), soos aangestel deur die aandeelhouders ten opsigte van die jaar onder oorsig, is voorberei in ooreenstemming met die aanbevelings van King III en die vereistes van die Maatskappywet (Nr. 71 van 2008), soos gewysig (Maatskappywet), en beskryf hoe die komitee sy statutêre verpligtinge ingevolge die Maatskappywet, asook die bykomende funksies deur die direksie daaraan toegeken ten opsigte van die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2016, nagekom het.

KOMITEELEDE EN BYWONING VAN VERGADERINGS

Die komitee bestaan uit vyf onafhanklike nie-uitvoerende direkteure (soos uiteengesit in die onderstaande tabel) onder die voorsitterskap van mnr Herman Wessels, 'n geëkspertiseerde rekenmeester. Alle komiteelede beskik oor die nodige vaardighede en ondervinding. Ingevolge die komitee se mandaat moet minstens vier vergaderings per jaar gehou word.

SAMESTELLING VAN DIE KOMITEE

Komiteelid*	Aantal vergaderings gehou	Aantal vergaderings bygewoon
H Wessels (voorsitter)	4	4
S E N De Bruyn Sebotsa**	4	3
N P Mageza	4	4
P J Moleketi	4	4
F Robertson	4	4

* Verkorte curriculum vitae van alle direkteure van die maatskappy word op bladsy 14 en 15 van die geïntegreerde jaarverslag verskaf.

**Me S E N De Bruyn Sebotsa is met effek vanaf 23 November 2015 as 'n lid van die oudit-en-risikokomitee aangestel en het sedertdien al die vergaderings bygewoon.

Die hoofuitvoerende beamppte, hoof finansiële beamppte, hoof van interne oudit en verteenwoordigers van die eksterne ouditeure woon komiteevergaderings op uitnodiging by. Komitee-agendas maak voorsiening vir vertroulike vergaderings tussen komiteelede en die interne en eksterne ouditeure, asook bestuur.

ROL EN VERANTWOORDELIKHEDE

Die komitee se rol en verantwoordelikhede sluit sy statutêre verpligtinge ingevolge die Maatskappywet in, sowel as die verantwoordelikhede deur die direksie daaraan toegeken.

Die komitee is tevrede dat hy alle verpligtinge in die finansiële jaar onder oorsig nagekom het, soos in meer besonderhede hieronder aangedui word.

Wispeco is Remgro se vernaamste bedryfsvolfiliaal. Wispeco se oudit-en-risikokomitee funksioneer as 'n subkomitee van die komitee en rapporteer deur die notules van vergaderings wat

gehou is by elke vergadering in die agenda van hierdie komitee in te sluit. Die komitee het homself ook vergewis dat daar doeltreffende ouditkomitees is wat binne die maatskappy se vernaamste nie-volfiliaalmaatskappye, geassosieerdes en gesamentlike ondernemings funksioneer, waarvan die notules van vergaderings ook in die komitee se agenda opgeneem word.

Meer inligting oor die funksionering van die komitee, en sake wat in hierdie verslag gehanteer is, is beskikbaar in die korporatiewe bestuursverslag en die risikobestuursverslag wat by die geïntegreerde jaarverslag ingesluit is.

STATUTÊRE PLIGTE

In die uitvoering van sy pligte het die komitee die volgende statutêre verpligtinge nagekom:

- Benoem PricewaterhouseCoopers Geïnk. en mnr Hein Döman, wat na die mening van die komitee onafhanklik van die maatskappy is, om deur die aandeelhouders aangestel te word as eksterne ouditeur vir die finansiële jaar geëindig 30 Junie 2016
- Bepaal die fooie betaalbaar aan die eksterne ouditeur en die aanstellingsvoorwaardes
- Verseker dat die aanstelling van die eksterne ouditeur voldoen aan die vereistes van die Maatskappywet en enige ander wetgewing wat met die aanstelling van ouditeure verband hou
- Bepaal die aard en omvang van enige nie-ouditdienste wat die eksterne ouditeur aan die maatskappy en sy volfiliale, geadministreer deur Remgro Bestuursdienste Beperk (RBD), asook aan Wispeco, mag verskaf
- Voorafgoedkeuring vir enige voorgestelde ooreenkoms met die eksterne ouditeur vir die verskaffing van nie-ouditdienste aan die maatskappy en sy volfiliale, geadministreer deur RBD, sowel as aan Wispeco.

EKSTERNE OUDIT

Die komitee is tevrede dat die maatskappy se eksterne ouditeur, PricewaterhouseCoopers Geïnk., onafhanklik van die maatskappy is en dus geskik is om sy ouditfunksies sonder beïnvloeding te verrig.

'n Formele beleid bestuur die proses waarvolgens die eksterne ouditeur van die maatskappy vir nie-ouditdienste oorweeg word. Ingevolge die beleid is die komitee verantwoordelik om die aard en omvang te bepaal van enige nie-ouditdienste wat die eksterne ouditeur mag verskaf, asook vir voorafgoedkeuring van enige voorgestelde kontrak met die eksterne ouditeur vir die verskaffing van nie-ouditdienste.

INTERNE FINANSIËLE BEHEER EN REKENINGKUNDIGE STELSLS

Die komitee is verantwoordelik vir die beoordeling van die interne finansiële beheer- en rekeningkundige stelsels van die maatskappy en sy volfiliale. In hierdie verband het die komitee verslae oor die doeltreffendheid van die interne

finansiële beheerstelsels wat deur die interne ouditfunksie opgestel is, beoordeel, inligting oorweeg wat deur bestuur verskaf is en samesprekings met die eksterne ouditeur gevoer oor die resultate van die oudit. Die komitee is van mening dat die interne finansiële beheerstelsels effektief is en die grondslag vir die voorbereiding van betroubare finansiële state vorm. Ter ondersteuning van die voorafgaande het die komitee ook verslae van die interne ouditfunksie ontvang rakende die doeltreffendheid van die gesamentlike gerusstellingsproses en bedrogvoorkoming, asook die maatreëls wat daarvoor in plek is.

Die lede van Remgro se bestuur wat in die direksies dien van maatskappye waarin belê is (RCL Foods en geassosieerdes en gesamentlike ondernemings), is verantwoordelik vir die uitoefening van die maatskappy se beduidende invloed om te verseker dat effektiewe interne beheermaatreëls geïmplementeer en daaraan voldoen word.

KUNDIGHEID EN ONDERVINDING VAN DIE HOOF FINANSIËLE BEAMPTEN EN DIE FINANSIËLE FUNKSIE

Die komitee het die kundigheid en ondervinding van die hoof finansiële beampte, mnr Neville Williams, oorweeg en dit toepaslik en bevredigend gevind. Laasgenoemde se curriculum vitae verskyn op bladsy 15 van die geïntegreerde jaarverslag.

Daarbenewens het die komitee die toepaslike ondervinding en die geskiktheid van die hulpbronne van die maatskappy se finansiële funksie, en die ervaring van senior bestuurslede verantwoordelik vir die finansiële funksie, beoordeel en dit bevredigend gevind.

FINANSIËLE STATE EN LOPENDE SAAK

Die komitee het die alleenstaande en gekonsolideerde finansiële state van die maatskappy nagegaan en is tevrede dat dit aan Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde en die Maatskappywet voldoen en dat die rekeningkundige beleid wat gebruik word, toepaslik is.

Die komitee het ook 'n gedokumenteerde evaluasie van bestuur oor die lopendesaaik-status van die maatskappy oorweeg voordat 'n aanbeveling aan die direksie gemaak is dat die maatskappy in die afsienbare toekoms 'n lopende saak sal wees.

RISIKOBESTUUR

Die komitee het die oorsig van die risikobestuursfunksie aan die risiko-en-IT-bestuurskomitee oorgedra, wat 'n subkomitee van die komitee is. Die mandaat van hierdie komitee sluit in: die handhawing van die risikobestuursbeleid en -plan, die daarstelling van 'n bedryfsrisikoregister, inligtingsrisikobestuur, wetlike nakoming en bedryfsgesondheid en -veiligheid. Die hoof finansiële beampte is die voorsitter van die risiko-en-IT-bestuurskomitee en die ander vyftien lede is almal senior bestuurders van die

maatskappy. Die voorsitter van die komitee woon die vergaderings van die risiko-en-IT-bestuurskomitee as 'n *ex officio*-lid by om te verseker dat hierdie komitee doeltreffend funksioneer en toepaslike risiko-inligting met die komitee deel.

INTERNE OUDIT

Die maatskappy se interne ouditafdeling is 'n effektiewe, onafhanklike beoordelingsfunksie en vorm 'n integrale deel van die ondernemingwye risikobestuursstelsel, wat geruststelling oor die doeltreffendheid van die maatskappy se interne beheerstelsel verskaf. Die interne ouditafdeling van die maatskappy bestaan uit bekwame en ervare personeel wat diens verskaf aan al Remgro se volfiliale, geadmistreer deur RBD, sowel as aan Wispeco. Daarby verrig die interne ouditafdeling ook onafhanklike interne ouditfunksies vir ander maatskappye waarin belê word, soos Dark Fibre Africa, Mediclinic, RMB Holdings, RMI Holdings, SEACOM en Business Partners.

In die jaar onder oorsig, het die komitee die interne oudithandves oorweeg en vir goedkeuring deur die direksie aanbeveel. Die komitee het ook die interne oudit-kwaliteitsgerusstellingsplan beoordeel, asook die nakoming van die interne ouditfunksie. Meer besonderhede oor die groep se interne ouditfunksies verskyn in die risikobestuursverslag wat by die geïntegreerde jaarverslag ingesluit is.

NAKOMING

Die komitee is verantwoordelik vir die nagaan van enige belangrike skending van relevante wetlike en regulerende vereistes. Die komitee is tevrede dat daar geen wesentlike nienakoming van wette en regulasies was nie.

Die komitee is ook tevrede dat dit in die jaar onder oorsig alle wetlike, regulerende en ander verantwoordelikhede nagekom het.

AANBEVELING AAN DIE DIREKSIE

Die komitee het die geïntegreerde jaarverslag, asook die omvattende finansiële jaarstate en volhoubare ontwikkelingsverslag, nagesien en oorweeg en het dit aanbeveel vir goedkeuring deur die direksie.

Herman Wessels

Voorsitter van die oudit-en-risikokomitee

Stellenbosch
20 September 2016

VERSLAG VAN DIE RAAD VAN DIREKTEURE

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

Geagte Aandeelhouer

Die raad doen met genoeg verslag oor die bedrywighede en finansiële resultate vir die jaar onder oorsig.

AARD VAN BEDRYWIGHEDE

Die maatskappy is 'n beleggingshouermaatskappy. Kontant-inkomste bestaan hoofsaaklik uit dividende en rente. Die gekonsolideerde finansiële jaarstate van die maatskappy en sy filiale inkorporeer ook die geëkwiteerde toeskryfbare inkomste van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings.

Die groep se belange bestaan hoofsaaklik uit beleggings in voedsel, drank en huishoudelike sorg; bankwese; gesondheidsorg; versekering; nywerheid; infrastruktuur asook media en sport.

RESULTATE

Jaar geëindig	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Wesensverdienste (R miljoen)	5 887	7 996
– per aandeel (sent)	1 143.9	1 555.0
– verwater (sent)	1 139.2	1 541.8
Wesensverdienste, uitgesluit eenmalige koste en opsie hermeting (R miljoen)	7 405	7 996
– per aandeel (sent)	1 438.9	1 555.0
– verwater (sent)	1 434.1	1 541.8
Verdienste – netto wins vir die jaar (R miljoen)	5 386	8 715
– per aandeel (sent)	1 046.6	1 694.9
– verwater (sent)	1 042.5	1 680.9
Dividende (R miljoen)	2 376	2 211
– gewoon – per aandeel (sent)	460.00	428.00

'n Finale dividend van 275 sent (2015: 259 sent) per aandeel is verklaar na jaareinde en is gevolglik nie in die finansiële jaarstate voorsien nie. Die finale dividend is onderhewig aan dividendbelasting.

BELEGGINGSAKTIWITEITE

Die belangrikste beleggingsaktiwiteite gedurende die jaar onder oorsig was soos volg:

MEDICLINIC INTERNATIONAL BEPERK (MEDICLINIC)

FASILITERING VAN MEDICLINIC SE VERKRYGING VAN SPIRE

In Junie 2015 het Remgro 'n ooreenkoms aangegaan met fondse wat deur Cinven bestuur word om 119 923 335 Spire Healthcare Group plc (Spire)-aandeel (gelykstaande aan 'n belang van 29.9% in Spire) te bekom teen 'n prys van £3.60 per aandeel vir 'n totale koopsom van £431.7 miljoen (transaksiekoste uitgesluit). Die transaksie is vroeg in Julie 2015 afgehandel en Remgro het dit deur 'n kombinasie van eie kontant, asook eksterne finansiering, befonds.

Hiermee saam het Remgro en Mediclinic 'n ooreenkoms aangegaan waarvolgens laasgenoemde Remgro se belang in Spire sou bekom onderhewig daaraan dat Mediclinic die nodige fondse vind om sodanige transaksie te voltrek. In Augustus 2015 het Mediclinic R10.0 miljard gewerf deur 'n regte-uitgifte, ingevolge waarvan 111 111 111 nuwe Mediclinic-aandeel teen 'n prys van R90.00 per aandeel uitgereik is. Deur sy regte te volg en die balans van die regte-uitgifte te onderskryf, het Remgro op 'n bykomende 51 342 886 Mediclinic-aandeel ten bedrae van R4.6 miljard ingeskryf. Na die suksesvolle afhandeling van die regte-uitgifte het Mediclinic in Augustus 2015 Remgro se belang in Spire vir 'n bedrag van R8.6 miljard, gelykstaande aan die aankoopprys, transaksie- en finansieringskoste, verkry. Remgro het dus net die verkryging van Spire deur Mediclinic gefasiliteer.

Ten einde aan bogenoemde regte-uitgifte deel te neem, het Remgro oorbruggingsfinansiering ten bedrae van R3.5 miljard bekom. Op 13 Januarie 2016 het Remgro, (deur sy volfiliaal, Remgro Healthcare Holdings Eiendoms Beperk (Remgro Healthcare)), die oorbruggingsfinansiering herfinansier deur die uitreiking van vastekoers-kumulatiewe aflosbare voorkeuraandeel. Hierdie voorkeuraandeel het 'n termyn van vier jaar, met 'n vaste dividendkoers van 7.7%, halfjaarliks betaalbaar.

Na bogenoemde transaksies was Remgro se effektiewe belang in Mediclinic 42.5% (30 Junie 2015: 42.0%).

SAMEVOEGING VAN MEDICLINIC EN AL NOOR HOSPITALS GROUP PLC (AL NOOR)

Op 14 Oktober 2015 het Mediclinic en Al Noor oor die voorwaardes vir die samevoeging van hul onderskeie besighede (die Samevoeging) ooreengekom ingevolge waarvan Al Noor aangebied het om 100% van die uitgereikte aandeelkapitaal van Mediclinic te verkry. Die transaksie is op 15 Februarie 2016 afgehandel en gegewe die relatiewe grootte van Mediclinic en Al Noor is die Samevoeging as 'n omgekeerde oorname van Al Noor geklassifiseer. Die gekombineerde groep staan as Mediclinic International plc (Mediclinic plc) bekend en het sy primêre notering op die hoofmark van die Londense Effektebeurs (LSE) behou. Mediclinic plc het ook 'n inwaartse sekondêre notering op die hoofmark van die Johannesburgse Effektebeurs (JSE) verkry en is tot die FTSE 100-indeks van die LSE toegelaat. Mediclinic-aandeelhouers het 0.625 Al Noor-aandeel ontvang vir elke Mediclinic-aandeel gehou, gegrond op die vyf dae volume geweegde gemiddelde prys tot en met 1 Oktober 2015 van die Mediclinic-aandeel op die JSE en die Al Noor-aandeel op die LSE (wat onderskeidelik £5.20 en £8.32 was). As gevolg van die omgekeerde oorname, het Remgro 'n wins op die verwatering van sy belang in Mediclinic ten bedrae van R2 262 miljoen gerealiseer.

Bykomend tot die Al Noor-aandeel wat Remgro ontvang het, en as 'n onderliggende komponent van die Samevoeging, het laasgenoemde ook in Februarie 2016 op 'n ekstra 72 115 384 aandeel in Al Noor ingeskryf teen 'n inskrywingsprys

van £8.32 per aandeel vir 'n totale bedrag van £600 miljoen (die Remgro Inskrywing). Ten einde die Remgro Inskrywing te befonds, het Remgro oorbruggingsfinansiering verkry waarvan £400.0 miljoen in die buiteland geleen is, terwyl £200.0 miljoen (of R4.3 miljard) in Suid-Afrika bekom is.

Op 16 Maart 2016 het Remgro (deur sy volfiliaal, Remgro Healthcare) die plaaslike oorbruggingsfinansiering deur die uitreiking van nuwe vastekoers-kumulatiewe aflosbare voorkeuraandele ten bedrae van R4.4 miljard herfinansier. Die voorkeuraandele het 'n termyn van vyf jaar en 'n vaste dividendkoers van 8.3%, halfjaarliks betaalbaar.

Op 22 Maart 2016 het Remgro (deur sy volfiliaal, Remgro Jersey GBP Limited) £350.0 miljoen van die buitelandse oorbruggingsfinansiering herfinansier deur die uitreiking van omruilbare skuldbriewe, met 'n termyn van vyf jaar en 'n vaste koers van 2.625%, halfjaarliks betaalbaar. Die omruilbare skuldbriewe is omruilbaar in nagenoeg 30.9 miljoen Mediclinic plc gewone aandele en die omruilprys vir die skuldbriewe is £11.3086 per Mediclinic plc-aandeel, wat 'n premie van 30% verteenwoordig bo die geweege gemiddelde prys op die LSE tussen die loodsing en prysvasstelling van die skuldbriefaanbod. By die omruiling of aflossing van die skuldbriewe sal Remgro die diskresionêre reg hê om 'n bedrag in kontant of aandele, of 'n kombinasie van kontant en aandele, te lewer. Die skuldbriewe is op 23 Maart 2016 ingesluit vir verhandeling in die opemarkafdeling (Freiverkehr) van Frankfurt se effektebeurs.

Op 30 Junie 2016 was Remgro se effektiewe belang in Mediclinic 44.6%.

BRITEHOUSE HOLDINGS EIENDOMS BEPERK (BRITEHOUSE)

Gedurende September 2015 het Remgro sy belegging in Britehouse verkoop vir 'n totale koopsom van R159.6 miljoen. 'n Wins van R93.7 miljoen is met hierdie transaksie gerealiseer, wat van wesensverdienste uitgesluit is.

KONTANTBRONNE BY DIE KERN

Die maatskappy se kontantbronne op 30 Junie 2016 was soos volg:

R miljoen	30 Junie 2016			30 Junie 2015
	Plaaslik	Buiteland	Totaal	
Per gekonsolideerde staat van finansiële stand	2 001	1 568	3 569	4 050
Belegging in geldmarkfondse	500	550	1 050	986
Min: Kontant van bedryfsfiliale	(795)	(46)	(841)	(1 017)
<i>Kontant by die kern</i>	1 706	2 072	3 778	4 019

Op 30 Junie 2016 was ongeveer 28% (R1 050 miljoen) van die beskikbare kontant by die kern in geldmarkfondse, wat nie as kontant en kontantekwivalente op die staat van finansiële

MILESTONE CHINA-FONDSE

In die jaar onder oorsig het Remgro die oorblywende leningsverpligting van \$6.9 miljoen aan Milestone Capital Strategic Holdings voorgeskiet. Remgro het ook 'n bykomende \$6.7 miljoen in Milestone China Opportunities Fund III (Milestone III) belê en daardeur sy kumulatiewe belegging in Milestone III tot \$93.2 miljoen verhoog. Op 30 Junie 2016 het die oorblywende verpligting ten opsigte van Milestone III \$6.8 miljoen bedra.

PEMBANI REMGRO INFRASTRUKTUURFONDS (PRIF)

In die jaar onder oorsig het Remgro 'n bykomende R150.0 miljoen vir PRIF bewillig, wat die totale verpligting op R650.0 miljoen te staan gebring het. As gevolg van die bykomende verpligting, en PRIF se suksesvolle tweede en derde sluiting, het Remgro 'n verdere netto bedrag van R28.6 miljoen in PRIF belê en sodoende sy kumulatiewe belegging tot R211.9 miljoen verhoog. Op 30 Junie 2016 het die oorblywende verpligting ten opsigte van PRIF R438.1 miljoen bedra.

ANDER

Ander kleiner beleggings het R152 miljoen bedra.

GEBEURE NA JAAREINDE

INVENFIN EIENDOMS BEPERK (INVENFIN)

Op 27 Julie 2016 het Remgro (deur sy volfiliaal Invenfin) 'n belang van 30%, ten bedrae van R80.0 miljoen, in Dynamic Commodities Eiendoms Beperk (Dynamic Commodities) verkry. Dynamic Commodities is 'n uitvoergefokusde maatskappy wat bevrore nageregte, versnapperings en waardetoegevoegde "vars bevrore" vrugte van hoë gehalte vervaardig. Gedurende Augustus 2016 het Invenfin ook 'n belang van 30% in Joya Brands Eiendoms Beperk, 'n lekkergoedvervaardiger, vir R50.2 miljoen verkry.

Buiten bogenoemde transaksies was daar geen ander wesentlike transaksies sedert 30 Junie 2016 nie.

stand geklassifiseer is nie, belê. Vir verdere inligting verwys na aantekening 14 van die finansiële jaarstate.

GROEP FINANSIËLE OORSIG

STAAT VAN FINANSIËLE STAND

Die ontleding van "Ekwiteit aangewend" en "Bron van wesensverdienste" hieronder dui die sektore aan waarin die groep se beleggings ingedeel is. Geen aansuiwering is gemaak vir gevalle waar 'n belegging hoofsaaklik in een sektor bedrywig is maar ook belange in 'n ander sektor het nie.

	30 Junie 2016		30 Junie 2015	
	R miljoen	R per aandeel	R miljoen	R per aandeel
<i>Ekwiteit aangewend</i>				
Toeskryfbaar aan ekwiteithouers	78 866	153.17	73 114	142.12
<i>Aanwending van ekwiteit</i>				
Voedsel, drank en huishoudelike sorg	14 383	27.93	13 887	26.99
Bankwese	17 784	34.54	16 567	32.20
Gesondheidsorg	33 629	65.31	13 227	25.71
Versekering	7 157	13.90	6 717	13.06
Nywerheid	5 575	10.83	5 461	10.62
Infrastruktuur	5 052	9.81	6 857	13.33
Media en sport	1 444	2.80	1 500	2.92
Ander beleggings	3 737	7.26	3 047	5.92
Sentrale tesourie				
– Kontant by die kern	3 778	7.34	4 019	7.81
– Skuld by die kern	(16 452)	(31.95)	–	–
Ander netto korporatiewe bates	2 779	5.40	1 832	3.56
	78 866	153.17	73 114	142.12

INKOMSTESTAAT

	30 Junie 2016		30 Junie 2015	
	R miljoen	%	R miljoen	%
<i>Bron van wesensverdienste</i>				
Voedsel, drank en huishoudelike sorg	1 618	27	1 531	19
Bankwese	2 989	51	2 845	36
Gesondheidsorg	1 566	26	1 734	22
Versekering	888	15	986	12
Nywerheid	517	9	381	5
Infrastruktuur	6	–	392	5
Media en sport	(36)	–	(16)	–
Ander beleggings	67	1	84	1
Sentrale tesourie				
– Finansieringsinkomste	125	2	111	1
– Finansieringskoste	(1 602)	(27)	–	–
Ander netto korporatiewe koste	(251)	(4)	(52)	(1)
	5 887	100	7 996	100

	30 Junie 2016	30 Junie 2015
R miljoen		
<i>Samestelling van wesensverdienste</i>		
Filiaalmaatskappye	(981)	996
Winste	820	1 107
Verliese	(1 801)	(111)
Geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings	6 868	7 000
Winste	7 252	7 183
Verliese	(384)	(183)
	5 887	7 996

AANDELEAANSPORINGSKEMA

Remgro het tans een langtermynaansporingsplan, naamlik die Remgro Ekwiteitsvereffende Aandele-groei-reg-skema (die SAR-skema). Ingevolge die SAR-skema word Remgro gewone aandele ter waarde van die groei van hul reg tot 'n toegekende aantal Remgro gewone aandele aan deelnemers aangebied wat binne verskillende intervalle, maar voor die verstryking van sewe jaar na die regte toegeken is, uitgeoefen kan word.

Die vroegste intervalle waarbinne aandele-groei-regte uitgeoefen kan word, is soos volg:

- Een-derde drie jaar na die toekenningsdatum
- 'n Addisionele derde vier jaar na die toekenningsdatum
- Die res vyf jaar na die toekenningsdatum

Verwys na aantekening 25 by die finansiële jaarstate vir volledige besonderhede.

TESOURIE-AANDELE

Op 30 Junie 2015 is 2 169 558 Remgro gewone aandele (0.5%) as tesourie-aandele deur 'n volfiliaalmaatskappy van Remgro gehou. Soos voorheen gerapporteer is hierdie aandele aangekoop ten einde Remgro se aandele-aansporingskema te verskans.

Gedurende die jaar onder oorsig is geen Remgro gewone aandele aangekoop nie, terwyl 444 165 Remgro gewone aandele aangewend is ten einde Remgro se verpligting teenoor aandeleskema-deelnemers, wat die regte wat aan hulle toegeken is uitgeoefen het, te vereffen.

Op 30 Junie 2016 is 1 725 393 Remgro gewone aandele (0.4%) as tesourie-aandele gehou.

AANDELEKAPITAAL

Die algemene aandeelhouersvergadering van 16 Augustus 2016 het goedkeuring verleen dat die gemagtigde gewone aandele met geen pariwaarde met 487 506 350 tot 1 000 000 000 gewone aandele met geen pariwaarde en die gemagtigde B-gewone aandele met geen pariwaarde met 59 493 648 tot 100 000 000 B-gewone aandele met geen pariwaarde verhoog word. Daar is ook besluit om 100 000 000 gewone aandele met geen pariwaarde en 10 000 000 B-gewone aandele met geen pariwaarde onder beheer van die Remgro-direksie te plaas met die oog daarop om bykomende ekwiteitskapitaal by wyse van 'n regte-uitgifte te werf. Die magtiging sal geld tot en met die volgende algemene jaarvergadering, tensy dit hernu word by die genoemde vergadering.

HOOFAANDEELHOUER

Rupert Beleggings Eiendoms Beperk (Rupert Beleggings) (voorheen Rembrandt Trust Eiendoms Beperk) hou al die uitgereikte ongenoteerde B-gewone aandele van die maatskappy en is geregtig op 42.55% (2015: 42.57%) van die totale stemreg.

'n Ontleding van die aandeelhouers verskyn op bladsy 85 en 86.

FILIAALMAATSKAPPY EN BELEGGINGS

Besonderhede van filiaalmaatskappye, geëkwiteerde beleggings en ander beleggings word in Bylaag A en B uiteengesit.

DIREKTEURE

Die name van die direkteure verskyn op bladsy 14 en 15 van die geïntegreerde jaarverslag.

Mnr N J Williams is met ingang van 1 April 2016 as hoof finansiële beampte van Remgro aangestel, welke direkteursaanstelling ingevolge die akte van oprigting van die maatskappy deur die aandeelhouers by die volgende algemene jaarvergadering bekragtig sal word.

Die direksie verwelkom mnr Williams as hoof finansiële beampte van die maatskappy.

Kragtens die bepalings van die akte van oprigting tree mnr J J Durand, P K Harris, Dr E de la H Hertzog, J Malherbe en M Morobe volgens rotasie as direkteure af. Hierdie direkteure is en stel hulself herkiesbaar.

BELANGE VAN DIREKTEURE

Die direkte en indirekte belange van direkteure en hul verwantes in die uitgereikte gewone aandeelkapitaal van die maatskappy, het in totaal op 30 Junie 2016, 2.55% (2015: 2.57%) bedra.

Mnr J P Rupert is 'n direkteur van Rupert Beleggings wat die houër is van al die uitgereikte ongenoteerde B-gewone aandele.

'n Ontleding van die belange van direkteure in die uitgereikte kapitaal van die maatskappy verskyn op bladsy 87.

DIREKTEURSVERGOEDING

Die totale direkteursvergoeding betaalbaar vir dienste as direkteure die afgelope finansiële jaar gelewer, het R4.8 miljoen (2015: R3.7 miljoen) beloop.

AANKOOP VAN AANDELE VAN DIE MAATSKAPPY

Daar word aanbeveel dat 'n algemene magtiging aan die raad toegestaan word om, indien omstandighede dit regverdig, die maatskappy se eie aandele te verkry en om goedkeuring aan enige filiaalmaatskappy van die maatskappy te gee om aandele in die maatskappy te verkry, onderhewig aan die bepalings van die Maatskappywet (Nr. 71 van 2008), soos gewysig, en die noteringsvereistes van die JSE Beperk.

'n Spesiale besluit om hierdie algemene magtiging aan die raad te verleen is ingesluit in die kennisgewing van die algemene jaarvergadering wat op bladsy 115 van die geïntegreerde jaarverslag verskyn.

VERKLARING VAN KONTANTDIVIDEND

VERKLARING VAN KONTANTDIVIDEND NR. 32

Hiermee word kennis gegee dat 'n finale bruto dividend van 275 sent (2015: 259 sent) per aandeel uit inkomstereserwes verklaar is ten opsigte van beide die gewone aandele sonder pariwaarde en die ongenoteerde B-gewone aandele sonder pariwaarde, vir die jaar geëindig 30 Junie 2016.

Dividendterughoubelasting van 15% of 41.25 sent per aandeel sal van toepassing wees, wat tot gevolg het dat die netto dividend 233.75 sent per aandeel is, tensy die betrokke aandeelhouer vrygestel is van dividendterughoubelasting of in aanmerking kom vir 'n verlaagde koers ingevolge 'n toepaslike dubbelbelastingooreenkoms.

Die totale bruto dividend per aandeel vir die jaar geëindig 30 Junie 2016 bedra dus 460 sent teenoor 428 sent vir die vergelykende jaar geëindig 30 Junie 2015.

Die uitgereikte aandeelkapitaal op die verklaringsdatum is 481 106 370 gewone aandele en 35 506 352 B-gewone aandele. Die inkomstebelastingnommer van die maatskappy is 9500-124-71-5.

BETALING

Die finale dividend is op Maandag, 21 November 2016, betaalbaar aan aandeelhouers van die maatskappy wat op Vrydag, 18 November 2016, geregistreer is.

Aandeelsertifikate mag nie tussen Woensdag, 16 November 2016, en Vrydag, 18 November 2016, albei dae ingesluit, gedematerialiseer of rematerialiseer word nie.

Ingevolge die bepalings van die maatskappy se akte van oprigting sal dividende slegs elektronies oorgeplaas word in die bankrekening van aandeelhouers, terwyl dividendtjeks nie meer uitgereik word nie. Indien aandeelhouers nie die oordragsekretaris van hulle bankbesonderhede voorsien nie, sal die dividend nie verbeur word nie, maar in die aandeelregister as "onopgeëis" gemerk word totdat die aandeelhouer die bankbesonderhede vir die uitbetaling daarvan aan die oordragsekretaris voorsien het.

SEKRETARIS

Die naam en adres van die maatskappysekretaris verskyn op bladsy 17 van die geïntegreerde jaarverslag.

GOEDKEURING

Die omvattende finansiële jaarstate op bladsy 12 tot 87 is deur die raad goedgekeur.

Geteken namens die raad van direkteure.

Johann Rupert
Voorsitter

Jannie Durand
Hoofuitvoerende beampite

Stellenbosch
20 September 2016

VERSLAG VAN DIE ONAFHANKLIKE OUDITEUR

AAN DIE AANDEELHOERS VAN REMGRO BEPERK

VERSLAG OOR DIE FINANSIËLE STATE

Ons het die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state van Remgro Beperk, soos uiteengesit op bladsy 12 tot 87, geaudit. Hierdie finansiële state bestaan uit die state van finansiële stand soos op 30 Junie 2016, en die inkomstestate, state van omvattende inkomste, state van veranderinge in ekwiteit en state van kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, en die aantekeninge, wat bestaan uit 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleid en ander verduidelikende inligting.

Direkteure se verantwoordelikheid vir die finansiële state

Die maatskappy se direkteure is verantwoordelik vir die opstel en redelike voorstelling van hierdie gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde en die vereistes van die Maatskappywet van Suid-Afrika, en vir sodanige interne beheer as wat die direkteure nodig ag om die opstel van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state, wat vry is van wesentlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute, in staat te stel.

Ouditeur se verantwoordelikheid

Dit is ons verantwoordelikheid om op grond van ons audit 'n mening oor hierdie gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state uit te spreek. Ons het ons audit ooreenkomstig Internasionale Ouditstandaarde uitgevoer. Daardie standaard vereis dat ons voldoen aan etiese vereistes en die audit beplan en uitvoer om redelike gerusstelling te verkry of die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state vry is van wesentlike wanvoorstelling.

'n Oudit behels die uitvoer van prosedures om ouditbewyse te verkry oor die bedrae en openbaarmaking in die finansiële state. Die prosedures wat gekies word hang af van die ouditeur se oordeel, insluitende die beoordeling van die risiko's van wesentlike wanvoorstelling van die finansiële state, hetsy weens bedrog of foute. Tydens daardie risikobeoordeling oorweeg die ouditeur interne beheer relevant tot die entiteit se opstel en redelike voorstelling van die finansiële state, ten einde ouditprosedures te ontwerp wat in die omstandighede toepaslik is, maar nie met die doel om 'n mening uit te spreek oor die effektiwiteit van die entiteit se interne beheer nie. 'n Oudit sluit ook 'n evaluering van die toepaslikheid van rekeningkundige beleid wat gebruik is en die redelikheid van rekeningkundige ramings wat deur bestuur gemaak is in, asook 'n evaluering van die algehele voorstelling van die finansiële state.

Ons glo dat die ouditbewyse wat ons verkry het, toereikend en toepaslik is om 'n grondslag vir ons ouditmening te bied.

Mening

Na ons mening is die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state, in alle wesentlike opsigte, 'n redelike voorstelling van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële stand van Remgro Beperk soos op 30 Junie 2016, en van die maatskappy se gekonsolideerde en afsonderlike finansiële prestasie en gekonsolideerde en afsonderlike kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde en die vereistes van die Maatskappywet van Suid-Afrika.

Ander verslae wat deur die Maatskappywet vereis word

As deel van ons audit van die gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state vir die jaar geëindig 30 Junie 2016 het ons die verslag van die raad van direkteure, die verslag van die audit-en-risikokomitee en die verklaring van die maatskappysekretaris deurgelees om te bepaal of daar wesentlike teenstrydighede tussen hierdie verslae en die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state is. Hierdie verslae is die verantwoordelikheid van die verskeie opstellers daarvan. Gebaseer op die deurlees van hierdie verslae het ons nie wesentlike teenstrydighede tussen hierdie verslae en die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state geïdentifiseer nie. Ons het egter nie hierdie verslae geaudit nie en spreek dienooreenkomstig nie 'n mening oor hierdie verslae uit nie.

VERSLAG OOR ANDER REGS- EN REGULATORIESE VEREISTES

Ooreenkomstig die "IRBA"-reël wat in Staatskoerant 39475 van 4 Desember 2015 gepubliseer is, doen ons verslag dat PricewaterhouseCoopers Geïnk. vir die afgelope 48 jaar die ouditeur van Remgro Beperk is. Die besigheid van Remgro Beperk is voorheen deur Rembrandt Groep Beperk bedryf, waarvan PricewaterhouseCoopers Geïnk. en voorgangerfirmas, gebaseer op beskikbare statutêre rekords, vir die afgelope 68 jaar die ouditeur is.

PricewaterhouseCoopers Geïnk.

Direkteur: N H Döman

Geregistreerde ouditeur

Stellenbosch

20 September 2016

STAAT VAN FINANSIËLE STAND

OP 30 JUNIE 2016

R miljoen	Aantekeninge	30 Junie 2016	30 Junie 2015
BATES			
Nie-bedryfsbates			
Eiendom, aanleg en toerusting	3	6 292	5 716
Biologiese landbouibates	4	625	550
Beleggingseiendomme	5	107	51
Ontasbare bates	6	4 993	5 710
Beleggings – Geëkwiteer	7	78 565	57 831
– Ander	8	3 408	2 493
Aftreevoordele	9	163	220
Lenings		880	977
Uitgestelde belasting	10	42	18
		95 075	73 566
Bedryfsbates			
		14 086	21 126
Voorraad	11	3 274	3 118
Biologiese landbouibates	4	612	549
Debiteure en korttermynlenings	12	5 503	3 837
Afgeleide instrumente	13	8	10
Belasting		41	42
Belegging in geldmarkfondse	14	1 050	986
Kontant en kontantekwivalente	15	3 569	4 050
		14 057	12 592
Bates gehou vir verkoop	16	29	8 534
		109 161	94 692
EKWITEIT EN LASTE			
Verklaarde kapitaal	17	3 605	3 605
Reserwes	18	75 478	69 781
Tesourie-aandele		(217)	(272)
Aandeelhouersekwiteit		78 866	73 114
Nie-beherende belang	19	2 835	2 803
Totale ekwiteit		81 701	75 917
Nie-bedryfslaste			
		20 838	5 404
Aftreevoordele	9	202	227
Langtermynlenings	20	17 799	3 547
Uitgestelde belasting	10	1 640	1 630
Afgeleide instrumente	13	1 197	–
Bedryfslaste		6 622	13 371
Handels- en ander krediteure	21	4 833	4 469
Korttermynlenings	22	1 660	366
Afgeleide instrumente	13	117	16
Belasting		12	53
		6 622	4 904
Laste gehou vir verkoop	16	–	8 467
		109 161	94 692

INKOMSTESTAAT

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	Aantekeninge	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Verkope		27 697	25 590
Vorraaduitgawes		(16 959)	(15 267)
Personeelkoste	23	(4 578)	(4 276)
Waardevermindering	26	(670)	(607)
Ander netto bedryfsuitgawes	26	(5 647)	(3 878)
Handelswins/(-verlies)		(157)	1 562
Dividendinkomste	27	77	213
Rente ontvang		287	276
Finansieringskoste		(903)	(371)
Netto waardedaling van beleggings, lenings, bates en klandisiewaarde	26	(2 556)	(288)
Wins met die verkoop en verwatering van beleggings	26	2 451	696
Gekonsolideerde wins/(verlies) voor belasting		(801)	2 088
Belasting	10	4	(395)
Gekonsolideerde wins/(verlies) na belasting		(797)	1 693
Belang in na-belaste wins van geëkwiteerde beleggings	28	6 250	7 228
Netto wins vir die jaar		5 453	8 921
Toeskryfbaar aan:			
Ekwiteithouers		5 386	8 715
Nie-beherende belang		67	206
		5 453	8 921
VERDIENSTE PER AANDEEL (sent)			
Basies	2	1 046.6	1 694.9
Verwater	2	1 042.5	1 680.9

STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	Ekwiteits-reserwes	Ander reserwes	Billike waarde reserwes	Behoue ver-dienste	Aandeel-houers-ekwiteit	Nie-beherende belang	Totale ekwiteit
30 Junie 2016							
Netto wins vir die jaar				5 386	5 386	67	5 453
Ander omvattende inkomste, na belasting	1 337	423	408	411	2 579	-	2 579
Items wat later na die inkomstestaat herklassifiseer kan word:							
Wisselkoersaanpassings	356	1 030	(32)	398	1 752	(7)	1 745
Billike waarde aanpassings vir die jaar	-	(14)	552	-	538	(4)	534
Uitgestelde belasting op billike waarde aanpassings	-	-	(112)	-	(112)	-	(112)
Herklassifikasie van ander omvattende inkomste na die inkomstestaat	(370)	(593)	-	-	(963)	12	(951)
Ander omvattende inkomste van geëkwiteerde beleggings	1 653	-	-	-	1 653	(1)	1 652
Items wat nie na die inkomstestaat herklassifiseer kan word nie:							
Hermeting van na-aftrede voordeelverpligtinge	-	-	-	19	19	-	19
Uitgestelde belasting op hermeting van na-aftrede voordeelverpligtinge	-	-	-	(6)	(6)	-	(6)
Veranderinge in reserwes van geëkwiteerde beleggings	(302)	-	-	-	(302)	-	(302)
Totale omvattende inkomste vir die jaar	1 337	423	408	5 797	7 965	67	8 032
30 Junie 2015							
Netto wins vir die jaar				8 715	8 715	206	8 921
Ander omvattende inkomste, na belasting	(57)	50	9	349	351	4	355
Items wat later na die inkomstestaat herklassifiseer kan word:							
Wisselkoersaanpassings	(87)	29	(19)	346	269	(2)	267
Billike waarde aanpassings vir die jaar	-	29	(194)	-	(165)	9	(156)
Uitgestelde belasting op billike waarde aanpassings	-	(8)	(24)	-	(32)	(2)	(34)
Herklassifikasie van ander omvattende inkomste na die inkomstestaat	(200)	-	246	(1)	45	-	45
Ander omvattende inkomste van geëkwiteerde beleggings	929	-	-	-	929	-	929
Items wat nie na die inkomstestaat herklassifiseer kan word nie:							
Hermeting van na-aftrede voordeelverpligtinge	-	-	-	6	6	(1)	5
Uitgestelde belasting op hermeting van na-aftrede voordeelverpligtinge	-	-	-	(2)	(2)	-	(2)
Veranderinge in reserwes van geëkwiteerde beleggings	(699)	-	-	-	(699)	-	(699)
Totale omvattende inkomste vir die jaar	(57)	50	9	9 064	9 066	210	9 276

STAAT VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	Verklaarde en uitgereikte						Aandeelhouers-ekwiteit	Nie-beherende belang	Totale ekwiteit
	kapitaal	Ekwiteits-reserwes	Ander reserwes	Billike waarde reserwes	Behoue verdienste	Tesourie-aandeel			
30 Junie 2016									
Saldo's op 1 Julie	3 605	22 676	1 400	320	45 385	(272)	73 114	2 803	75 917
Totale omvattende inkomste vir die jaar	-	1 337	423	408	5 797	-	7 965	67	8 032
Dividende betaal	-	-	-	-	(2 285)	-	(2 285)	(73)	(2 358)
Kapitaal deur minderhede belê	-	-	-	-	-	-	-	31	31
Oordragte tussen reserwes en ander bewegings	-	(31)	18	-	27	-	14	1	15
Oordrag van behoue inkomste van geëkwiteerde beleggings	-	4 600	-	-	(4 600)	-	-	-	-
Langtermyn aandeel-aansporingskema-reserwe	-	-	3	-	-	55	58	6	64
Saldo's op 30 Junie	3 605	28 582	1 844	728	44 324	(217)	78 866	2 835	81 701
30 Junie 2015									
Saldo's op 1 Julie	3 605	17 605	1 360	311	43 526	(372)	66 035	2 599	68 634
Totale omvattende inkomste vir die jaar	-	(57)	50	9	9 064	-	9 066	210	9 276
Dividende betaal	-	-	-	-	(2 068)	-	(2 068)	(68)	(2 136)
Kapitaal deur minderhede belê	-	-	-	-	-	-	-	37	37
Oordragte tussen reserwes en ander bewegings	-	18	19	-	(27)	-	10	15	25
Oordrag van behoue inkomste van geëkwiteerde beleggings	-	5 110	-	-	(5 110)	-	-	-	-
Langtermyn aandeel-aansporingskema-reserwe	-	-	(29)	-	-	100	71	10	81
Saldo's op 30 Junie	3 605	22 676	1 400	320	45 385	(272)	73 114	2 803	75 917

STAAT VAN KONTANTVLOEI

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	Aantekeninge	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Kontantvloei – bedryfsaktiwiteite			
Handelwinst/(-verlies)		(157)	1 562
Aansuiwerings	29.1	1 636	851
Handelwinst voor bedryfskapitaalveranderinge		1 479	2 413
Bedryfskapitaalveranderinge	29.2	(375)	(422)
Kontant uit bedrywighede voortgebring		1 104	1 991
Kontantvloei voortgebring uit beleggingsopbrengste		3 834	3 491
Rente ontvang		287	276
Dividende ontvang	29.3	3 547	3 215
Finansieringskoste		(795)	(372)
Belasting betaal	29.4	(328)	(397)
Kontant beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite		3 815	4 713
Dividende betaal	29.5	(2 358)	(2 136)
Kontantinvloei/(-uitvloei) uit bedryfsaktiwiteite		1 457	2 577
Kontantvloei – beleggingsaktiwiteite			
Netto beleggings om bedrywighede te handhaaf		31	(194)
Vervanging van eiendom, aanleg en toerusting		(470)	(477)
Opbrengs met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting en ander bates		501	283
Beleggings om bedrywighede uit te brei		(18 770)	(1 728)
Toevoegings tot – eiendom, aanleg en toerusting en ander bates		(646)	(376)
– beleggings en lenings		(18 102)	(1 352)
Besighede verkry	30	(22)	–
Toename in geldmarkfondse		(64)	(261)
Afname in geldmarkfondse		–	446
Opbrengs met verkoop van beleggings en lenings		58	586
Kontantinvloei/(-uitvloei) uit beleggingsaktiwiteite		(18 745)	(1 151)
Kontantvloei – finansieringsaktiwiteite			
Lenings terugbetaal		(19 541)	(4 819)
Lenings toegestaan		35 875	3 433
Kapitaal geïnvesteer deur minderhede		31	37
Kontantinvloei/(-uitvloei) uit finansieringsaktiwiteite		16 365	(1 349)
Netto toename/(afname) in kontant en kontantekwivalente		(923)	77
Wisselkoerswinst op buitelandse kontant		222	116
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die jaar		3 829	3 636
Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die jaar		3 128	3 829
Kontant en kontantekwivalente – per staat van finansiële stand		3 569	4 050
Oortrokke bankrekening		(441)	(221)

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

1. REKENINGKUNDIGE BELEID

Die finansiële jaarstate word volgens die historiese kostegronslag, tensy anders vermeld, ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde (IFRS) en die IFRS Vertolkingskomitee (IFRS VK) se interpretasies van toepassing op maatskappye wat onder IFRS verslag doen, die vereistes van die Maatskappywet (Nr. 71 van 2008), soos gewysig, SAIGR se finansiële rapporteringsriglyne uitgereik deur die rekeningkundige praktykkomitee en die noteringsvereistes van die JSE Beperk opgestel.

Hierdie finansiële state inkorporeer rekeningkundige beleid wat konsekwent in beide tydperke wat aangebied word, toegepas is.

Die voorbereiding van finansiële state in ooreenstemming met IFRS vereis die gebruik van sekere kritieke rekeningkundige ramings. Dit vereis ook van bestuur om sy oordeel te gebruik in die toepassing van die groep se rekeningkundige beleid. Die gebiede waar 'n groter mate van oordeel of kompleksiteit betrokke is, of waar aannames en ramings wesentlik vir die gekonsolideerde finansiële state is, word in aantekening XXI van die rekeningkundige beleid uiteengesit.

Die rekeningkundige beleid wat die groep toegepas het in die aanbieding van die finansiële state, word hieronder uiteengesit.

(I) KONSOLIDASIE EN EKWITEITSVERANTWOORDING

Konsolidasie – filiale

Filiale is almal entiteite (insluitende gestruktureerde entiteite) waaroor die groep beheer het. Die groep beheer 'n entiteit wanneer dit blootgestel is aan, of regte het ten opsigte van, wisselende opbrengste wat spruit uit sy betrokkeheid by die entiteit, en oor die vermoë beskik om sodanige opbrengste te beïnvloed deur die beheer wat dit oor die entiteit uitoefen. Filiale word ten volle gekonsolideer vanaf die datum dat beheer aan die groep oorgedra word. Hulle word dekonsolideer vanaf die datum dat die beheer ten einde loop.

Besigheidsamevoegings word volgens die verkrygingsmetode verantwoord. Die koopsom van 'n verkryging van 'n filiaal is die billike waarde van bates oorgedra, verpligtinge aangegaan deur die voormalige eienaars en ekwiteitsinstrumente uitgereik deur die groep. Die koopprijs sluit ook die billike waarde van enige bate of verpligting wat uit 'n voorwaardelike koopprijs-ooreenkoms voortspuit in. Identifiseerbare bates verkry en laste en voorwaardelike aanspreeklikhede aanvaar in besigheidsamevoegings word erken teen billike waarde op die aankoopdatum. Die groep meet, op 'n transaksie-vir-transaksie-basis, vir elke besigheidsamevoeging die nie-beherende aandeelhoudersbelang in die verkrygte entiteit óf teen billike waarde óf teen die proporsionele deel van die verkrygte entiteit se identifiseerbare netto bates.

Kostes ten opsigte van die verkryging aangegaan word as uitgawes verantwoord soos dit aangegaan word.

Indien die besigheidsamevoeging stapsgewys uitgevoer word, word die billike waarde van die koper se vorige ekwiteitsbelang in die verkrygte soos op die verkrygingsdatum herberaam tot billike waarde, en enige winste of verliese wat uit sodanige herberaming ontstaan, word in wins of verlies erken.

Enige voorwaardelike bedrag betaalbaar word soos op die verkrygingsdatum teen billike waarde erken. Indien die voorwaardelike bedrag as 'n bate of las ingevolge IAS 39 geklassifiseer word, word enige verandering aan die billike waarde van die voorwaardelike bedrag betaalbaar in wins of verlies of ander omvattende inkomste erken. Indien die voorwaardelike bedrag as ekwiteit geklassifiseer word, word dit nie herwaardeer nie en enige skikking word in ekwiteit erken.

Die oorskot van die koopsom wat oorgedra is, die bedrag van enige nie-beherende belang in die verkrygte en die billike waarde, soos op die verkrygingsdatum, van enige vorige ekwiteitsbelang in die verkrygte wat die billike waarde van die identifiseerbare netto bates wat verkry is, oorskry, word as klandisiewaarde aangedui. As die totale koopsom, erkende nie-beherende belange en die raming van belange wat voorheen gehou is minder is as die billike waarde van die netto belange van die filiaal wat in die geval van 'n winskoop verkry is, word die verskil direk in die inkomstestaat erken.

Intergroeptransaksies, -balanse en ongerealiseerde winste en verliese word met konsolidasie uitgeskakel. Waar nodig, is bedrae wat deur filiale gerapporteer is, aangepas om dit in ooreenstemming met die groep se rekeningkundige beleid te bring.

Transaksies met nie-beherende belange wat nie verlies van beheer tot gevolg het nie, word verantwoord as ekwiteitstransaksies, dit wil sê as transaksies met die eienaars, in hul hoedanigheid as eienaars. Die verskil tussen die billike waarde van enige bedrag betaalbaar en die toepaslike gedeelte van die drawaarde van die netto bates van die filiaal wat verkry word, word in ekwiteit verantwoord. Winste of verliese op verkope aan nie-beherende belange word ook in ekwiteit verantwoord.

Wanneer die groep nie langer beheer het nie, word enige behoue belange in die entiteit teen billike waarde hermeet op die datum wat beheer verloor is, en word die verskil in drawaarde in wins of verlies erken. Die billike waarde is die aanvanklike drawaarde vir die doel van die daaropvolgende verantwoording van die behoue belang as 'n geassosieerde, gesamentlike onderneming of finansiële bate. Daarby word enige bedrag, wat voorheen in ander omvattende inkomste erken is ten opsigte van daardie entiteit, verantwoord asof die groep direk die verwante bates of laste van die hand gesit het. Dit beteken dat bedrae wat voorheen in ander omvattende inkomste erken is, herklassifiseer word in wins of verlies.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(I) KONSOLIDASIE EN EKWITEITSVERANTWOORDING (vervolg)

Gesamentlike ondernemings

Die groep het IFRS 11 ten opsigte van alle gesamentlike reëlings toegepas waarvolgens beleggings in gesamentlike reëlings as gesamentlike bedrywighede of gesamentlike ondernemings geklassifiseer, afhangende van die kontraktuele regte en verpligtinge van elke belegger. Remgro het die aard van sy gesamentlike reëlings nagegaan en bepaal dat dit gesamentlike ondernemings is. Gesamentlike ondernemings word volgens die ekwiteitsmetode verantwoord.

Geassosieerde maatskappye

Geassosieerde maatskappye is alle entiteite waaroor die groep beduidende invloed, maar nie beheer het nie, met, oor die algemeen, 'n geaardgaande aandeelhouding van tussen 20% en 50% van die stemreg. Beleggings in geassosieerde word deur die ekwiteitsmetode verantwoord.

Ekwiteitsverantwoording

Volgens die ekwiteitsmetode in rekeningkunde word belange in gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye aanvanklik teen koste erken en daarna aangepas om die groep se belang in na-verkrygte winste of verliese en bewegings in ander omvattende inkomste te erken. Dividende ontvang, of ontvangbaar, word erken as 'n vermindering in die drawaarde van die belegging. Die groep se belegging in ekwiteitsverantwoorde beleggings sluit klandisiewaarde in wat by verkryging erken word. Wanneer die groep se belang in verliese in 'n ekwiteitsverantwoorde belegging gelyk is aan, of sy belang in die belegging (wat enige langtermynbelang wat in wese deel vorm van die groep se netto belegging in die entiteit) oorskry, word verdere verliese nie erken nie, tensy die groep verpligtinge aangegaan of betalings namens die belegging gedoen het.

Ongerealiseerde winste op transaksies tussen die groep en sy ekwiteitsverantwoorde beleggings word uitgeskakel tot die mate van die groep se belang in hierdie beleggings. Ongerealiseerde verliese word ook uitgeskakel, tensy die transaksie bewys lewer van 'n waardedaling van die bate wat oorgedra is. Die rekeningkundige beleid van ekwiteitsverantwoorde beleggings is, waar nodig, verander om konsekwentheid te verseker met die beleide wat deur die groep aangeneem is.

As die eienaarsbelang in 'n ekwiteitsverantwoorde belegging verminder, maar wesentlike invloed of gesamentlike beheer behou word, word slegs 'n eweredige deel van die bedrae wat voorheen erken is in ander omvattende inkomste, waar toepaslik, herklassifiseer in wins of verlies. Die groep se aandeel in na-verkrygingswinst of -verlies word in die inkomstestaat erken en sy aandeel in na-verkrygingsbewegings in ander omvattende inkomste word erken in ander omvattende inkomste, met 'n ooreenkomstige aanpassing in die drawaarde van die belegging. Ander ekwiteitsbewegings word beoordeel na gelang van die omvang van die transaksie en dienooreenkomstig verantwoord, met 'n ooreenstemmende aanpassing in die drawaarde van die belegging. Winste en verliese wat spruit uit verwatering van beleggings in geassosieerde word in die inkomstestaat erken. Die groep bepaal op elke verslagdoeningsdatum of daar objektiewe bewyse is dat ekwiteitsverantwoorde beleggings 'n waardedaling ondergaan het. Indien dit die geval is, bereken die groep die waardedaling as die verskil tussen die verhaalbare bedrag van die belegging en sy drawaarde en erken hierdie bedrag in die inkomstestaat.

Sekere ekwiteitsverantwoorde beleggings se jaareindes stem nie ooreen met dié van die maatskappy nie. In sulke gevalle word die resultate van genoteerde en sekere ongenoteerde maatskappye vanaf die jongste gepubliseerde inligting en bestuurstate op jaareinde onderskeidelik, verantwoord.

Afsonderlike finansiële state

In Remgro se afsonderlike finansiële state word beleggings in filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye teen kosprys getoon.

(II) EIENDOM, AANLEG EN TOERUSTING EN WAARDEVERMINDERING

Eiendom, aanleg en toerusting bestaan hoofsaaklik uit grond en geboue, masjinerie, toerusting, kantoortoerusting en voertuie. Alle eiendom, aanleg en toerusting word teen historiese kosprys, minus waardevermindering en waardedaling, getoon. Historiese koste sluit uitgawes in wat direk verband hou met die verkryging van die items. Koste kan ook oordragte insluit vanaf ekwiteit van enige winste/verliese op kwalifiserende kontantvloeienskane ten opsigte van buitelandse valuta-aankope van eiendom, aanleg en toerusting. Daaropvolgende koste word ingesluit by die drawaarde van die bate of as 'n afsonderlike bate erken, waar van toepassing, slegs wanneer dit waarskynlik is dat toekomstige ekonomiese voordele wat met die item verband hou na die groep sal vloei en die koste daarvan betroubaar gemeet kan word. Die drabedrag van die onderdeel wat vervang is, word onterken. Alle ander herstelwerk en onderhoud word in die inkomstestaat verantwoord in die tydperk wanneer die koste aangegaan is.

Waardevermindering op geboue, masjinerie, toerusting, kantoortoerusting en voertuie word op die reguitlynmetode oor hul verwagte nuttige lewensduur voorsien teen koerse wat die koste daarvan afskryf na 'n geskatte reswaarde. Die reswaardes en verwagte nuttige lewensduur van bates word jaarliks op verslagdoeningsdatum hersien en aangepas indien nodig. Geen waardevermindering word op grond voorsien nie.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(II) EIENDOM, AANLEG EN TOERUSTING EN WAARDEVERMINDERING (vervolg)

Huurbates – Bates wat ingevolge 'n finansieringsbruikhuurooreenkoms gehuur word, d.i. waar die groep effektief al die risiko's en voordele verbonde aan eiendomsreg verkry, word met ingang van die ooreenkoms teen die laagste van die billike waarde van die gehuurde bate of die huidige waarde van die minimum bruikhuurbetalings gekapitaliseer. Gehuurde bates word afgeskryf oor die kortste van die huurtermyn of die tydperk waaroor die betrokke batekategorie andersins afgeskryf word. Die ooreenstemmende huurverpligting, netto van finansieringskoste, word in nie-bedryfslaste ingesluit. Elke huurbetaling word geallokeer tussen die las en finansieringskoste ten einde 'n konstante koers op die uitstaande finansieringsbalans te verkry. Finansieringskoste word oor die huurtermyn in die inkomstestaat verantwoord deur van die effektiewe rentekoersmetode gebruik te maak.

Die huur van bates ingevolge waarvan alle risiko's en voordele verbonde aan eiendomsreg effektief deur die verhuurder behou word, word as bedryfshure geklassifiseer. Betalings ten opsigte van bedryfshure word op die reguitlynmetode oor die huurtermyn in die inkomstestaat erken.

Voorproduksiekoste en rente – Voorproduksiekoste en rente direk toeskryfbaar aan die verkryging, konstruksie of produksie van kwalifiserende bates, d.i. bates wat noodwendig 'n aansienlike tyd neem om gereed te maak vir hul voorgenome gebruik of verkoop, word gekapitaliseer as deel van die koste van die bate totdat die bate wesentlik gereed is vir sy voorgenome gebruik of verkoop. Beleggingsinkomste verdien op tydelike beleggings van spesifieke lenings in afwagting van hul spandering op kwalifiserende bates, word van gekapitaliseerde finansieringskoste afgetrek.

(III) BIOLOGIESE LANDBOUBATES

Groeiende oeste en boorde – Groeiende oeste en boorde bestaan uit twee elemente:

- Draende biologiese bates – suikerrietwortels en piesangplante
- Verbruikbare biologiese bates – staande suikerriet en piesangs

Draende biologiese bates word gemeet teen billike waarde gebaseer op die huidige vervangingskoste van aanplanting en vestiging, waarna die waarde verminder word oor die nuttige lewensduur.

Verbruikbare biologiese bates word gemeet teen billike waarde, wat bepaal word volgens huidige geraamde markpryse minus geraamde koste ten opsigte van die oes, vervoer en verpakking van die bates en verkooppunktkoste:

- Staande suikerriet volgens geraamde sukrose-inhoud, ouderdom en markprys
- Groeiende vrugte volgens geraamde opbrengs, kwaliteitstandaarde, ouderdom en markprys

Broeivoorraad – Broeivoorraad sluit alle teel- en lê-bedrywighede in. Broeieiers word by broeivoorraad ingesluit. Broeivoorraad word gemeet teen billike waarde minus geskatte verkooppunktkoste op rapporteringsdatums. Die bepaling van die billike waarde is gebaseer op markpryse of, waar markpryse nie beskikbaar is nie, met verwysing na sektorale norme.

Winste en verliese wat ontstaan met die aanvanklike erkenning van hierdie bates teen billike waarde minus beraamde verkooppunktkoste en as gevolg van 'n verandering in billike waarde minus beraamde verkooppunktkoste word in die inkomstestaat verantwoord gedurende die tydperk waarin dit ontstaan.

Korttermyn-/langtermynonderskeid – Draende biologiese bates word as nie-bedryfsbates in die staat van finansiële stand verantwoord, terwyl broeivoorraad en braaihoendervoorraad as bedryfsbates verantwoord word.

(IV) BELEGGINGSEIENDOMME

Beleggingseiendomme word gehou om huurinkomste te genereer en kapitaalwaarde toe te voeg. Beleggingseiendomme word as langtermynbeleggings verantwoord en word teen kosprys minus opgelope waardevermindering getoon. Waardevermindering op geboue word op die reguitlynmetode oor hul verwagte nuttige lewensduur voorsien ten einde die geboue na hul geskatte reswaardes af te skryf.

Die billike waardes wat geopenbaar word ten opsigte van beleggingseiendomme word driejaarliks deur eksterne, onafhanklike waardeerders bepaal en met inflasieverhogings vir elke tussenjaar aangepas.

(V) ONTASBARE BATES

Klandisiewaarde – Klandisiewaarde ontstaan by die verkryging van filiale en verteenwoordig die oorskot van die koopsom bo Remgro se belang in die netto billike waarde van die netto identifiseerbare bates, laste en voorwaardelike laste van die verkrygde, en die billike waarde van die nie-beherende belang in die verkrygde. Klandisiewaarde word teen koste minus opgehoopte waardedalingsverliese getoon.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(V) ONTASBARE BATES (vervolg)

Identifiseerbare ontasbare bates (insluitende handelsmerke, klantkontrakte en -verhoudinge en sagteware) – Die koste om identifiseerbare ontasbare bates en handelsmerke te ontwikkel en te vestig, word met die aangaan van sulke koste afgeskryf. Gevolglik word die waardes daarvan nie in die finansiële jaarstate aangetoon nie. Die koste van identifiseerbare ontasbare bates wat aangekoop is, word op die reguitlynmetode oor hul verwagte nuttige lewensduur afgeskryf.

Navorsings- en ontwikkelingskoste – Navorsingskoste word met die aangaan van sulke koste afgeskryf. Waar daar aan al die bate-erkeningsmaatstawwe voldoen word, word ontwikkelingskoste gekapitaliseer en oor die verwagte nuttige lewensduur van die produk afgeskryf. Ontwikkelingskoste wat voorheen as 'n uitgawe erken is, word nie in 'n daaropvolgende tydperk as 'n bate erken nie.

Identifiseerbare ontasbare bates en gekapitaliseerde ontwikkelingskoste met onbepaalde leeftye word nie geamortiseer nie.

(VI) FINANSIËLE INSTRUMENTE

Finansiële instrumente in die finansiële state geopenbaar sluit in kontant en kontantekwivalente, beleggings in geldmarkfondse, ander beleggings, afgeleide instrumente, debiteure en korttermynlenings, handels- en ander krediteure en lenings. Finansiële instrumente word aanvanklik teen billike waarde, transaksiekoste ingesluit, erken, wanneer die groep 'n party word by die kontraktuele terme van die instrumente. Die transaksiekoste verwant aan die verkryging van finansiële instrumente gehou teen billike waarde deur wins en verlies word in die inkomstestaat verantwoord. Ná aanvanklike erkenning word die instrumente soos volg verantwoord:

Lenings en debiteure – Lenings en debiteure is nie-afgeleide finansiële instrumente met vaste of bepaalbare paalemente wat nie in 'n aktiewe mark gekwoteer is nie. Hierdie instrumente word teen geamortiseerde koste getoon deur van die effektiewe rentekoersmetode gebruik te maak.

Finansiële instrumente gehou tot vervaldatum – Instrumente met 'n vaste vervaldatum, waar die groep die bedoeling en vermoë het om dit tot die vervaldatum te hou, word geklassifiseer as finansiële instrumente gehou tot vervaldatum en teen geamortiseerde koste verantwoord deur gebruik te maak van die effektiewe rentekoersmetode.

Finansiële instrumente beskikbaar vir verkoop – Ander langtermyn finansiële instrumente word geklassifiseer as beskikbaar vir verkoop en teen billike waarde verantwoord. Ongerealiseerde winste en verliese wat voortspruit uit veranderinge in die billike waarde van finansiële instrumente beskikbaar vir verkoop, word in ander omvattende inkomste verantwoord in die tydperk waarin dit ontstaan. Wanneer hierdie finansiële instrumente óf ontken word óf 'n waardedaling plaasvind, word die opgelope billike waarde aanpassings gerealiseer en in die inkomstestaat verantwoord.

Finansiële instrumente gehou teen billike waarde deur wins en verlies – Hierdie instrumente, wat bestaan uit beleggings in geldmarkfondse, finansiële instrumente gehou vir verhandeling en dié wat by hul ontstaan aangewys word as gehou teen billike waarde deur wins en verlies, word teen billike waarde verantwoord. Afgeleide instrumente word ook as gehou vir verhandeling geklassifiseer tensy dit as 'n skans aangewys is. Gerealiseerde en ongerealiseerde winste en verliese wat voortspruit uit veranderinge in die billike waarde van hierdie finansiële instrumente word in die inkomstestaat ingesluit in die tydperk waarin dit ontstaan.

Beleggings in geldmarkfondse hou verband met beleggings in aandele in likiditeitsfondse waarvan die onderliggende beleggings vervaldatums van tot een jaar het. Die aandele in hierdie fondse mag daaglik teruggeroep word.

Handelskrediteure en lenings – Handelskrediteure en lenings word aanvanklik teen billike waarde erken en daarna teen geamortiseerde koste gemeet deur van die effektiewe rentekoersmetode gebruik te maak. Voorkeuraandele wat deur die groep uitgereik en nie-diskresionêre dividendverpligtinge dra, word as lenings geklassifiseer.

Saamgestelde finansiële verpligtinge – Saamgestelde finansiële verpligtinge deur die groep uitgereik, bestaan uit omruilbare skuldbriewe wat afgelos mag word vir kontant of Mediclinic International plc-aandele, of 'n kombinasie daarvan volgens die diskresie van die groep. By die aanvanklike erkenning is die afgeleide komponent geskei van die saamgestelde finansiële verpligting en teen billike waarde erken. Die lastekomponent is aanvanklik ook erken teen die billike waarde van 'n soortgelyke verpligting wat nie 'n omruilbare opsie het nie. Na die aanvanklike erkenning word die lastekomponent gemeet teen geamortiseerde koste, terwyl die afgeleide instrument teen billike waarde gemeet word. Enige verandering in die billike waarde van die afgeleide instrument word in wins en verlies verantwoord.

Finansiële waarborgkontrakte – Finansiële waarborgkontrakte word as 'n finansiële las erken wanneer die waarborg uitgereik word. Die las word aanvanklik teen billike waarde erken en daarna teen die hoogste van die bedrag bepaal in ooreenstemming met IAS 37: Voorsienings. Voorwaardelike laste en voorwaardelike bates en die bedrag aanvanklik erken minus kumulatiewe amortisasie, waar van toepassing.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(VI) FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

Finansiële waarborgkontrakte (vervolg)

Die billike waarde van finansiële waarborge word bepaal as die huidige waarde van die verskil in netto kontantvloei tussen die kontraktuele betalings onder die skuldinstrument en die betalings wat vereis sou word sonder die waarborg, of die beraamde bedrag wat betaalbaar sou wees aan 'n derde party vir aanvaarding van die verpligting.

Alle aankope en verkope van finansiële instrumente word op transaksiedatum verantwoord.

Finansiële bates (of gedeeltes daarvan) word onderken wanneer die groep sy regte, soos in die kontrak gespesifiseer, realiseer, die regte verval of die groep sy kontraktuele regte, wat die finansiële bate omvat, prysgee of beheer daarvoor verloor. By die onderkenning van 'n finansiële bate word die verskil tussen die drabedrag van dié bate en die opbrengs ontvang, sowel as enige vorige aanpassings ten einde die billike waarde daarvan te weerspieël en teen ander omvattende inkomste verantwoord was, in die inkomstestaat verantwoord.

Finansiële laste (of gedeeltes daarvan) word onderken wanneer die groep onthef word van die verpligting gespesifiseer in die kontrak, die verpligting gekanselleer word, of dit verval. By die onderkenning van 'n finansiële las word die verskil tussen die drabedrag van dié las, ingesluit verwante ongeamortiseerde kostes sowel as enige bedrag daarvoor betaal, in die inkomstestaat verantwoord.

Raming van billike waarde – Finansiële instrumente wat teen billike waarde in die staat van finansiële stand gemeet word, word geopenbaar in een van die volgende vlakke van billike waarde hiërgarie:

- Vlak 1 – Genoteerde pryse (onaangepas) in aktiewe markte vir soortgelyke bates of laste;
- Vlak 2 – Insette (anders as genoteerde pryse binne vlak 1) wat waarneembaar is vir die bate of las, direk (as pryse) of indirek (afgelei vanaf pryse); en
- Vlak 3 – Insette vir die bate of las wat nie op waarneembare markinligting gebaseer is nie (nie-waarneembare insette).

Die billike waarde van finansiële instrumente wat in 'n georganiseerde finansiële mark verhandel, word teen die toepaslike gekwoteerde pryse gemeet. Die billike waarde van finansiële instrumente wat nie in 'n georganiseerde finansiële mark verhandel nie, word bepaal deur gebruik te maak van 'n verskeidenheid van metodes en aannames gebaseer op markomstandighede en risiko wat op verslagdoeningsdatum bestaan, ingesluit onafhanklike evalueringe en verdiskonteerde kontantvloeiemetodes. Billike waarde verteenwoordig 'n beraming van moontlike waardes wat mag verskil van die waarde wat uiteindelik gerealiseer gaan word.

Daar is groepmaatskappye wat ook partye is by afgeleide finansiële instrumente wat die blootstelling aan finansiële risiko's verlaag. Hierdie instrumente bestaan hoofsaaklik uit termynkontrakte. Sekere groepmaatskappye pas skansrekeningkunde toe.

Kontantvloeskans

Die effektiewe gedeelte van veranderinge in die billike waarde van afgeleide instrumente wat aangewese is, en as kontantvloeskans kwalifiseer, word in ander omvattende inkomste erken. Die wins of verlies wat verband hou met die oneffektiewe gedeelte word onmiddellik in die inkomstestaat erken.

Bedrae wat in ekwiteit vermeerder, word herklassifiseer in die inkomstestaat in die tydperke wanneer die verskanste item wins en verlies sal beïnvloed (byvoorbeeld wanneer die geraamde verkope, wat verskans is, plaasvind). Wanneer die geraamde verskanste transaksie egter die erkenning van 'n nie-finansiële bate (byvoorbeeld voorraad) of 'n las tot gevolg het, word die winste en verliese wat voorheen in ekwiteit uitgestel is, oorgedra vanaf ekwiteit en by die aanvanklike raming van die koste van die bate of laste ingesluit. Die uitgestelde bedrae word uiteindelik erken in die koste van verkoopte goedere, in die geval van voorraad, of in waardevermindering, in die geval van vaste bate. Wanneer 'n verskanste instrument verval, of verkoop word, of wanneer die skans nie langer aan die vereistes vir skansrekeningkunde voldoen nie, bly enige kumulatiewe wins of verlies wat in daardie stadium in ekwiteit bestaan, in ekwiteit en word dit erken wanneer die beoogde transaksie uiteindelik in die inkomstestaat erken word. Wanneer 'n beoogde transaksie na verwagting nie meer sal plaasvind nie, word die kumulatiewe wins of verlies wat in ekwiteit gerapporteer is, onmiddellik na die inkomstestaat oorgedra.

Billikewaardeskans

Veranderinge in die billike waarde van afgeleide instrumente, wat aangewese is en as billikewaardeskans kwalifiseer, word in die inkomstestaat verantwoord saam met enige veranderinge in die billike waarde van die verskanste bate of las toeskryfbaar aan die verskanste risiko. Die groep pas billikewaarde-skansrekeningkunde toe om buitelandse valutarisiko's op sekere buitelandse valutabalanse te verskans. Die wins of verlies wat verband hou met die effektiewe en oneffektiewe gedeelte word in die inkomstestaat onder buitelandse valuta-winste of -verliese erken. As die skans nie meer aan die vereistes vir skansrekeningkunde voldoen nie, word die verandering in die drawaarde van 'n verskanste item, waarvoor die effektiewe rentekoersmetode gebruik is, geamortiseer na wins of verlies oor die tydperk tot die vervaldatum.

Groepmaatskappye wat nie verskansingsrekeningkunde toepas nie, erken veranderinge in die billike waarde van hierdie en ander afgeleide instrumente in die inkomstestaat in die tydperk waarin dit ontstaan.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(VI) FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

Enige afgeleide instrumente ingesluit in finansiële instrumente word van die gasheerkontrak geskei wanneer hul ekonomiese eienskappe nie 'n noue verwantskap toon met dié van die gasheerkontrak nie en die gasheerkontrak nie teen billike waarde verantwoord word nie. Winste en verliese word in die inkomstestaat verantwoord.

Waar 'n wetlike huidige afdwingbare reg bestaan om erkende finansiële bates en laste teen mekaar te verreken, en daar die voorneme is om gelyktydig die las te vereffen en die bate te realiseer, of om op 'n netto grondslag te vereffen, word alle verwante finansiële uitwerkings teen mekaar verreken.

(VII) NIE-BEDRYFSBATES GEHOU VIR VERKOOP EN BEËINDIGDE BEDRYGWIGHEDE

Nie-bedryfsbates (of vervreemdingsgroepe) word geklassifiseer as gehou vir verkoop indien hul drawaardes hoofsaaklik deur 'n verkoopstransaksie, eerder as deur voortdurende verbruik, verhaal sal word. Hierdie bates (of vervreemdingsgroepe) word gemeet teen die laagste van óf drawaarde óf billike waarde minus verkoopskoste.

Die groep klassifiseer 'n komponent as 'n beëindigde bedrywigheid wanneer daardie komponent vervreem is, of as gehou vir verkoop geklassifiseer is; en

- dit 'n aparte hooflyn van besigheid of geografiese area van bedrywigheid verteenwoordig;
- dit deel is van 'n enkele plan om 'n aparte hooflyn van besigheid of geografiese area van bedrywigheid te vervreem; of
- dit 'n filiaal is wat verkry is met die uitsluitlike doel om herverkoop te word.

'n Komponent van die groep bestaan uit bedrywigheid en kontantvloei wat duidelik vir bedryfs- en finansiële rapporteringsdoeleindes onderskei kan word van die res van die groep.

(VIII) VOORRAAD

Voorraad word teen die laagste van kosprys of netto realiseerbare waarde getoon. Die grondslag waarvolgens koste, wat finansieringskoste uitsluit, bepaal word, is die eerste-in-eerste-uit-kostemetode. Netto realiseerbare waarde is die beraamde verkoopprijs in die normale gang van besigheid, minus veranderlike verkoopskoste. Onvoltooide werk en klaarprodukte sluit direkte koste en 'n toepaslike deel van vervaardigingsbokoste in.

(IX) BELASTING

Belastinguitgawes vir die jaar sluit lopende en uitgestelde belasting in. Belasting word in die inkomstestaat erken, behalwe in die mate waarin dit verband hou met items wat in ander omvattende inkomste, of direk in ekwiteit, erken is. In hierdie geval word belasting ook in ander omvattende inkomste, of direk in ekwiteit, erken. Rente en boetes word as deel van ander laste openbaar gemaak.

Lopende belasting word voorsien deur gebruik te maak van heersende belastingkoerse gebaseer op toepaslike belastingwette.

Uitgestelde belasting word voorsien volgens die staat van finansiële stand-aanspreeklikheidsmetode en deur gebruik te maak van heersende belastingkoerse. Voorsiening word gemaak vir alle tydelike verskille tussen die belastingbasis van bates en laste en hulle drawaardes in die staat van finansiële stand. Geen uitgestelde belastingaanspreeklikheid word erken in daardie omstandighede waar die aanvanklike erkenning van 'n bate of las geen invloed het op rekeningkundige of belasbare inkomste nie. Uitgestelde belastingbates word nie erken nie tensy dit waarskynlik is dat voldoende belasbare inkomste beskikbaar sal wees in toekomstige tydperke waarteen dié bates aangewend kan word.

(X) BUITELANDSE VALUTA

Funksionele en verslagdoeningsgeldeenheid

Items wat by die finansiële state van elk van die groep se entiteite ingesluit is, word gemeet deur gebruik te maak van die geldeenheid van die primêre ekonomiese omgewing waarin die entiteit bedryf word, d.i. sy funksionele geldeenheid. Die funksionele geldeenheid van die maatskappy en die verslagdoeningsgeldeenheid van beide die maatskappy en die groep is rand. Alle bedrae, tensy anders aangetoon, word in miljoene getoon.

Transaksies en balanse

Transaksies in buitelandse geldeenhede word na die funksionele geldeenheid omgerekend teen die wisselkoers wat op die transaksiedatum heers. Wisselkoerswinste en -verliese wat ontstaan uit die vereffening van sulke transaksies en die omrekening op jaareinde teen die dan heersende wisselkoerse van monetêre bates en laste wat gedenomineer is in buitelandse geldeenhede, word in die inkomstestaat erken, tensy dit in ander omvattende inkomste uitgestel word as kwalifiserende kontantvloeienskanse en kwalifiserende netto beleggingskanse. Omrekeningsverskille op nie-monetêre items word volgens die klassifikasie van die onderliggende items verantwoord. Wisselkoerswinste en -verliese op finansiële instrumente geklassifiseer as beskikbaar vir verkoop word in ander omvattende inkomste ingesluit, terwyl dié op finansiële instrumente gedra teen billike waarde deur wins en verlies as deel van die billike waarde wins of verlies verantwoord word.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(X) BUITELANDSE VALUTA (vervolg)

Groepsentiteite

Die resultate en finansiële posisie van alle buitelandse bedrywighede (uitgesluit dié wat in hiperinflasionêre ekonomieë bedryf word) met 'n funksionele geldeenheid wat verskil van die groep se verslagdoeningsgeldeenheid, word soos volg na die verslagdoeningsgeldeenheid omgerek:

- Bates en laste word teen die sluitingskoers op die verslagdoeningsdatum omgerek
- Inkomste en uitgawes vir elke staat van wins en verlies en staat van omvattende inkomste word teen gemiddelde wisselkoerse omgeskakel (behalwe as dit nie 'n billike benadering is van die kumulatiewe effek van die koerse wat op die transaksiedatum geheers het nie, in welke geval inkomste en uitgawe op die datums van die transaksies omgeskakel word)
- Alle voortspruitende wisselkoersverskille word in ander omvattende inkomste verantwoord

Met konsolidasie word wisselkoersverskille, voortspruitend uit die omrekening van die netto belegging in buitelandse bedrywighede, en van lenings en ander geldeenheidinstrumente wat as skans van sulke beleggings aangewys is, in ander omvattende inkomste verantwoord. Met die vervreemding van buitelandse bedrywighede word die verwante wisselkoersverskille in die inkomstestaat erken as deel van die wins of verlies met die verkoop. Klandisiewaarde en billike waarde aanpassings voortspruitend uit die verkryging van buitelandse bedrywighede word as bates en laste van die buitelandse bedrywighede hanteer en teen die sluitingskoers op verslagdoeningsdatum omgerek.

(XI) WAARDEDALING VAN BATES

Klandisiewaarde en ontasbare bates met onbeperkte lewensduur

Hierdie bates word jaarliks oorweeg vir moontlike waardedalings. Ten einde te bepaal of 'n waardedaling daarop plaasgevind het, word klandisiewaarde toegedeel aan kontantgenererende eenhede. 'n Kontantgenererende eenheid is die laagste komponent van die besigheid wat in bestuurstate gemeet word en waarvan verwag word om kontantvloei te genereer wat grotendeels onafhanklik van 'n ander besigheidskomponent is. Waardedalingsverliese wat verband hou met klandisiewaarde word nie teruggeskryf nie. Enige waardedaling word in die inkomstestaat verantwoord.

Ander bates

Op elke rapporteringsdatum oorweeg die groep of daar objektiewe bewyse van 'n waardedaling van ander bates bestaan.

• **Waardedaling – filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye**

'n Waardedaling van 'n bate vind plaas wanneer die drabedrag groter is as die verwagte verhaalbare bedrag. Die verhaalbare bedrag is die hoogste van billike waarde minus verkoopskoste of die waarde in gebruik. Die drawaardes van filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappye word hersien, indien daar objektiewe bewyse bestaan wat op 'n waardedaling dui, en afgeskryf vir waardedalings waar nodig.

• **Beleggingseiendom, eiendom, aanleg en toerusting en ontasbare bates met beperkte lewensduur**

Waar geïdentifiseer word dat die verhaalbare bedrag van hierdie bates gedaal het benede die betrokke bates se drabedrag, word die drabedrag verminder ten einde die waardedaling te reflekteer. Sulke afskrywings word in die inkomstestaat verantwoord.

• **Finansiële instrumente getoon teen geamortiseerde koste**

'n Waardedaling word erken en die finansiële bate se drabedrag word afgeskryf slegs indien daar objektiewe bewyse van 'n waardedaling bestaan en laasgenoemde die gevolg is van een of meer gebeure wat plaasgevind het na die aanvanklike erkenning van die bate ('n "waardedalingsgebeurtenis") en die waardedalingsgebeurtenis 'n uitwerking het op die verwagte toekomstige kontantvloei van die finansiële bate, en betroubaar gemeet kan word.

Indien daar objektiewe bewyse bestaan dat 'n waardedalingsverlies op lenings en debiteure óf beleggings gehou tot vervaldatum wat teen geamortiseerde koste verantwoord word, plaasgevind het, word die bedrag van die verlies gemeet as die verskil tussen die bate se drabedrag en die huidige waarde van die verwagte toekomstige kontantvloei verdiskonteer teen die finansiële bate se oorspronklike effektiewe rentekoers. Die drabedrag van die bate word verminder en die bedrag van die verlies word in die inkomstestaat verantwoord. In die geval van 'n belegging gehou tot vervaldatum of 'n lening met 'n veranderlike rentekoers, is die verdiskonteringskoers vir die meting van die waardedalingsverlies die huidige effektiewe rentekoers wat ingevolge die kontrak bepaal is. As 'n praktiese hulpmiddel, mag die groep waardedaling meet op die basis van 'n instrument se billike waarde deur van waarneembare markpryse gebruik te maak.

Indien die bedrag van die waardedalingsverlies in 'n daaropvolgende tydperk afneem en die afname objektief aan 'n gebeurtenis gekoppel kan word wat plaasgevind het nadat die aanvanklike waardedaling erken is, soos 'n verbeterde kredietgradering, word die waardedalingsverlies wat voorheen erken is teruggeskryf en in die inkomstestaat verantwoord.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(XI) WAARDEDALING VAN BATES (vervolg)

Ander bates (vervolg)

- **Finansiële bates getoon teen billike waarde**

Indien enige objektiewe bewyse van 'n waardedaling bestaan vir finansiële bates beskikbaar vir verkoop, word die kumulatiewe verlies, gemeet as die verskil tussen die verkrygingskoste en huidige billike waarde minus enige waardedalingsverliese ten opsigte van die finansiële bate wat voorheen in wins en verlies verantwoord is, uit ander omvattende inkomste verwyder en in die inkomstestaat verantwoord.

Waardedalingsverliese op ekwiteitsinstrumente wat in die inkomstestaat verantwoord is, word nie later deur die inkomstestaat teruggeskryf nie, maar word in ander omvattende inkomste verantwoord.

- **Aanbieding**

Aangesien die item beduidend is, word dit as 'n afsonderlike lynitem onder handelswins in die inkomstestaat aangebied.

(XII) VOORSIENINGS

Voorsienings word erken wanneer 'n wetlike of konstruktiewe verpligting ontstaan as gevolg van gebeure in die verlede, dit waarskynlik is dat 'n uitvloeï van hulpbronne wat ekonomiese voordele omvat vereis sal word om die verpligting te vereffen, en 'n betroubare beraming van die bedrag van die verpligting gemaak kan word.

Voorsienings word gemeet teen die huidige waarde van die uitgawes wat na verwagting benodig gaan word ten einde die verpligting af te los. Die huidige waarde word bereken deur gebruik te maak van 'n voorbelaste koers wat die huidige markaanslag van die tydwaarde van geld en die spesifieke risiko's wat met die verpligting verband hou in aanmerking neem. Die toename in die voorsiening as gevolg van tydsverloop word as rente-uitgawe erken.

(XIII) WERKNEMERVOORDELE

Na-aftredevoordele

Pensioenverpligtinge – Maatskappye in die groep verskaf omskrewedevoordeel- en omskrewedebydrae-na-aftrede fondse vir hulle werknemers. Die planbates van dié fondse word in afsonderlike trusteebestuurde fondse gehou. Die fondse word deur betalings van die werknemers en die groep befonds, gebaseer op aanbevelings deur onafhanklike, gekwalifiseerde aktuarisse.

Die rekeningkundige pensioenkosse van die omskrewedevoordeel-fondse word bepaal deur gebruik te maak van die geprojekteerde kredieteenheidmetode. Die kosse om pensioene te voorsien word in die inkomstestaat verreken deur die kosse te versprei oor die dienstermyn van werknemers in ooreenstemming met advies van gekwalifiseerde aktuarisse. Die pensioenverpligting word bepaal volgens die huidige waarde van die geskatte toekomstige kontantuitvloeië deur gebruik te maak van rentekoerse van staatseffekte wat ongeveer dieselfde terme tot vervaldatum het as die verwante verpligting.

Verstrekedienskosse word onmiddellik afgeskryf.

Die netto surplus of tekort van die voordeelverpligting is die verskil tussen die huidige waarde van die befondsde verpligtinge en die billike waarde van die fondsbates. Aktuariële winste en verliese wat spruit uit ervaringsaanpassings en veranderinge in aktuariële aannames word gehef teen, of gekrediteer na, ekwiteit in ander omvattende inkomste in die tydperk waarin dit ontstaan.

Die groep se bydrae tot die omskrewedebydrae-pensioenfondse word verreken in die inkomstestaat in die tydperk waarop dit betrekking het.

Na-aftrede mediese verpligtinge – Die groep verskaf na-aftrede mediese voordele aan afgetrede werknemers. Die geregtigheid op na-aftrede mediese voordele is gebaseer op die vereiste dat die werknemers in diens bly tot aftrede en die voltooiing van 'n minimum dienstydperk. Die geprojekteerde kredieteenheidmetode van waardasie word gebruik vir die berekening van die na-aftrede mediese verpligting.

Die verwagte kosse van dié voordele word as uitgawe verantwoord en die verpligting oor die tydperk van diens geakkumuleer deur gebruik te maak van rekeningkundige metodologie wat ooreenstem met dié van omskrewedevoordeel-pensioenfondse. Waardasies van dié verpligtinge word uitgevoer deur onafhanklike, gekwalifiseerde aktuarisse.

Ekwiteitsvergoedingsplanne

Die Remgro groep bedryf verskeie ekwiteitskikkende aandeelgebaseerde vergoedingsplanne. Die billike waarde van aanbiedinge word op die toekenningsdatum bepaal en as werknemersdienskosse oor die vestigingstydperk van die aanbod verantwoord, met 'n ooreenstemmende toename in ekwiteit, gebaseer op die groep se beraming van die aantal aandele wat uiteindelik sal vestig. Die billike waarde word bepaal deur van 'n binomiale model gebruik te maak. Die verwagte kontraklewe wat gebruik is in die model is aangepas volgens bestuur se beste beraming van die effek van nie-oordraagbaarheid, uitoefeningsbeperkinge en gedragsoorwegings.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(XIII) WERKNEMERVOORDELE (vervolg)

Ekwiteitsvergoedingsplanne (vervolg)

Enige winste en verliese wat realiseer uit aandele gelewer aan die deelnemers van die skemas word direk in ekwiteit erken. Die opbrengs ontvang, na aftrekking van enige direk toeskryfbare transaksiekostes, word teen tesourie-aandele verreken wanneer die opsies uitgeoefen word.

Korttermynvoordele

Werknemers se geregtigheid op verlof word erken wanneer dit ophoop ten gunste van die betrokke werknemers. 'n Krediteur word geskep vir die beraamde aanspreeklikheid vir verlof as gevolg van dienste wat deur werknemers gelewer word tot op verslagdoeningsdatum.

(XIV) KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE

Vir doeleindes van die staat van kontantvloei bestaan kontant en kontantekwivalente uit kontant voorhande en daggelddeposito's by banke, netto van bankoortrekkings. Bankoortrekkings word in die staat van finansiële stand by korttermyn rentedraende lenings ingesluit.

(XV) INKOMSTE-ERKENNING

Inkomste behels die billike waarde van die vergoeding wat ontvang is, of ontvangbaar is, vir die verkoop van goedere en dienste in die normale gang van die groep se aktiwiteite. Inkomste word openbaar gemaak nadat belasting op toegevoegde waarde, kortings en afslag, asook die uitskakeling van verkope binne die groep, in berekening gebring is.

Verkope van goedere sluit die verkope van meul- en landbouprodukte, asook verbruikersgoedere en aluminiumprodukte in. Die verkope van dienste behels logistieke en verspreidingsdienste, waar die groep as 'n agent namens 'n opdraggever optree en kommissie verdien, asook konsultasiedienste.

Inkomste word erken wanneer 'n groepsentiteit produkte aan 'n klant gelewer het (in die geval van dienste wanneer die onderliggende produk gelewer is), die klant die produkte ontvang het, die inkomstebedrag betroubaar bereken kan word en die invordering van die relevante ontvangste taamlik seker is.

Konsultandienste word aangeteken in die rekeningkundige verslagtydperk waarin die dienste gelewer word, met verwysing na die voltooiing van die spesifieke transaksie, gewaardeer op grond van die werklike diens gelewer as 'n gedeelte van die totale dienste wat gelewer moet word.

Die groep grond sy skattings van aansporings- en vereffeningskortings op historiese resultate.

Rente word op 'n tydsbasis verantwoord (met inagneming van die uitstaande kapitaal, die effektiewe koers en die tydperk), tensy invorderbaarheid twyfelagtig is. Dividende word verantwoord wanneer die reg om betaling te ontvang, gevestig word.

(XVI) AANDELEKAPITAAL

Gewone aandele en B-gewone aandele van die maatskappy word as ekwiteit geklassifiseer. Koste wat direk aan die uitreiking van nuwe aandele toegeskryf kan word, word as 'n aftrekking teen die opbrengs in ekwiteit verantwoord.

Aandele in die maatskappy wat deur groepmaatskappye gehou word, word as tesourie-aandele geklassifiseer en teen kosprys getoon. Hierdie aandele word as 'n aftrekking teen die uitgereikte aantal aandele hanteer en in berekening gebring by die bepaling van die geweegde gemiddelde aantal aandele. Die kosprys van die aandele word teen die groep se ekwiteit verreken.

(XVII) UITKERING VAN DIVIDENDE

Uitkering van bates aan die maatskappy se aandeelhouders word teen billike waarde verantwoord.

(XVIII) INKOMSTESTAAT

Die samestelling van die groep se netto wins is relevant vir 'n behoorlike begrip van sy finansiële resultate. Vanweë die aard van die groep se bedrywighede is 'n wesentlike deel van sy netto wins afkomstig van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings. As gevolg hiervan word bykomende inligting ten opsigte van die groep se aandeel in die na-belaste wins van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings afsonderlik in aantekening 28 openbaar gemaak. Om vergelykbaarheid te bevorder word ekwiteitsverantwoorde inkomste van geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings, wat op 'n na-belaste grondslag aangebied word, ná die belastinglyn in die inkomstestaat openbaar gemaak.

"Gekonsolideerde wins" verteenwoordig die wins van die maatskappy en sy filiaalmaatskappye, voor ekwiteitsverantwoorde inkomste, terwyl "bedryfswins" die wins van die bedryfsfiliale in die groep, voor beleggingsinkomste, finansieringskoste en items van 'n kapitale aard, verteenwoordig.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(XVIII) INKOMSTESTAAT (vervolg)

Van tyd tot tyd mag korporatiewe bedrywighede daartoe lei dat wesentlike items in die inkomstestaat erken word wat nie uitgesluit mag word in die berekening van wesensverdienste nie. In sodanige gevalle mag die groep kies om alternatiewe verdienstemaatstawwe te openbaar wat hierdie items uitsluit ten einde vergelykbaarheid tussen rapporteringstydperke te bevorder. Gedurende die huidige jaar het Mediclinic International plc (Mediclinic) verskeie korporatiewe transaksies aangegaan. Eenmalige transaksiekostes aangegaan, asook die billike waarde aanpassings op afgeleide instrumente wat kleef aan die omruilbare skuldbriewe wat Remgro uitgereik het om 'n gedeelte van die aandele wat gekoop is te befonds, word terug getel om 'n alternatiewe verdienste-syfer te bepaal.

(XIX) ONDERSKEIDING TUSSEN KORTTERMYN/LANGTERMYN

Items word as korttermyn geklassifiseer indien daar verwag word dat dit gerealiseer, verhandel, verbruik of afgelos sal word binne twaalf maande na die verslagdoeningsdatum, óf indien die groep nie 'n onvoorwaardelike reg het om aflossing uit te stel tot ten minste twaalf maande na die verslagdoeningsdatum nie.

(XX) SEGMENTVERSLAGDOENING

Operasionele segmente word aangebied op 'n soortgelyke wyse as wat dit vir doeleindes van interne rapportering aan die hoof bedryfsbesluitnemer gebied word. Die hoof bedryfsbesluitnemer, wat verantwoordelik is vir die toewysing van hulpbronne en evaluering van die prestasie van die operasionele segmente, is geïdentifiseer as die raad van direkteure van die maatskappy, wat strategiese besluite neem. Elke beduidende belegging word as 'n operasionele segment geklassifiseer.

(XXI) KRITIESE REKENINGKUNDIGE OORDEEL EN KRITIESE REKENINGKUNDIGE RAMINGS EN AANNAMES

Die voorbereiding van die finansiële state noodsaak die gebruik van ramings, aannames en oordeel wat die gerapporteerde bedrae in die staat van finansiële stand en inkomstestaat beïnvloed. Hoewel ramings op bestuur se beste kennis en oordeel van bestaande feite op verslagdoeningsdatum gebaseer is, kan die werklike resultate van hierdie ramings verskil.

Kritiese oordeel in die toepassing van die groep se rekeningkundige beleid

Die mees beduidende oordeel uitgeoefen hou verband met die klassifikasie van beleggings as geassosieerde maatskappye in plaas van beleggings beskikbaar vir verkoop of filiale. Daar is sekere beleggings waaroor, na die mening van Remgro, 'n beduidende invloed uitgeoefen word, hoewel Remgro 'n belang van minder as 20% in hierdie maatskappye het. Aangesien Remgro egter direksieverteenwoordiging het en een van die grootste aandeelhouders in hierdie maatskappye is, het hy beduidende invloed op hulle finansiële en bedryfsbeleid. Gevolglik word hierdie beleggings volgens die ekwiteitsmetode as geassosieerde maatskappye verantwoord en nie as finansiële instrumente teen billike waarde nie.

Daar is ook beleggings, met spesifieke verwysing na die belegging in Mediclinic International plc (Mediclinic), waar Remgro 'n belang van minder as 50% van die stemreg het. Die direkteure het oorweeg of die groep *de facto* beheer oor hierdie beleggings het en tot die slotsom gekom dat Remgro nie hierdie maatskappye se tersaaklike bedrywighede beheer nie. Mediclinic se tersaaklike bedrywighede word deur sy direksie beheer. Remgro het nie die reg om die meerderheid van Mediclinic se direksie aan te stel nie en kan gevolglik nie Mediclinic se tersaaklike bedrywighede beheer nie. Die onlangse deelname en stemming by Mediclinic aandeelhoudersvergaderings is ook oorweeg: hierdie was onbeslis en ondersteun die direksie se siening dat Remgro nie Mediclinic beheer nie. Dienooreenkomstig word Mediclinic as 'n geassosieerde maatskappy verantwoord en nie as 'n filiaalmaatskappy nie.

Kritiese oordeel word ook toegepas ten opsigte van die bepaling van die funksionele geldeenheid van die buitelandse entiteite wat die groep se omruilbare skuldbriewe, kontant en korttermynbeleggings huisves. Die funksionele geldeenhede van hierdie entiteite word bepaal met verwysing na die geldeenheid waarin die entiteite se kontant-invloei uit bedrywighede gegenereer word, aangesien dit die betroubaarste weerspieëling is van die ekonomiese impak van die onderliggende transaksies, gebeure en toestande. Die bedrywighede van hierdie entiteite kan duidelik onderskei word van die houermaatskappy en die entiteite word afsonderlik van mekaar bedryf in terme van 'n strategiese beleggingsplan om in sterk geldeenhede te belê en/of finansiering te werf, gebaseer op spesifieke en voorafbepaalde portefeuljetoekenings. Gevolglik word wisselkoersverskille wat op die omskakeling van hierdie entiteite na die verslagdoeningsgeldeenheid van die groep ontstaan, in ander omvattende inkomste uitgestel totdat dit gerealiseer is, in plaas daarvan om dit op 'n deurlopende basis in die inkomstestaat te verantwoord.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(XXI) KRITIESE REKENINGKUNDIGE OORDEEL EN KRITIESE REKENINGKUNDIGE RAMINGS EN AANNAMES (vervolg)

Kritiese rekeningkundige ramings en aannames

'n Beduidende raming hou verband met die groep se rekeningkundige beleid om uitgestelde belasting te voorsien op alle tydelike verskille tussen die drawaarde en die belastingbasis van beleggings. Hierdie belasting word gemeet teen die beraamde belastinggevolge gebaseer op die wyse waarop die entiteit, op die verslagdoeningsdatum, verwag om die drawaarde van die onderskeie beleggings te realiseer. Die drawaarde van beleggings in geassosieerde maatskappye word hoofsaaklik by wyse van dividende verhaal. Aangesien geen belasbare tydelike verskille bestaan nie, word geen uitgestelde belasting voorsien nie. Uitgestelde belasting op die billike waarde aanpassings van beleggings beskikbaar vir verkoop word voorsien gebaseer op die toekomstige ekonomiese voordeel wat die entiteit na verwagting uit die bate sal realiseer, d.i. 'n kombinasie van dividende en kapitale winste of verliese.

Beduidende ramings, aannames en oordeel is ook gebruik in die bepaling van waardedalings wat verband hou met beleggings, eiendom, aanleg en toerusting en ontasbare bates en klandisiewaarde.

Ander ramings en aannames hou verband met die bepaling van die nuttige lewensduur van bates, waardedalings, die waardasie van ongenoteerde beleggings en die aannames wat gebruik is in die berekening van die verpligtinge wat verband hou met aftreevoordele en aandeelgebaseerde betalings. Besonderhede van hierdie ramings en aannames word in die toepaslike aantekeninge by die finansiële jaarstate uiteengesit.

Kritiese rekeningkundige ramings en aannames is gemaak tydens die aankoopprys-allokasieproses in die verantwoording van die verkryging as 'n besigheidsamevoeging ingevolge IFRS 3: Besigheidsamevoegings. Hierdie ramings en aannames hou verband met die bepaling van nuttige lewensduur van bates, diskontokoerse, groeikoerse en waardasie van ongenoteerde beleggings. Nog 'n belangrike beraming hou verband met die waardering van die afgeleide instrument verval in die omruilbare skuldbrief, beide by die aanvanklike erkenning en die rapporteringsdatum. Beduidende ramings en aannames is ook gemaak om die billike waarde te bepaal van die groep se aandeel in die billike waarde van bates en laste verkry met die verkryging van bykomende Mediclinic International plc-aandele gedurende die jaar.

(XXII) NUWE REKENINGKUNDIGE STANDPUNTE EN INTERPRETASIES

Bestuur het alle nuwe rekeningkundige standpunte, interpretasies en wysigings aan IFRS wat reeds op 30 Junie 2016 uitgereik is maar nog nie op dié datum van krag geword het nie, oorweeg. Die standpunte wat op die groep van toepassing is, maar nie vroeg geïmplementeer is nie, is die volgende:

- IFRS 9: Finansiële Instrumente
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2018*)
Die Raad van Internasionale Rekeningkundige Standaarde (IASB) het IFRS 9: Finansiële Instrumente uitgereik as 'n eerste stap ter vervanging van IAS 39: Finansiële Instrumente – Erkenning en Meting. IFRS 9 stel nuwe vereistes vir die klassifisering en meting van finansiële bates, sowel as vereistes vir die klassifisering en meting van finansiële laste.

IFRS 9 is ook gewysig om skansrekeningkunde in nouer ooreenstemming met 'n onderneming se risikobestuur te bring, terwyl 'n meer beginselgerigte benadering ten opsigte van skansrekeningkunde daargestel en ongerymdhede en swakhede in die huidige model in IAS 39 aangespreek is.

Die IASB beplan om IFRS 9 uit te brei om nuwe vereistes vir die ontferking van finansiële instrumente, waardedaling en skansrekeningkunde daar te stel.
- IFRS 14: Regulerende Uitgestelde Rekenings
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2016*)
IFRS 14 is van toepassing op eerste aannemers van IFRS, wat IFRS 1 toepas en by tariefregulerende bedrywighede betrokke is. Die standpunt sal nie 'n uitwerking op die groep hê nie.
- IFRS 15: Inkomste uit Kontrakte met Klante
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2018*)
Die standpunt skryf die rekeningkundige hantering en openbaarmaking voor met betrekking tot inkomsterkenning uit kontrakte met klante.
- IFRS 16: Hure
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2019*)
Alle verhuring, met beperkte uitsondering, moet op die staat van finansiële stand gekapitaliseer word. Die uitsondering is verhuring met 'n lae waarde en verhuring korter as twaalf maande. Verhuurderrekeningkunde het nie verander nie.

1. REKENINGKUNDIGE BELEID (vervolg)

(XXII) NUWE REKENINGKUNDIGE STANDPUNTE EN INTERPRETASIES (vervolg)

- Wysigings aan IFRS 10: Gekonsolideerde Finansiële State
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2016*)
Hierdie wysigings verklaar die toepassing van die konsolidasie-uitsondering vir beleggingsentiteite en hul filiale.
- Wysigings aan IFRS 11: Gesamentlike Reëlings
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2016*)
Hierdie wysiging verskaf nuwe riglyne oor hoe om die verkryging van 'n belang in 'n gesamentlike bedryf, wat 'n besigheid uitmaak, te verantwoord. Die wysigings spesifiseer die toepaslike rekeningkundige hantering van sulke verkrygings.
- Wysigings aan IAS 1: Aanbieding van Finansiële State
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2016*)
IAS 1 word gewysig om die riglyne in IAS 1 op te klaar ten opsigte van wesentlikheid en samevoeging, die aanbieding van subtotale, die struktuur van finansiële state en die openbaarmaking van rekeningkundige beleid.
- Wysigings aan IAS 7: Kontantvloei-state
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2017*)
IAS 7 word gewysig om bykomende openbaarmaking te vereis vir finansiële bedrywighede as daar 'n verandering in verpligtinge is.
- Wysiging aan IAS 12: Inkomstebelasting
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2017*)
IAS 12 is gewysig om die vereistes vir die erkenning van uitgestelde belastingbates en ongerealiseerde winste duidelik te maak.
- Wysigings aan IAS 16 en IAS 38: Klassifikasie van Aanvaarbare Metodes van Waardevermindering en Amortisasie
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2016*)
Die IASB het IAS 16: Eiendom, Aanleg en Toerusting en IAS 38: Ontasbare Bates gewysig om te verduidelik wanneer 'n metode van waardevermindering of amortisasie, gegrond op inkomste, toepaslik mag wees.

Die wysiging aan IAS 16 verduidelik dat waardevermindering van eiendom, aanleg en toerusting, gegrond op inkomste voortgebring deur die aanwending van die bate, nie toepaslik is nie.

Die wysiging aan IAS 38 vestig 'n weerlegbare vermoede dat amortisasie van 'n ontasbare bate, gegrond op inkomste voortgebring deur die aanwending van die bate, nie toepaslik is nie. Die vermoede mag slegs in sekere beperkte omstandighede weerlê word.
- Wysigings aan IAS 16: Eiendom, Aanleg en Toerusting en IAS 41: Landbou: Draplante
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2016*)
Die wysigings omskryf 'n draplant en sluit draplante binne die raamwerk van IAS 16 in. 'n Draplant word beskryf as 'n lewendige plant wat in die produksie of verskaffing van landbouprodukte gebruik word, na verwagting produksie in meer as een tydperk sal lewer en die geringe moontlikheid het om as landbouprodukt verkoop te word, met uitsondering van toevallige afvalverkope. Voorheen is draplante nie omskryf nie en is draplante, verwant aan landboubedrywighede, binne die raamwerk van IAS 41 ingesluit.
- Wysigings aan IAS 27: Aparte Finansiële State ten opsigte van Ekwiteitsrekeningkunde
(*effektiewe datum – finansiële tydperke wat 'n aanvang neem op/na 1 Januarie 2016*)
IAS 27 word gewysig om die opsie te bied om die ekwiteitsmetode vir beleggings in filiale, gesamentlike ondernemings en geassosieerdes in 'n entiteit se aparte finansiële state te gebruik.

Daar word verwag dat IFRS 9, IFRS 15, IFRS 16 en die wysigings aan IAS 16 en IAS 41, wat betrekking het op draplante, 'n uitwerking op Remgro se resultate mag hê, maar sodanige impak is nog nie beraam nie. Daar word nie verwag dat die ander veranderinge aan IFRS 'n wesentlike uitwerking op die groep se finansiële state sal hê nie.

2. VERDIENSTE EN DIVIDENDE

R miljoen	30 Junie 2016		30 Junie 2015	
	Bruto	Netto	Bruto	Netto
WESENSVERDIENSTE REKONSILIASIE				
Netto wins vir die jaar toeskryfbaar aan ekwiteithouers (verdienste)		5 386		8 715
Plus/(minus):				
– Netto waardedaling van geëkwiteerde beleggings	1 862	1 862	99	99
– Waardedaling van ander beleggings	–	–	79	79
– Netto waardedaling van eiendom, aanleg en toerusting	37	33	94	72
– Waardedaling van ontasbare bates	644	439	–	–
– Waardedaling van bates gehou vir verkoop	7	7	16	9
– Wins met die verkoop en verwatering van geëkwiteerde beleggings	(2 349)	(2 349)	(984)	(984)
– (Wins)/verlies met die verkoop van ander beleggings	(153)	(151)	288	238
– Realisasie van buitelandse valuta-omskakelingsreserwes	51	40	–	–
– Netto wins met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	(7)	(3)	(5)	(4)
– Verlies met die verkoop van biologiese landbouobates	9	5	–	–
– Nie-wesensverdienste items ingesluit by geëkwiteerde verdienste van geëkwiteerde beleggings	633	618	(231)	(228)
– Netto wins met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	(27)	(24)	(111)	(99)
– Wins met verkoop van beleggings	(216)	(216)	(271)	(268)
– Netto waardedaling van beleggings, bates en klandisiewaarde	809	792	213	200
– Ander nie-herhalende en kapitale items	67	66	(62)	(61)
Wesensverdienste		5 887		7 996
Eenmalige koste		788		–
Opsie hermeting		730		–
Wesensverdienste, uitgesluit eenmalige koste en opsie hermeting		7 405		7 996

Ingesluit in die wesensverdienste vir die jaar onder oorsig is eenmalige transaksiekoste wat aangegaan is met Mediclinic se regte-uitgifte en die Al Noor Hospitals Group plc (Al Noor)-transaksie ten bedrae van R788 miljoen, waarvan R402 miljoen Remgro se eie koste en R386 miljoen Remgro se gedeelte van Mediclinic se transaksiekoste is ("eenmalige koste"), sowel as 'n billike waarde aanpassing van R730 miljoen wat verband hou met die toename in waarde van die skuldbriefhouers se omruilopsie (verantwoord as 'n afgeleide verpligting) van die skuldbriewe ("opsie hermeting") wat in Maart 2016 uitgereik is om die buitelandse oorbruggingsfinansiering gedeeltelik te herfinansier wat met die Al Noor-transaksie bekom is. Die skuldbriewe is omruilbaar vir Mediclinic plc-aandeel en/of kontant en billike waarde aanpassings op die opsie (wat *inter alia* bewegings in die onderliggende aandeeleprys van Mediclinic plc weerspieël) kan moontlik gedurende die vyfjaar-termyn onbestendigheid in wesensverdienste veroorsaak.

Sent	30 Junie 2016	30 Junie 2015
VERDIENSTE PER AANDEEL		
Wesensverdienste per aandeel		
– Basies	1 143.9	1 555.0
– Verwater	1 139.2	1 541.8
Wesensverdienste per aandeel, uitgesluit eenmalige koste en opsie hermeting		
– Basies	1 438.9	1 555.0
– Verwater	1 434.1	1 541.8
Verdienste per aandeel		
– Basies	1 046.6	1 694.9
– Verwater	1 042.5	1 680.9

2. VERDIENSTE EN DIVIDENDE (vervolg)

Verdienste per aandeel

In die bepaling van verdienste per aandeel en wesensverdienste per aandeel is die geweege aantal uitgereikte aandele, naamlik 514 634 062 (2015: 514 200 979), in berekening gebring na aftrekking van tesourie-aandele.

Verwaterde verdienste per aandeel

In die berekening van verwaterde verdienste per aandeel en verwaterde wesensverdienste per aandeel is die geweege aantal uitgereikte aandele aangepas vir die geagte verwateringseffek van die aanbiedinge aanvaar deur deelnemers van die Remgro Ekwiteitsvereffende Aandele-groeireg-skema, maar nog nie gelewer nie.

Die lewering van skema-aandele aan deelnemers sal geag word 'n uitgifte van aandele te wees. Aangesien die markwaarde (billike waarde) van die aandele op die datum van lewering sal verskil van die aanbodwaarde, sal die aantal aandele wat daardie verskil verteenwoordig, geag word 'n uitgifte van gewone aandele sonder teenprestasie te wees. Hierdie toegerekende aandele bedra 965 504 (2015: 1 289 178) en is bygetel by die geweege aantal aandele ten einde die verwateringseffek te bereken.

Sommige filiaal- en geëkwiteerde beleggings het soortgelyke bestuursaansporingskemas sowel as ander instrumente wat in die toekoms tot 'n verwatering van dié maatskappye se verdienste aanleiding kan gee. Ten einde Remgro se verwaterde verdienste per aandeel te bereken, is R13 miljoen (2015: R48 miljoen) en R11 miljoen (2015: R50 miljoen) teen onderskeidelik wesensverdienste en verdienste verreken ten einde die potensiële verwateringseffek te verantwoord.

In die berekening van Remgro se verwaterde wesensverdienste per aandeel, uitgesluit eenmalige koste en opsie hermeting, vir die jaar geëindig 30 Junie 2016, is R11 miljoen teen wesensverdienste, uitgesluit eenmalige koste en opsie hermeting, verreken om die potensiële verwateringseffek te verantwoord.

KONTANTDIVIDEND VERKLAAR NA JAAREINDE

'n Finale bruto dividend van 275 sent (2015: 259 sent) per aandeel is uit inkomstereserwes verklaar ten opsigte van beide die gewone aandele sonder pariwaarde en die ongenoteerde B-gewone aandele sonder pariwaarde, vir die jaar geëindig 30 Junie 2016.

Dividendterughoubelasting van 15% of 41.25 sent per aandeel sal van toepassing wees, wat tot gevolg het dat die netto dividend 233.75 sent per aandeel is, tensy die betrokke aandeelhouer vrygestel is van dividendterughoubelasting of in aanmerking kom vir 'n verlaagde koers ingevolge 'n toepaslike dubbelbelastingooreenkoms.

Die totale bruto dividend per aandeel vir die jaar geëindig 30 Junie 2016 bedra dus 460 sent teenoor 428 sent vir die vergelykende jaar geëindig 30 Junie 2015.

Die uitgereikte aandeelkapitaal op die verklaringsdatum is 481 106 370 gewone aandele en 35 506 352 B-gewone aandele.

3. EIENDOM, AANLEG EN TOERUSTING

R miljoen	Masjinerie				Totaal
	Grond en geboue	en toerusting	Voertuie	Kantoor-toerusting	
Drawaarde op 1 Julie 2014	2 400	2 642	505	69	5 616
Kosprys	3 203	5 677	926	149	9 955
Opgelope waardevermindering	(803)	(3 035)	(421)	(80)	(4 339)
Toevoegings	474	292	71	16	853
Vervreemdings	(8)	(10)	(8)	(1)	(27)
Waardevermindering	(101)	(398)	(91)	(17)	(607)
Waardedalings	(84)	(10)	–	–	(94)
Oordragte en ander	(264)	205	19	15	(25)
Drawaarde op 30 Junie 2015	2 417	2 721	496	82	5 716
Kosprys	3 315	6 042	994	201	10 552
Opgelope waardevermindering	(898)	(3 321)	(498)	(119)	(4 836)
Toevoegings	356	774	107	36	1 273
Vervreemdings	(3)	(16)	(9)	–	(28)
Waardevermindering	(113)	(435)	(100)	(22)	(670)
Besigheid verkry	30	17	–	1	48
Waardedalings	(10)	(4)	(23)	–	(37)
Oordragte en ander	(75)	66	1	(2)	(10)
Drawaarde op 30 Junie 2016	2 602	3 123	472	95	6 292
Kosprys	3 608	6 808	1 033	221	11 670
Opgelope waardevermindering	(1 006)	(3 685)	(561)	(126)	(5 378)

Waardeverminderingkoerse (%) is soos volg:	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Geboue	2 – 50	2 – 50
Masjinerie en toerusting	2½ – 33⅓	2½ – 33⅓
Voertuie	5 – 33⅓	5 – 33⅓
Kantoor-toerusting	5 – 50	5 – 50

Bates met 'n boekwaarde van R189 miljoen (2015: R67 miljoen) dien as sekuriteit vir verpligtinge onder verbandlenings, bruikhuur- en afbetalingskredietooreenkomste.

Die registers met volledige besonderhede van grond en geboue is vir insae deur aandeelhouers of hul gevolmagtigdes beskikbaar by die geregistreerde kantore van die maatskappye aan wie die eiendomme behoort.

Bates met 'n boekwaarde van R366 miljoen (2015: R471 miljoen) is nog onder konstruksie.

Waardedalingoorweging van RCL Foods se hoenderbesigheidseenheid

In die jaar onder oorsig het RCL Foods se hoenderbedrywigheede veel swakker resultate behaal as waarvoor begroot is weens die droogte, asook die ooraanbod in die hoendermark as gevolg van oormatige plaaslike produksie en rekordvlakke van gestorte invoere. Dit is 'n aanwyser van waardedaling ingevolge IAS 36 en die verhaalbare bedrag van die kontantgenererende eenheid (KGE) is vervolgens bereken. Geen waardedaling is in die jaar onder oorsig erken nie.

'n Terugkeer na normale handelstoestande in die Suid-Afrikaanse pluimveemark word verwag, maar indien die ewewig tussen vraag en aanbod nie herstel word nie, mag 'n waardedalingskoste moontlik in toekomstige finansiële tydperke nodig wees.

3. EIENDOM, AANLEG EN TOERUSTING (vervolg)
Waardedalingoorweging van RCL Foods se hoenderbesigheidseenheid (vervolg)

Die verhaalbare bedrag van die KGE is bepaal gegrond op waarde-in-gebruik-beramings. Hierdie berekening gebruik kontantvloei-projeksies gegrond op finansiële begrotings wat deur RCL Foods se bestuur goedgekeur is en sluit aannames van wins voor belasting, waardevermindering, bedryfskapitaal en kapitaalonderhoudsbesteding in. Kontantvloeï verder as die vyfjaartydperk word ekstrapoleer deur 'n geprojekteerde groeikoers van 6% oor die lang termyn te gebruik.

Die sleutelaannames wat in die waardedalingstoets gebruik word, is soos volg:

Aanname	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Diskontokoers (%)	12.9	–
Groeikoers (%)	6.0	–
Tydperk (jare)	5	–

Sensitiwiteitsanalise van die aannames gebruik in die toetse vir waardedaling:

Aanname	Beweging	Waardedaling (R miljoen)
Diskontokoers (%)	+2.0	–
Groeikoers (%)	-0.5	–

4. BIOLOGIESE LANDBOUBATES

Biologiese bates word teen billike waarde gemeet deur van insette gebruik te maak wat nie op waarneembare markgegewens gegrond is nie. Hierdie bates word gevolglik as vlak 3, in terme van IFRS 13, geklassifiseer. Daar was geen oordragte na vlak 1- óf vlak 2-billikewaarde-bates in die tydperke onder oorsig nie.

Ingesluit by nie-bedryfsbates:

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar (R miljoen)	Lietsjie- en				Lietsjie- en			
	Suikerriet- wortels	Suikerriet- plante	piesang- bome	30 Junie 2016	Suikerriet- wortels	Suikerriet- plante	piesang- bome	30 Junie 2015
Saldo's aan die begin van die jaar	258	277	15	550	198	278	23	499
Billike waarde aanpassing	8	347	5	360	67	287	7	361
Oordragte	(9)	–	–	(9)	(7)	(15)	(8)	(30)
Afname deur oeste	–	(271)	(5)	(276)	–	(273)	(7)	(280)
Saldo's aan die einde van die jaar	257	353	15	625	258	277	15	550

Ingesluit by bedryfsbates:

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar (R miljoen)	Teelhoenders en eiers			Braai- kuikens		
	Teelhoenders en eiers	Braai- kuikens	30 Junie 2016	Teelhoenders en eiers	Braai- kuikens	30 Junie 2015
Saldo's aan die begin van die jaar	308	241	549	294	245	539
Toevoegings	1 025	4 025	5 050	877	3 726	4 603
Afname deur oeste	(1 033)	(4 015)	(5 048)	(869)	(3 751)	(4 620)
Billike waarde aanpassing	49	12	61	6	21	27
Saldo's aan die einde van die jaar	349	263	612	308	241	549

4. BIOLOGIESE LANDBOUBATES (vervolg)

Die volgende waarderingstegniek en belangrike insette is gebruik om biologiese bates te meet.

Beskrywing	Waardasietegniek	Onwaarneembare insette	Reeks van onwaarneembare insette	Verhouding van onwaarneembare insette tot billike waarde	Billike waarde op 30 Junie 2016 R miljoen
Hoender-voorraad	Vervangingskoste van komponente om voorraad te laat groei	Aantal eiers per hen Koste van 'n dagoud-broeivoël Vrektekoers Gemiddelde lewende massa Voerkoste	163 tot 174 per hen R55.22 tot R61.29 per kuiken 4.5% tot 5.6% 1.48 kg tot 1.81 kg per voël R5 632 tot R6 300 per ton	Hoe hoër die aantal eiers per hen, hoe hoër die billike waarde Hoe hoër die koste per kuiken, hoe hoër die billike waarde Hoe hoër die vrektekoers, hoe laer die billike waarde Hoe hoër die gemiddelde lewende massa, hoe hoër die billike waarde Hoe hoër die voerkoste per ton, hoe hoër die billike waarde	612
Lietsjebome	Huidige vestigings- en vervangingskoste	Herplanting/ vestigingskoste van lietsjebome	R31 700 per hektaar	Hoe hoër die herplanting/ vestigingskoste, hoe hoër die waarde van die lietsjebome	3
Piesangbome	Huidige vestigings- en vervangingskoste	Herplanting/ vestigingskoste van piesangbome	R65 357 per hektaar	Hoe hoër die herplanting/ vestigingskoste, hoe hoër die waarde van die piesangbome	12
Suikerrietwortels	Huidige vestigings- en vervangingskoste	Herplanting/ vestigingskoste van suikerrietwortels	R34 547 tot R37 147 per hektaar	Hoe hoër die herplanting/ vestigingskoste, hoe hoër die waarde van die suikerrietwortels	257
Staan- de suikerriet	Verhaalbare waarde	Verhaalbare waarde (prys per ton van sukrose) minus oes-, vervoer- en ander verkoopskoste	R3 703 tot R4 167 per ton	Hoe hoër die verhaalbare waarde minus oes-, vervoer- en ander verkoopskoste per ton sukrose, hoe hoër die waarde van staande suikerriet	353

Sensiwiteitsontleding

'n Sensiwiteitsontleding vir die belangrikste onwaarneembare insette word hieronder getoon.

Inset	Sensiwiteit
Voerkoste – hoendervoorraad	'n Vyfpersent-verandering in voerkoste sal 'n R7.8 miljoen-verandering in billike waarde tot gevolg hê.
Vervangingskoste per hektaar – suikerrietwortels	'n Eenpersent-verandering in vervangingskoste sal 'n R2.6 miljoen-verandering in billike waarde tot gevolg hê.
Verhaalbare waarde prys per ton – staande suikerriet	'n Verandering van een persent in verhaalbare waarde sal 'n R4.7 miljoen-verandering in billike waarde tot gevolg hê.

5. BELEGGINGSEIENDOMME

R miljoen	30 Junie 2016			30 Junie 2015		
	Kosprys	Opgelope waarde-vermindering	Netto waarde	Kosprys	Opgelope waarde-vermindering	Netto waarde
Grond	3	–	3	3	–	3
Geboue	104	–	104	48	–	48
	107	–	107	51	–	51

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar (R miljoen)	30 Junie 2016			30 Junie 2015	
	Grond	Geboue		Grond	Geboue
Saldo's aan die begin van die jaar	3	48	51	3	39
Toevoegings	–	56	56	–	9
Saldo's aan die einde van die jaar	3	104	107	3	48

Die billike waarde van die groep se diverse eiendomsbeleggingsportefeulje is vir die 2014 finansiële jaar deur 'n onafhanklike, gekwalifiseerde waardeerder gedoen wat, met inagneming van die spesifieke eiendom, óf 'n verdiskonteerde kontantvloei- óf 'n gedeprimeerde vervangingskoste-benadering gevolg het deur gebruik te maak van insette wat toepaslik is vir elke spesifieke eiendom. Die groep verkry elke drie jaar eksterne waardasies van sy eiendom en word dan aangepas vir inflasie tot die volgende waardasies gedoen word. Die billike waarde van die beleggingseiendomme (vlak 3), BTW uitgesluit, bedra R546 miljoen (2015: R515 miljoen).

Geen waardevermindering is op beleggingseiendomme voorsien nie aangesien al die bates beduidende reswaardes het. Die oorblywende nuttige leeftyd van die bates word op 50 jaar beraam.

Die registers met volledige besonderhede van beleggingseiendomme is vir insae deur aandeelhouers of hul gevolmagtigdes beskikbaar by die geregistreerde kantore van die maatskappye aan wie die eiendomme behoort.

6. ONTASBARE BATES

R miljoen	Klandisie-waarde	Handels-merke	Klante-verhoudinge	Sagteware	Totaal
Drawaarde op 1 Julie 2014	3 056	1 789	883	83	5 811
Koste	3 068	1 845	995	152	6 060
Opgelope amortisasie/waardedaling	(12)	(56)	(112)	(69)	(249)
Toevoegings	–	–	–	7	7
Amortisasie	–	(1)	(98)	(17)	(116)
Oordragte en ander	–	3	–	5	8
Drawaarde op 30 Junie 2015	3 056	1 791	785	78	5 710
Koste	3 068	1 813	995	161	6 037
Opgelope amortisasie/waardedaling	(12)	(22)	(210)	(83)	(327)
Toevoegings	–	–	–	15	15
Amortisasie	–	(1)	(99)	(19)	(119)
Besighede verkry	21	–	–	–	21
Waardedaling	(377)	(265)	–	(2)	(644)
Oordragte en ander	–	–	–	10	10
Drawaarde op 30 Junie 2016	2 700	1 525	686	82	4 993
Koste	3 089	1 813	995	186	6 083
Opgelope amortisasie/waardedaling	(389)	(288)	(309)	(104)	(1 090)

6. ONTASBARE BATES (vervolg)

Amortisasietydperke (jare)	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Handelsmerke	15 – 20	15 – 20
Klanteverhoudinge	4 – 20	4 – 20
Sagteware	3 – 20	3 – 20

In die jaar onder oorsig het RCL Foods Beperk en sy filiale waardedalings ten opsigte van klandisiewaarde en handelsmerke ten bedrae van R377 miljoen en R265 miljoen onderskeidelik erken. Die klandisiewaarde en handelsmerke hou verband met sy suiker- en meulafdeling. Die verhaalbare bedrag van klandisiewaarde het weens geraamde kontantvloei-beperkings afgeneem en dit spruit uit die mededingende handelssomgewing, asook 'n styging in die diskontokoers weens verhoogde rentekoerse.

Klandisiewaarde en ontasbare bates met onbeperkte lewensduur word jaarliks getoets vir enige moontlike waardedaling en vir dié doel word hulle toegedeel aan die onderskeie kontantgenererende eenhede soos hieronder aangedui:

	Ontasbare bates met onbeperkte lewensduur		Klandisiewaarde	
	RCL Foods Beperk en sy filiale ⁽¹⁾	RCL Foods Beperk en sy filiale ⁽²⁾	Wispeco Holdings Eiendoms Beperk en sy filiale	30 Junie 2016 Total
Drawaarde (R miljoen)	1 521	2 664	36	2 700
Basis vir waardasie van kontantgenererende eenhede	Waarde in gebruik	Waarde in gebruik	Waarde in gebruik	
Diskontokoers (%)	11.8	10.4 – 15.1	13.6	
Groeikoers (%)	6.0	5.0 – 6.0	2.7	
Tydperk (jaar)	5	5	5	

⁽¹⁾ Hierdie ontasbare bates, met 'n onbeperkte lewensduur, verwys na die verkryging van New Foodcorp Holdings Eiendoms Beperk (Foodcorp).

⁽²⁾ Klandisiewaarde ten bedrae van R2 735 miljoen en R287 miljoen is aanvanklik erken met die verkryging van Foodcorp en Vector Logistics Eiendoms Beperk onderskeidelik.

Sensitiwiteitsanalise van die aannames gebruik in die toetse vir waardedaling:

Aanname	Beweging	Waardedaling (R miljoen)	
		Klandisiewaarde	Ontasbare bates met onbeperkte lewensduur
Diskontokoers (%)	+2.0	180	328
Groeikoers (%)	-0.5	-	78

Geen ontasbare bates dien as sekuriteit nie.

7. BELEGGINGS – GEÛKWITEER

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Geassosieerde maatskappye	73 418	52 869
Gesamentlike ondernemings	5 147	4 962
	78 565	57 831

7. BELEGGINGS – GEÛKWITEER (vervolg)

Deur sy beleggingsfiliaalmaatskappye huisves die groep sy beleggings in gesamentlike ondernemings, geassosieerde maatskappye en finansiële instrumente. Die groep se vernaamste geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings is:

Belegging	Klassifikasie	Besigheid
Distell	Gesamentlike onderneming	Vervaardiger en uitvoerder van Suid-Afrikaanse wyn en spiritualieë
FirstRand	Geassosieerde	Ingelyf in Suid-Afrika en bedryf as Eerste Nasionale Bank en Rand Aksepbank
Mediclinic	Geassosieerde	Ingelyf in die Verenigde Koninkryk en bedryf private mediese fasiliteite in Suid-Afrika, die Midde-Ooste, Switserland en die Verenigde Koninkryk
RMBH	Geassosieerde	Suid-Afrikaanse beleggingshouermaatskappy, met hoofsaaklik 'n belang van 34% in FirstRand
RMI Holdings	Geassosieerde	Suid-Afrikaanse beleggingshouermaatskappy, met wesentlike beleggings in die versekeringsbedryf

7.1 Geassosieerde maatskappye

R miljoen	30 Junie 2016			30 Junie 2015		
	Genoteer	Ongenoteer	Totaal	Genoteer	Ongenoteer	Totaal
Aandele – teen kosprys	37 012	7 112	44 124	22 497	6 922	29 419
Ekwiteitsaansuiwering	24 611	4 516	29 127	19 036	4 251	23 287
Drawaarde	61 623	11 628	73 251	41 533	11 173	52 706
Langtermynlenings	–	167	167	–	163	163
	61 623	11 795	73 418	41 533	11 336	52 869
Markwaarde van genoteerde beleggings	124 005			97 926		

Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar (R miljoen)	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Drawaarde aan die begin van die jaar	52 869	47 691
Wisselkoersverskille	(1 233)	96
Belang in netto toeskryfbare wins van geassosieerde maatskappye	5 735	6 737
Dividende ontvang van geassosieerde maatskappye	(3 678)	(2 866)
Geëkwiteerde bewegings op reserwes	1 250	159
Verwateringsuitwerkings ⁽¹⁾	1 892	771
Beleggings gemaak ⁽²⁾	18 441	364
Lenings toegestaan	10	166
Lenings terugbetaal	–	(7)
Oordragte	–	(143)
Waardedalings ⁽³⁾	(1 920)	(99)
Terugskryf van waardedalings	52	–
Drawaarde aan die einde van die jaar	73 418	52 869

⁽¹⁾ Die jaar onder oorsig sluit 'n wins van R1.9 miljard in wat gerealiseer is met die verwatering van Remgro se belang in Mediclinic as gevolg van die Al Noor-transaksie. Reserwes van R369 miljoen is na die inkomstestaat gerealiseer.

⁽²⁾ Die jaar onder oorsig sluit beleggings van R18.2 miljard met betrekking tot Mediclinic in. Die vorige jaar het beleggings van R215 miljoen in RMBH en R58 miljoen in Grindrod ingesluit.

⁽³⁾ Die jaar onder oorsig sluit die waardedaling van die belegging in Grindrod ten bedrae van R1.9 miljard in. Dit weerspieël 'n afskrywing na die markwaarde gegrond op die genoteerde aandeelprys (vlak 1) op jaareinde. Die belegging se drawaarde het die markwaarde daarvan vir 'n langdurige tydperk oorskry weens swak kommoditeitsmarkte en beduidend laer droëvragskepingstariewe.

7. BELEGGINGS – GEËKWITEER (vervolg)

7.1 Geassosieerde maatskappye (vervolg)

Uiteengesit hieronder is die verkorte finansiële inligting, sowel as 'n rekonsiliasie van dié inligting tot die drawaarde, van die groep se vernaamste geassosieerde maatskappye wat volgens die ekwiteitsmetode verantwoord word.

R miljoen	Jaar geëindig			
	30 Junie 2016			31 Maart 2016
	RMI	RMBH	FirstRand	Mediclinic
Verkorte staat van omvattende inkomste				
Inkomste	13 538	nvt	42 041	43 678
Wins voor belasting	4 200	7 574	30 687	5 079
Belasting	(893)	(15)	(6 612)	(1 140)
Wins na belasting	3 307	7 559	24 075	3 939
Toeskryfbaar aan nie-beherende aandeelhouders	(330)	–	(1 512)	(269)
Toeskryfbare wins vir die jaar	2 977	7 559	22 563	3 670
Wesensverdienste	2 935	7 503	22 387	3 670
Ander omvattende inkomste toeskryfbaar aan aandeelhouders	287	100	102	974
Totale omvattende inkomste toeskryfbaar aan aandeelhouders	3 264	7 659	22 665	4 644
Verkorte staat van finansiële stand				
Netto voorskotte, lenings en bankverwante sekuriteite	257	–	125 044	–
Ontasbare bates	113	–	1 569	37 722
Eiendom, aanleg en toerusting en ander	1 044	–	8 012	62 936
Beleggings en lenings	28 341	39 542	6 730	9 044
Bedryfsbates	6 915	31	10 580	18 499
Totale bates	36 670	39 573	151 935	128 201
	(18 114)	(1 329)	(52 190)	(59 510)
Nie-beherende belang	(1 170)	–	(8 320)	(1 194)
Nie-bedryfslaste	(9 835)	(1 237)	(26 315)	(42 910)
Bedryfslaste	(7 109)	(92)	(17 555)	(15 406)
Netto bates	18 556	38 244	99 745	68 691
Rekonsiliasie na drawaarde				
Remgro se effektiewe belang	30.27%	28.15%	3.92%	44.58%*
Remgro se effektiewe belang in netto bates	5 616	10 768	3 909	30 624
Klandisiewaarde/winskoopprys-aanpassing	1 541	2 364	743	3 385
Dividende ontvang sedert geassosieerdes se verslagdatum	–	–	–	(380)
Drawaarde op 30 Junie 2016	7 157	13 132	4 652	33 629
Billike waarde van genoteerde beleggings	18 526	22 356	9 857	69 691
Dividende ontvang	526	1 176	495	528

* Remgro se belang in Mediclinic op 31 Maart 2016. 30 949 879 Mediclinic-aandele dien as sekuriteit vir die omruilbare skuldbriewe.

7. BELEGGINGS – GEËKWITEER (vervolg)

7.1 Geassosieerde maatskappye (vervolg)

Uiteengesit hieronder is die verkorte finansiële inligting, sowel as 'n rekonsiliasie van dié inligting tot die drawaarde, van die groep se vernaamste geassosieerde maatskappye wat volgens die ekwiteitsmetode verantwoord word.

R miljoen	Jaar geëindig			
	RMI	30 Junie 2015 RMBH	FirstRand	31 Maart 2015 Mediclinic
Verkorte staat van omvattende inkomste				
Inkomste	12 613	nvt	35 621	35 238
Wins voor belasting	4 137	7 778	29 855	4 741
Belasting	(624)	(9)	(6 731)	(206)
Wins na belasting	3 513	7 769	23 124	4 535
Toeskryfbaar aan nie-beherende aandeelhouders	(221)	–	(1 501)	(238)
Toeskryfbare wins vir die jaar	3 292	7 769	21 623	4 297
Wesensverdienste	3 258	7 177	21 141	4 081
Ander omvattende inkomste toeskryfbaar aan aandeelhouders	44	(192)	(561)	990
Totale omvattende inkomste toeskryfbaar aan aandeelhouders	3 336	7 577	21 062	5 287
Verkorte staat van finansiële stand				
Netto voorskotte, lenings en bankverwante sekuriteite	832	–	111 293	–
Ontasbare bates	68	–	1 068	11 565
Eiendom, aanleg en toerusting en ander	908	–	7 558	54 088
Beleggings en lenings	24 672	36 474	7 911	160
Bedryfsbates	5 849	52	8 124	13 366
Totale bates	32 329	36 526	135 954	79 179
	(15 224)	(1 349)	(45 176)	(47 115)
Nie-beherende belang	(978)	–	(7 826)	(1 098)
Nie-bedryfslaste	(12 871)	(1 239)	(19 373)	(38 078)
Bedryfslaste	(1 375)	(110)	(17 977)	(7 939)
Netto bates	17 105	35 177	90 778	32 064
Rekonsiliasie na drawaarde				
Remgro se effektiewe belang	30.26%	28.15%	3.92%	42.09%*
Remgro se effektiewe belang in netto bates	5 177	9 903	3 557	13 496
Klandisiewaarde/winskoopprys-aanpassing	1 540	2 364	743	2
Dividende ontvang sedert geassosieerdes se verslagdatum	–	–	–	(271)
Drawaarde op 30 Junie 2015	6 717	12 267	4 300	13 227
Billike waarde van genoteerde beleggings	19 096	26 409	11 720	36 727
Dividende ontvang	513	984	418	382

* Remgro se belang in Mediclinic op 31 Maart 2015.

7. BELEGGINGS – GEËKWITEER (vervolg)

7.1 Geassosieerde maatskappye (vervolg)

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Inligting wat verband hou met Remgro se ander geassosieerde maatskappye is saamgevoeg soos volg:		
Drawaarde	14 848	16 358
Die groep se deel van:		
– Wins uit bedrywigheede	256	884
– Ander omvattende inkomste	707	207
– Totale omvattende inkomste	963	1 091
– Wesensverdienste	890	968
7.2 Gesamentlike ondernemings		
Ongenoteerde aandele – teen kosprys	1 645	1 859
Ekwiteitsaansuiwering	3 120	2 758
Drawaarde	4 765	4 617
Langtermynlenings	382	345
	5 147	4 962
Rekonsiliasie van drawaarde aan die begin en einde van die jaar		
Drawaarde aan die begin van die jaar	4 962	4 478
Belang in netto toeskryfbare wins van gesamentlike ondernemings	515	491
Dividende ontvang vanaf gesamentlike ondernemings	(222)	(211)
Geëkwiteerde bewegings op reserwes	101	71
Beleggings vervreem	(199)	–
Wisselkoersverskille	(41)	(3)
Verwateringsuitwerkings	(6)	1
Beleggings gemaak	–	102
Lenings toegestaan	42	43
Lenings terugbetaal	(5)	(10)
Drawaarde aan die einde van die jaar	5 147	4 962

7. BELEGGINGS – GEËKWITEER (vervolg)

7.2 Gesamentlike ondernemings (vervolg)

Uiteengesit hieronder is die verkorte finansiële inligting, sowel as 'n rekonsiliasie van dié inligting tot die drawaarde van Distell (wat deur Remgro-Capevin Investments Eiendoms Beperk gehou word), die groep se vernaamste gesamentlike onderneming wat volgens die ekwiteitsmetode verantwoord word.

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Verkorte staat van omvattende inkomste		
Omset	21 470	19 589
Waardevermindering en amortisasie	(372)	(271)
Rente-inkomste	21	23
Rente-uitgawes	(282)	(260)
Wins voor belasting	2 156	1 989
Belasting	(624)	(569)
Wins na belasting	1 532	1 420
Toeskryfbaar aan nie-beherende aandeelhouders	–	17
Toeskryfbare wins vir die jaar	1 532	1 437
Wesensverdiensie	1 611	1 435
Ander omvattende inkomste toeskryfbaar aan aandeelhouders	307	246
Totale omvattende inkomste toeskryfbaar aan aandeelhouders	1 839	1 683
Verkorte staat van finansiële stand		
Nie-bedryfsbates	8 312	7 435
Kontant en kontantekwivalente	1 032	619
Ander bedryfsbates	10 597	9 753
Totale bates	19 941	17 807
Nie-beherende belang	(15)	(19)
Nie-bedryfs- finansiële laste	(1 200)	(3 323)
Ander nie-bedryfslaste	(751)	(652)
Bedryfs- finansiële laste (uitgesluit handels- en ander krediteure en voorsienings)	(3 727)	(870)
Bedryfslaste	(3 592)	(3 405)
Netto bates	10 656	9 538
Rekonsiliasie na drawaarde		
Remgro se effektiewe belang	26.77%	26.82%
Remgro se effektiewe belang in netto bates	2 852	2 558
Drawaarde op 30 Junie	2 852	2 558
Inligting wat verband hou met Remgro se ander gesamentlike ondernemings is saamgevoeg soos volg:		
Drawaarde	2 337	2 447
Die groep se deel van:		
– Wins uit bedrywigheede	104	105
– Ander omvattende inkomste	6	(3)
– Totale omvattende inkomste	110	102
– Wesensverdiensie	103	82

7. BELEGGINGS – GEËKWITEER (vervolg)

7.3 Rekeningkundige tydperke

Die volgende belangrike geëkwiteerde beleggings het jaareindes wat van die groep verskil:

<i>Belegging</i>	<i>Finansiële jaareinde</i>	<i>Gerapporteerde tydperk gebruik om te ekwiteer</i>
Geassosieerde maatskappye		
Air Products	30 September	12 maande geëindig 31 Maart 2016
Business Partners	31 Maart	Jaar geëindig 31 Maart 2016
eMedia	31 Maart	Jaar geëindig 31 Maart 2016
Grindrod	31 Desember	12 maande geëindig 30 Junie 2016
Mediclinic	31 Maart	Jaar geëindig 31 Maart 2016
PGSI	25 Desember	12 maande geëindig 25 Junie 2016
SEACOM	31 Desember	12 maande geëindig 30 Junie 2016
Total	31 Desember	12 maande geëindig 30 Junie 2016
Unilever	31 Desember	12 maande geëindig 30 Junie 2016
Gesamentlike onderneming		
CIV groep	31 Maart	Jaar geëindig 31 Maart 2016

Die rapporteringstydperk wat gebruik is om bogenoemde beleggings te ekwiteer, is gebruik omdat dit onprakties is om hul gerapporteerde syfers in ooreenstemming met die groep se rapporteringstydperk te bring. Wesentlike transaksies in die tussentydperk is aangepas.

8. BELEGGINGS – ANDER

R miljoen	30 Junie 2016			30 Junie 2015		
	<i>Genoteer</i>	<i>Ongenoteer</i>	<i>Totaal</i>	<i>Genoteer</i>	<i>Ongenoteer</i>	<i>Totaal</i>
Beleggings – ander						
Aandele	1 260	2 148	3 408	902	1 591	2 493
Markwaardes van genoteerde beleggings	1 260	–	1 260	902	–	902
Direkteurswaardasies van ongenoteerde beleggings	–	2 148	2 148	–	1 591	1 591
Markwaardes en direkteurswaardasies	1 260	2 148	3 408	902	1 591	2 493

Rekonsiliasie van drawaarde van beleggings – ander aan die begin en einde van die jaar (R miljoen)	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Saldo's aan die begin van die jaar	2 493	2 642
Billike waarde aanpassings vir die jaar	552	(194)
Beleggings gemaak	174	376
Wisselkoersaanpassings	242	153
Vervreemdings	(53)	(484)
Saldo's aan die einde van die jaar	3 408	2 493

9. AFTREEVOORDELE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Staat van finansiële stand verpligtinge		
Aftreevoordele	(12)	(9)
Na-aftrede mediese voordele	(190)	(218)
	(202)	(227)
Staat van finansiële stand bates	163	220
Aftreevoordele	26	17
Omskrewebydrae-fonds werkgewersurplus	137	203
Netto omskrewevoordeel na-aftredevpligting	(39)	(7)
Verteenwoordig deur:		
Aftreevoordele (verwys aantekening 9.1)	14	8
Na-aftrede mediese voordele (verwys aantekening 9.2)	(190)	(218)
Omskrewebydrae-fonds werkgewersurplus	137	203
	(39)	(7)
Inkomstestaat*		
Aftreevoordele	4	3
Na-aftrede mediese voordele	24	21
Uitgawe	28	24
Staat van omvattende inkomste – ander omvattende inkomste		
Aftreevoordele (verwys aantekening 9.1)	(8)	(10)
Na-aftrede mediese voordele (verwys aantekening 9.2)	(11)	5
Inkomste	(19)	(5)

* Verwys na aantekening 23 op bladsy 55.

9.1 Aftreevoordele

Van die maatskappy se filiale het verskeie omskrewevoordeel- en omskrewebydrae-fondse wat onafhanklik van die finansies van die groep privaat geadministreer word. Die groep bedryf omskrewevoordeel-fondse in Suid-Afrika, beheer deur die Wet op Pensioenfondse, 1956 (soos gewysig), en in Switserland. Alle besoldigde werknemers is verplig om lidmaatskap van een van die fondse te aanvaar.

Die omskrewevoordeel-pensioenfondse word elke derde jaar vir Suid-Afrikaanse statutêre doeleindes deur onafhanklike aktuarisse volgens die metode vir geprojekteerde kredieteenhede waardeur. Die jongste aktuariële waardasies van die Suid-Afrikaanse fondse is op 30 Junie 2015 gedoen.

9. AFTREEVOORDELE (vervolg)

9.1 Aftreevoordele (vervolg)

R miljoen	Staat van finansiële stand				Inkomste- staat	Staat van ander om- vattende inkomste
	Billike waarde van fondsbates	Huidige waarde van befondsde verpligtinge	Uitwerking van die batelimiet*	Bedrag in staat van finansiële stand erken	(Inkomste)/ uitgawe ingesluit in personeel- koste	(Inkomste)/ uitgawe
Saldo's op 1 Julie 2014	465	(279)	(185)	1		
Huidige dienskosse	–	(4)	–	(4)	4	–
Netto rente-inkomste/(-uitgawe)	38	(21)	(16)	1	(1)	–
Verandering in uitwerking op die batelimiet	–	–	9	9	–	(9)
Fondsuitgawe	(1)	1	–	–	–	–
Bydraes	2	–	–	2	–	–
Wisselkoersverskille	1	(3)	–	(2)	–	–
Voordeelbetalings	(16)	16	–	–	–	–
Hermetings:						
– Opbrengs op planbates uitgesluit rente	(6)	–	–	(6)	–	6
– Aktuariële winste en verliese	–	7	–	7	–	(7)
Saldo's op 30 Junie 2015	483	(283)	(192)	8	3	(10)
Huidige dienskosse	–	(5)	–	(5)	5	–
Netto rente-inkomste/(-uitgawe)	38	(21)	(16)	1	(1)	–
Verandering in uitwerking op die batelimiet	–	–	(8)	(8)	–	8
Fondsuitgawe	(1)	1	–	–	–	–
Bydraes	2	–	–	2	–	–
Wisselkoersverskille	5	(5)	–	–	–	–
Voordeelbetalings	(16)	16	–	–	–	–
Hermetings:						
– Opbrengs op planbates uitgesluit rente	18	–	–	18	–	(18)
– Aktuariële winste en verliese	–	(2)	–	(2)	–	2
Saldo's op 30 Junie 2016	529	(299)	(216)	14	4	(8)

* Die Raad op Finansiële Dienste het die surplusverdelingskema op 6 September 2005 goedgekeur. Die huidige waarde van ekonomiese voordele word beperk tot die waarde van die surplus wat na die Werkgewer-surplusrekening toegedeel is. Die Trusteese het besluit om nie enige van die huidige surplusse binne die Fonds toe te deel nie. Die groep het geen onbefondsde laste nie.

9. AFTREEVOORDELE (vervolg)

9.1 Aftreevoordele (vervolg)

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Werklike opbrengs op fondsbates	56	32
Aansuiwering vir ondervinding op befondsde verpligtinge	–	(2)
Verwagte bydraes tot aftreefondse vir die jaar eindigende 30 Junie 2017: R2 miljoen		
Aantal lede	87	90
Samestelling van fondsbates (%)		
Kontant	22.9	34.7
Ekwiteit	34.1	23.5
Effekte	2.9	4.7
Eiendom	3.6	3.3
Internasionaal	31.9	30.2
Ander	4.6	3.6
	100.0	100.0
Belangrikste aktuariële aannames op die rapporteringsdatum (%)		
Diskontokoers	0.2 – 9.9	0.8 – 8.4
Toekomstige salarisverhogings	9.6	8.4
Toekomstige pensioenverhogings	7.6	6.3
Inflasiekoers	0.9 – 7.6	1.0 – 6.3

Die sensitiwiteit van die omskrewe-voordeelverpligting ten opsigte van veranderinge in die vernaamste aannames is:

R miljoen	Impak op omskrewe-voordeelverpligting		
	Verandering in aanname	Toename in aanname	Afname in aanname
Suid-Afrikaanse verpligting			
Diskontokoers	1%	(21)	26
Inflasiekoers	1%	26	(22)
Switserland			
Diskontokoers	0.5%	(2)	2
Inflasiekoers	0.5%	2	(2)

Bogenoemde sensitiwiteitsontleding is gegrond op 'n verandering in die aanname, terwyl alle ander aannames konstant bly. In die praktyk is dit onwaarskynlik dat dit sal gebeur en veranderinge in sommige aannames mag gekorreleer wees.

9.2 Na-aftrede mediese voordele

Die groep bedryf 'n aantal na-aftrede mediese voordeleskemas in Suid-Afrika. Die meeste van hierdie planne is onbefonds.

Die bedrae wat in die staat van finansiële stand erken word, word soos volg bepaal:

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Huidige waarde van befondsde verpligtinge	90	88
Billike waarde van planbates	(70)	(62)
Tekort van die befondsde planne	20	26
Huidige waarde van onbefondsde verpligtinge	170	192
Verpligting ingesluit in die staat van finansiële stand	190	218

9. AFTREEVOORDELE (vervolg)
 9.2 Na-aftrede mediese voordele (vervolg)

R miljoen	Staat van finansiële stand			Inkomstestaat	Staat van ander omvattende inkomste
	Billike waarde van fondsbates	Huidige waarde van fondsverpligtinge	Bedrag in staat van finansiële stand erken	(Inkomste)/uitgawe ingesluit in personeelkoste	(Inkomste)/uitgawe
Saldo's op 1 Julie 2014	63	(314)	(251)		
Huidige dienskoste	–	(7)	(7)	7	–
Netto rente-inkomste/(-uitgawe)	6	(27)	(21)	21	–
Verstreke dienskoste	–	7	7	(7)	–
Voordeelbetalings	(3)	15	12	–	–
Las terugbetaal	–	47	47	–	–
Hermetings:					
– Opbrengs op planbates uitgesluit rente-inkomste	(4)	–	(4)	–	4
– Wins/(verlies) van verandering in aktuariële aannames	–	(21)	(21)	–	21
– Wins/(verlies) met ondervinding-aanpassing	–	20	20	–	(20)
Saldo's op 30 Junie 2015	62	(280)	(218)	21	5
Huidige dienskoste	–	(7)	(7)	7	–
Netto rente-inkomste/(-uitgawe)	6	(25)	(19)	19	–
Verstreke dienskoste	–	2	2	(2)	–
Voordeelbetalings	(3)	14	11	–	–
Las terugbetaal	–	30	30	–	–
Hermetings:					
– Opbrengs op planbates uitgesluit rente-inkomste	5	–	5	–	(5)
– Wins/(verlies) met ondervinding-aanpassing	–	6	6	–	(6)
Saldo's op 30 Junie 2016	70	(260)	(190)	24	(11)

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Bedrag van fondsbates verteenwoordig deur belegging in entiteitse eie finansiële instrumente	1	1
Werklike opbrengs op fondsbates	11	2
Verwagte mediese premies vir die jaar eindigende 30 Junie 2017: R8 miljoen		
Aantal lede	686	811
Samestelling van fondsbates (%)		
Kontant	9.3	9.1
Ekwiteit	81.5	83.7
Effekte	9.2	7.2
	100.0	100.0

9. AFTREEVOORDELE (vervolg)

9.2 Na-aftrede mediese voordele (vervolg)

	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Belangrikste aktuariële aannames op die rapporteringsdatum (%)		
Diskontokoers	9.2 – 10.3	8.6 – 9.4
Jaarlikse verhoging in gesondheidsorgkoste	8.9 – 10.0	8.4 – 9.0

R miljoen	Impak op na-aftrede mediese verpligting		
	Verandering in aanname	Toename in aanname	Afname in aanname
Diskontokoers	1%	(34)	40
Gesondheidsorgkoste-inflasie	1%	33	26

Bogenoemde sensitiwiteitsontleding is gegrond op 'n verandering in die aanname, terwyl alle ander aannames konstant bly. In die praktyk is dit onwaarskynlik dat dit sal gebeur en veranderinge in sommige aannames mag gekorreleer wees.

10. BELASTING

10.1 Uitgestelde belasting

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Uitgestelde belastingaanspreeklikheid	1 640	1 630
Eiendom, aanleg en toerusting	845	823
Voorraad en biologiese bates	340	329
Ontasbare bates	624	726
Voorsienings	(129)	(154)
Beleggings	218	155
Belastingverliese	(251)	(239)
Ander	(7)	(10)
Uitgestelde belastingbate	(42)	(18)
Eiendom, aanleg en toerusting	12	–
Voorraad	(1)	(1)
Belastingverliese	(12)	–
Voorsienings	(38)	(18)
Ander	(3)	1
Netto uitgestelde belasting	1 598	1 612
Die beweging tussen begin- en eindsaldo van uitgestelde belasting kan soos volg ontleed word:		
Begin van die jaar	1 612	1 491
Soos per inkomstestaat	(136)	(27)
Verantwoord in ander omvattende inkomste	82	36
Verantwoord in ander omvattende inkomste: belastingkoersverandering	36	–
Besighede verkry	4	–
Oordragte en ander	–	112
	1 598	1 612

Geen uitgestelde belasting word voorsien op tydelike verskille wat verband hou met beleggings in filiaalmaatskappye nie aangesien Remgro die dividendbeleid van dié maatskappye beheer en gevolglik ook die omkeer van die tydelike verskille beheer.

Uitgestelde belasting word teen 'n koers van 0% voorsien op tydelike verskille wat verband hou met die beleggings in geassosieerdes en gesamentlike ondernemings, aangesien die drawaarde van hierdie beleggings na verwagting verhaal sal word deur dividende wat vrygestel is van belasting.

10. BELASTING (vervolg)

10.2 Belastingverliese

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Beraamde belastingverliese wat beskikbaar is vir verrekening teen toekomstige belasbare inkomste	1 885	1 681
Aangewend om uitgestelde belastingbate te skep	(930)	(846)
	955	835
10.3 Belasting in inkomstestaat		
Lopend – huidige jaar – Suid-Afrikaanse normale belasting	274	402
– Kapitaalwinsbelasting	6	–
– Buitelandse inkomste	4	2
– Buitelandse belasting	8	5
– vorige jaar – Suid-Afrikaanse normale belasting	(160)	13
	132	422
Uitgestel – huidige jaar	(104)	–
– vorige jaar	(32)	(27)
	(4)	395
10.4 Rekonsiliasie van effektiewe belastingkoers van die maatskappy en sy filiale met standaardkoers (%)		
Effektiewe belastingkoers	0.5	18.9
Verlaging/(verhoging) in standaardkoers as gevolg van:		
Vrygestelde dividendinkomste	(2.6)	2.9
Nie-belasbare kapitaalwins	(4.6)	0.1
Nie-aftrekbare uitgawes/nie-belasbare inkomste	31.7	7.3
Buitelandse belasting	1.4	(0.4)
Vorige jaar belasting	(3.7)	0.7
Belastingverliese aangewend	5.3	(1.5)
Standaardkoers	28.0	28.0

11. VOORRAAD

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Grondstowwe	974	728
Klaarprodukte	2 095	2 068
Onvoltooide werk	19	94
Verbruiksgoedere	186	228
	3 274	3 118
Voorraaduitgawe gedurende die jaar	16 959	15 267
Voorraad gedra teen netto realiseerbare waarde	249	186

12. DEBITEURE EN KORTTERMYNLENINGS

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Handelsdebiteure (bruto)	3 468	3 127
Minus: Voorsiening vir waardedalings	(90)	(80)
Handelsdebiteure (netto)	3 378	3 047
Dividende ontvangbaar	505	75
Korttermynlenings	331	–
Vooruitbetalings	303	37
Ander	986	678
	5 503	3 837

12. DEBITEURE EN KORTTERMYNLENINGS (vervolg)

Debiteure met 'n drawaarde van R2 035 miljoen (2015: R1 525 miljoen) het sekuriteit aan die groep verskaf. Die sekuriteit bestaan uit verbande en notariële verbande, sessies, bankwaarborgs en kredietversekering.

Bewegings op die voorsiening vir waardedalings van handelsdebiteure is soos volg:

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Saldo's aan die begin van die jaar	80	71
Voorsiening vir waardedalings op debiteure	21	17
Debiteure gedurende die jaar as oninbaar afgeskryf	(4)	(4)
Ongebruikte bedrae teruggeskryf	(7)	(5)
Wisselkoersverskil	-	1
Saldo's aan die einde van die jaar	90	80

Gedurende die jaar is slegte skulde van R4 miljoen (2015: R4 miljoen) afgeskryf. Die ander klasse bates binne debiteure en korttermynlenings bevat geen bates waarop waardedalings gemaak is nie. Vir verdere inligting verwys na aantekening 31.

13. AFGELEIDE INSTRUMENTE

Die volgende afgeleide instrumente het op 30 Junie bestaan:

	30 Junie 2016			30 Junie 2015		
	Valuta- waarde miljoen	Vooruit- waarde R miljoen	Billike waarde R miljoen	Valuta- waarde miljoen	Vooruit- waarde R miljoen	Billike waarde R miljoen
Bedryfsbates						
Buitelandse valutakontrakte			2			2
Koop: Euro	-	-	-	3	37	1
Verkoop: VSA-dollar	1	23	2	2	30	1
Ander afgeleide instrumente			6			8
Kommoditeit-opsiekontrakte			1			2
Rentekoers bandopsie			5			6
			8			10
Nie-bedryfslaste						
Omruilbare skuldbriefopsie (verwys aantekening 13.1)			1 197			-
Bedryfslaste						
Buitelandse valutakontrakte			26			-
Koop: Euro	1	15	2			-
Koop: VSA-dollar	10	179	24			-
Ander afgeleide instrumente			91			16
Kommoditeit-opsiekontrakte			30			13
Afgeleide komponent – huur-ruil			7			3
Verkoopsopsie op gewone aandele			54			-
			117			16

13.1 Omruilbare skuldbriefopsie

Die omruilbare skuldbriefopsie hou verband met die omruilbare skuldbriewe wat uitgereik is (verwys aantekening 20). Die skuldbriewe is omruilbaar vir nagenoeg 30 949 879 Mediclinic-aandele volgens die diskresie van die groep. Die billike waarde (vlak 2) is bepaal deur die Black-Schöles-Merton-model te gebruik.

Die aannames gebruik in die waardasie is soos volg:

Aanname	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Dividendopbrengs (%)	1.0	-
Risikovrye koers (%)	0.4	-
Volatiliteit (%)	24.3	-

14. BELEGGING IN GELDMARKFONDSE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Geldmarkfondsbeleggings word in die volgende buitelandse valuta gehou:		
Suid-Afrikaanse rand	500	500
VSA-dollar (2016: \$37 miljoen; 2015: \$40 miljoen)	550	486
	1 050	986

Beleggings in buitelandse geldmarkfondse hou verband met beleggings in aandele in J P Morgan likiditeitsfondse, spesifiek die likiditeitsfonds van die VSA-regering (met 'n Aaa Moody's-gradering). Die portefeulje van die fondse op 30 Junie 2016 bestaan uit staatseffekte met vervaldatums van tot een jaar en bank terugkoopoorreënkomste wat likiditeit op aanvraag verseker omdat die aandele in die fondse op aanvraag daagliks teruggeroep mag word. Uitkerings vanaf die fondse word as dividendinkomste verantwoord. Plaaslike geldmarkfondse het betrekking op 'n belegging in 'n Suid-Afrikaanse effekte-trust wat aangebied word deur Nedgroup Collective Investments, met die mandaat om slegs in die geldmark-instrumente van die voorste Suid-Afrikaanse banke, staatseffekte en staatsverwante entiteite te belê. Daar kleef baie lae risiko aan hierdie instrumente en dit verskaf daaglikse likiditeit, maar kan nie as kontant en kontantewivalente geklassifiseer word nie aangesien die individuele onderliggende instrumente binne die fondse nie aan die afloopvereistes van IAS 7: Staat van Kontantvloei voldoen nie. Hierdie beleggings word as ekwiteitsinstrumente beskou en gekategoriseer as "finansiële instrumente gehou teen billike waarde deur wins en verlies".

15. KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Kontant by die kern	2 728	3 033
Bedryfsfiliale	841	1 017
	3 569	4 050
Die kontant word in die volgende valuta gehou:		
Suid-Afrikaanse rand	2 032	3 073
Britse pond	541	26
VSA-dollar	980	929
Switserse frank	4	4
Ander	12	18
	3 569	4 050
Op jaareinde het kontant en kontantekwivalente rente verdien teen effektiewe rentekoerse wat gewissel het tussen 6.95% en 7.96% (2015: 5.55% en 6.48%) per jaar by plaaslike finansiële instellings en tussen 0.20% en 7.85% (2015: 0.01% en 6.33%) per jaar in die buiteland.		
Kontant en kontantekwivalente word verteenwoordig deur:		
Lopende rekeninge en daggeldrekeninge	3 568	4 049
Kontant op hande	1	1
	3 569	4 050
Op jaareinde is die groep se kontant soos volg belê by finansiële instellings met die volgende Moody's-kredietgradering (tensy anders aangedui):		
Aa2	814	2
Aa3	1	419
A1	683	430
A2	1	230
A3	14	26
Baa2	1 438	1 926
Baa3	2	1
BBB+	100	–
AA+ (GCR kredietgradering)	515	515
A+ (GCR kredietgradering)	–	500
Kontant op hande	1	1
	3 569	4 050

16. BATES GEHOU VIR VERKOOP

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Bates gehou vir verkoop bestaan uit:		
Bates gehou vir verkoop	29	8 534
Laste gehou vir verkoop	-	(8 467)
	29	67
Die besonderhede van hierdie bates en laste is soos volg:		
Wispeco het besluit om twee van sy eiendomme te verkoop. Die drawaarde van die eiendom, aanleg en toerusting, wat geklassifiseer is as gehou vir verkoop, is	29	40
Gedurende die huidige finansiële jaar het Remgro sy 29.9%-belang in Spire aan Mediclinic verkoop, na afloop van Mediclinic se suksesvolle regte-uitgifte. Die drawaarde van bates en laste gehou vir verkoop, is	-	(175)
Belegging	-	8 275
Handels- en ander krediteure	-	(8 276)
Afgeleide instrumente ⁽¹⁾	-	(174)
Die laaste opskortende voorwaarde met betrekking tot die verkoop van RCL Foods se visafdeling is gedurende die vorige finansiële jaar nagekom. Die verkoop van die Glenryck-handelsmerk is gedurende die huidige finansiële jaar afgehandel. Die drawaarde van bates en laste gehou vir verkoop, is	-	26
Handelsmerke en ander ontasbare bates ⁽²⁾	-	24
Voorraad	-	5
Handels- en ander debiteure	-	2
Handelsdebiteure met groepsentiteite	-	12
Handels- en ander krediteure	-	(10)
Uitgestelde belastingaanspreeklikheid	-	(7)
Gedurende die vorige finansiële jaar het RCL Foods die opsie uitgeoefen om 'n huurooreenkoms met 'n suikerriet- en vrugteproduserende plaas te kanselleer. Die bates van die plaas waarop die huurooreenkoms betrekking het, sal gedurende die huidige finansiële jaar aan die plaaslike gemeenskap (die verhuurder) oorgedra word.		
Die drawaarde van bates gehou vir verkoop, is	-	33
Eiendom, aanleg en toerusting	-	3
Biologiese landbou bates	-	30
Remgro het onderhandel vir die verkoop van sy belegging in Britehouse en die verkoopstransaksie afgehandel. Die drawaarde van die belegging geklassifiseer as gehou om te verkoop, is	-	143
Netto nie-bedryfsbates gehou vir verkoop	29	67

⁽¹⁾ Die billike waarde (Vlak 2) was gebaseer op waarneembare markinligting.

⁽²⁾ Die billike waarde (Vlak 3) was bepaal deur die verkoopprijs van die bate te gebruik gebaseer op die hangende verkoop aan 'n derde party.

17. VERKLAARDE EN UITGEREIKTE KAPITAAL EN AANDELEPREMIE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Verklaarde en uitgereikte kapitaal		
Gemagtig		
512 493 650 gewone aandele sonder pariwaarde		
40 506 352 B-gewone aandele sonder pariwaarde		
Uitgereik		
481 106 370 gewone aandele sonder pariwaarde	3 601	3 601
35 506 352 B-gewone aandele sonder pariwaarde	4	4
	3 605	3 605

Elke gewone aandeel dra een stem.

Elke B-gewone aandeel dra tien stemme.

Op 30 Junie 2015 is 2 169 558 Remgro gewone aandele (0.5%) as tesourie-aandele deur 'n volfiliaalmaatskappy van Remgro gehou. Soos voorheen gerapporteer is hierdie aandele aangekoop ten einde Remgro se aandeelaansporingskema te verskans.

Gedurende die jaar onder oorsig is geen Remgro gewone aandele aangekoop nie, terwyl 444 165 Remgro gewone aandele aangewend is ten einde Remgro se verpligting teenoor skemadepneemers, wat die regte wat aan hulle toegeken is uitgeoefen het, te vereffen.

Op 30 Junie 2016 is 1 725 393 Remgro gewone aandele (0.4%) as tesourie-aandele gehou.

By 'n algemene vergadering van aandeelhouers wat op 7 Oktober 2008 gehou is, is 21 000 000 gewone aandele onder die beheer van Remgro se raad geplaas as 'n spesifieke magtiging vir doeleindes van uitreiking en toekenning van sodanige gewone aandele aan deelnemers in die Remgro Ekwiteitsvereffende Aandelegroei-skema (die SAR-skema) in ooreenstemming met die bepalings van die reëls van die SAR-skema.

Besonderhede met betrekking tot die SAR-skema en die huidige jaar se aanbiedinge word in aantekening 25 verstrekk.

Die algemene aandeelhouersvergadering van 16 Augustus 2016 het goedkeuring verleen dat die gemagtigde gewone aandele met geen pariwaarde met 487 506 350 tot 1 000 000 000 gewone aandele met geen pariwaarde en die gemagtigde B-gewone aandele met geen pariwaarde met 59 493 648 tot 100 000 000 B-gewone aandele met geen pariwaarde verhoog word. Daar is ook besluit om 100 000 000 gewone aandele met geen pariwaarde en 10 000 000 B-gewone aandele met geen pariwaarde onder beheer van die Remgro-direksie te plaas met die oog daarop om bykomende ekwiteitskapitaal by wyse van 'n regte-uitgifte te werf. Die magtiging sal geld tot en met die volgende algemene jaarvergadering, tensy dit hernu word by die genoemde vergadering.

18. RESERWES

18.1 Samestelling van reserwes

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Die maatskappy		
Behoue inkomste	35 836	38 173
Maatskappy finansiële state	35 081	38 173
Uitskakeling van intergroepransaksies	755	–
Filiaalmaatskappye	11 060	8 932
Billike waarde reserwe	728	320
Ander reserwes*	1 844	1 400
Behoue verdienste	8 488	7 212
Geëkwiteerde maatskappye		
Ekwiteitsreserwes	28 582	22 676
	75 478	69 781

* Ander reserwes bestaan hoofsaaklik uit aandeeskemareserwes en buitelandse valuta-omskakelingsreserwes.

18.2 By die onderskeie reserwes hierbo is daar reserwes ingesluit wat ontstaan uit omskakeling van buitelandse valuta

R miljoen	Ekwiteits- reserwes	Ander reserwes	Billike waarde reserwes	Behoue verdiens- te	30 Junie 2016 Totaal	30 Junie 2015 Totaal
Saldo's aan die begin van die jaar	(265)	903	(94)	415	959	691
Wisselkoersaanpassings gedurende die jaar	356	1 030	(32)	398	1 752	269
Herklassifikasie na die inkomstestaat	–	(593)	–	–	(593)	(1)
Saldo's aan die einde van die jaar	91	1 340	(126)	813	2 118	959

19. NIE-BEHERENDE BELANG

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Saldo's aan die begin van die jaar	2 803	2 599
Totale omvattende inkomste vir die jaar	67	210
Netto wins vir die jaar	67	206
Wisselkoersaanpassings	(7)	(2)
Billike waarde aanpassings vir die jaar	(4)	9
Uitgestelde belasting op billike waarde aanpassings	–	(2)
Herklassifikasie na die inkomstestaat	12	–
Ander omvattende inkomste van geëkwiteerde beleggings	(1)	–
Hermeting van na-aftrede voordeelverpligtinge	–	(1)
Dividende betaal	(73)	(68)
Kapitaal geïnvesteer deur minderhede	31	37
Langtermyn aandele-aansporingskema-reserwe	6	10
Ander bewegings	1	15
Saldo's aan die einde van die jaar	2 835	2 803
RCL Foods	2 800	2 772
Ander nie-volfiliaalmaatskappye	35	31
<p>Die groep bestaan uit verskeie beleggings- en bedryfsfiliale, waarvan die besonderhede in Bylaag A openbaar gemaak word. Die hoofbedryfsfiliaal is RCL Foods, waarin die groep 'n belang van 77.3% (2015: 77.5%) het. RCL Foods het sy bedryfsstruktuur gedurende die jaar onder oorsig gewysig en bestaan nou uit drie besigheidsafdelings, naamlik verbruiker (voedselverskaffer en -vervaardiger), suiker- en meulafdeling ('n suikerprodusent en -meulenaar) en logistiek (spesialis derdeparty-logistieke verskaffer). Die groep se inkomste en bedryfswins word hoofsaaklik gedryf deur hierdie besigheidsafdelings en word as handelswins in die inkomstestaat aangebied.</p> <p>RCL Foods se nie-beherende aandeelhouers besit 22.7% (2015: 22.5%) van RCL Foods. RCL Foods se verkorte finansiële inligting is soos volg:</p>		
Staat van finansiële stand		
BATES		
Nie-bedryfsbates	11 988	12 251
Bedryfsbates	8 303	7 442
	20 291	19 693
EKWITEIT EN LASTE		
Aandeelhouersekwiteit	9 997	10 035
Nie-beherende belang	93	79
Nie-bedryfslaste	5 141	5 168
Bedryfslaste	5 060	4 411
	20 291	19 693
Inkomstestaat		
Omset	25 025	23 428
Wins vir die jaar	227	862
Wins vir die jaar toeskryfbaar aan ekwiteitshouers	211	848
Wins vir die jaar toeskryfbaar aan nie-beherende belang	16	14

19. NIE-BEHERENDE BELANG (vervolg)

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Staat van omvattende inkomste		
Ander omvattende inkomste	(4)	18
Totale omvattende inkomste	223	880
Totale omvattende inkomste toeskryfbaar aan ekwiteitshouers	207	866
Totale omvattende inkomste toeskryfbaar aan nie-beherende belang	16	14
Dividende betaal aan nie-beherende belang	1	1
Kontantvloeï-inligting		
Kontantvloeï van bedryfsaktiwiteite	609	1 262
Kontantuitvloeï van beleggingsaktiwiteite	(994)	(98)
Kontantuitvloeï van finansieringsaktiwiteite	(123)	(1 322)

20. LANGTERMYNLENINGS

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Rentedraende lenings		
20 000 Klas A 7.7% kumulatiewe aflosbare voorkeuraandele ⁽¹⁾	3 512	–
Aflosbaar op 12 Januarie 2020, met halfjaarlikse dividendbetalings		
10 000 Klas B 8.3% kumulatiewe aflosbare voorkeuraandele ⁽¹⁾	4 382	–
Aflosbaar op 15 Maart 2021, met halfjaarlikse dividendbetalings		
Omruilbare skuldbriewe met 'n koeponkoers van 2.625% en effektiewe rentekoers van 4.48% per jaar. Die skuldbriewe verval op 22 Maart 2021 ⁽²⁾	6 380	–
Onversekerde langtermynlenings terugbetaalbaar gebaseer op die groei van onderliggende bedrywighede		
Hierdie lenings dra rente met 'n effektiewe rentekoers van 3-maande Jibar met 'n marge van tussen 1.5% en 4.5% (2015: 1.5% en 5.25%)	55	61
Aanspreeklikhede ingevolge verskeie gekapitaliseerde bruikhure en afbetalingskrediet-ooreenkomste, betaalbaar in maandelikse, kwartaallikse en jaarlikse paaïemente teen wisselende rentekoerse tussen 7.0% en 10.5% per jaar	178	95
Hierdie verpligtinge is verseker deur aanleg, masjinerie en toerusting en voertuie met 'n boekwaarde van R189 miljoen (2015: R67 miljoen)		
Versekerde langtermynlening met vaste koers van 4% per jaar, jaarliks terugbetaalbaar, oor 'n maksimum tydperk van ses jaar. Verseker deur sessies oor die produksie van die verskaffer aan wie die lening toegestaan is	47	144
Termyn-gekoppelde skuldpakket		
Die skuldpakket bestaan uit twee lenings terugbetaalbaar in 2019 en 2020 onderskeidelik, en 'n wentelkredietfasiliteit terugbetaalbaar in 2018		
Die lenings dra rente teen Jibar plus 'n marge van tussen 1.65% en 2.25% en word gewaarborg deur RCL Foods	3 350	3 350
Onversekerde lenings met verskeie terme en rentekoerse	42	37
	17 946	3 687
Paaïemente betaalbaar binne een jaar oorgedra na korttermyn rentedraende lenings	(147)	(140)
	17 799	3 547
Betalbaar – twee tot vyf jaar	17 709	3 538
Betalbaar daarna	90	9
	17 799	3 547

Verwys na aantekening 31 vir die billike waarde van lenings.

⁽¹⁾ Die voorkeuraandele is deur Remgro Healthcare Holdings Eiendoms Beperk, 'n volfiliaal van Remgro Beperk, uitgereik.

⁽²⁾ Die omruilbare skuldbriewe is deur Remgro Jersey GBP Limited, 'n volfiliaal van Remgro Beperk, vir £350 miljoen uitgereik. Die omruilbare skuldbriewe mag afgelos word in kontant, Mediclinic International plc-aandele of 'n kombinasie daarvan. Die skuldbriewe word geklassifiseer as 'n saamgestelde finansiële instrument en die verpligting (£322 miljoen) en afgeleide (£28 miljoen) komponente is by die aanvanklike erkenning daarvan bepaal. Die afgeleide instrument is by aantekening 13 ingesluit. 30 949 879 Mediclinic-aandele dien as sekuriteit.

21. HANDELS- EN ANDER KREDITEURE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Handelskrediteure	2 647	2 279
Opgelope uitgawes	2 186	2 190
	4 833	4 469

22. KORTTERMYNLENINGS

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Rentedraende lenings		
Gedeelte van langtermyn rentedraende lenings betaalbaar binne een jaar	147	140
Onversekerde GBP 50 miljoen korttermynlenings met 'n effektiewe rentekoers van 3-maande Libor met 'n marge van 1.65%	982	–
Oortrokke bankrekeninge	441	221
Verskeie versekerde en onversekerde lenings met wisselende terme en rentekoerse	87	2
	1 657	363
Rentevrye lenings met geen vaste terugbetalingsvoorwaardes nie	3	3
	1 660	366

23. PERSONEELKOSTE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Salarisse en lone	3 914	3 589
Aandeelgebaseerde betalings	94	84
Pensioenkosse – omskrewe bydrae	265	245
Pensioenkosse – opbrengs op omskrewebydrae-bate	(13)	(7)
Pensioenkosse – omskrewe voordeel	4	3
Na-aftrede mediese voordele	24	21
Ander	290	341
	4 578	4 276

24. DIREKTEURSVERGODING

R'000	30 Junie 2016			30 Junie 2015		
	<i>Uitvoerend</i>	<i>Nie-uitvoerend</i>	<i>Totaal</i>	<i>Uitvoerend</i>	<i>Nie-uitvoerend</i>	<i>Totaal</i>
Uitvoerende direkteure						
Foie	900	–	900	735	–	735
Salarisse	18 805	–	18 805	18 107	–	18 107
Aftreefondsbydraes	3 829	–	3 829	3 737	–	3 737
Ander voordele	935	–	935	879	–	879
Subtotaal	24 469	–	24 469	23 458	–	23 458
Nie-uitvoerende direkteure						
Onafhanklik	–	3 284	3 284	–	2 459	2 459
Nie-onafhanklik	–	600	600	–	490	490
Totaal	24 469	3 884	28 353	23 458	2 949	26 407
Aandeelopsies uitgeoefen						
Waardetoename – Remgro SAR-skema*	43 365	1 415	44 780	139 574	–	139 574

* Dit verwys na die toename in waarde van die SAR-skema-aandele van deelnemers sedert die datum van aanbod tot en met betaling en lewering daarvan. Verwys na aantekening 25 vir detail aangaande die individuele deelnemers.

R'000	30 Junie 2016			30 Junie 2015		
	<i>Foie</i>	<i>Salarisse en ander</i>	<i>Totaal</i>	<i>Foie</i>	<i>Salarisse en ander</i>	<i>Totaal</i>
Betaal deur:						
Die maatskappy	3 884	–	3 884	2 704	–	2 704
Filiaalmaatskappy	900	23 569	24 469	980	22 723	23 703
Totaal	4 784	23 569	28 353	3 684	22 723	26 407

24. DIREKTEURSVergoeding (vervolg)

Vaste betaling

R'000	30 Junie 2016					30 Junie 2015				
	Foioe	Salarisse	Aftree- fonds	Ander voordele ⁽⁷⁾	Totaal	Foioe	Salarisse	Aftree- fonds	Ander voordele ⁽⁷⁾	Totaal
Uitvoerend										
W E Bührmann	300	2 800	615	297	4 012	245	2 649	574	280	3 748
L Crouse ⁽¹⁾	225	5 540	1 035	236	7 036	245	6 254	1 289	297	8 085
J J Durand	300	9 815	2 006	322	12 443	245	9 204	1 874	302	11 625
N J Williams ⁽²⁾	75	650	173	80	978	–	–	–	–	–
Subtotaal	900	18 805	3 829	935	24 469	735	18 107	3 737	879	23 458
Nie-uitvoerend (onafhanklik)										
G T Ferreira	350	–	–	–	350	286	–	–	–	286
P K Harris	350	–	–	–	350	286	–	–	–	286
N P Mageza ⁽³⁾	400	–	–	–	400	328	–	–	–	328
P J Moleketi	400	–	–	–	400	328	–	–	–	328
M Morobe	300	–	–	–	300	245	–	–	–	245
F Robertson	450	–	–	–	450	369	–	–	–	369
S E N De Bruyn Sebotsa ⁽⁴⁾	350	–	–	–	350	61	–	–	–	61
H Wessels ⁽⁵⁾	684	–	–	–	684	556	–	–	–	556
Subtotaal	3 284	–	–	–	3 284	2 459	–	–	–	2 459
Nie-uitvoerend (nie-onafhanklik)										
E de la H Hertzog	300	–	–	–	300	245	–	–	–	245
J Malherbe	300	–	–	–	300	245	–	–	–	245
J P Rupert ⁽⁶⁾	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Subtotaal	600	–	–	–	600	490	–	–	–	490
Totaal	4 784	18 805	3 829	935	28 353	3 684	18 107	3 737	879	26 407

⁽¹⁾ Mnr L Crouse het met ingang van 31 Maart 2016 as hoof finansiële beampte afgetree.

⁽²⁾ Mnr N J Williams is met ingang van 1 April 2016 as hoof finansiële beampte aangestel.

⁽³⁾ Gedurende die jaar onder oorsig het mnr N P Mageza ook R502 000 (2015: R455 000) as direkteursfooie vanaf RCL Foods Beperk, 'n filiaalmaatskappy van Remgro Beperk, ontvang.

⁽⁴⁾ Me S E N De Bruyn Sebotsa is met ingang van 16 Maart 2015 as onafhanklike nie-uitvoerende direkteur aangestel.

⁽⁵⁾ Bykomend tot sy direkteursfooie en vergoeding as voorsitter van die oudit-en-risikokomitee en voorsitter van die maatskaplike-en-etiese komitee is 'n bedrag van R134 400 (2015: R105 000) in die jaar onder oorsig aan mnr H Wessels betaal vir sy bywoning van die vergaderings van die subkomitees van die oudit-en-risikokomitee.

⁽⁶⁾ Mnr J P Rupert ontvang geen vergoeding nie.

⁽⁷⁾ Voordele sluit mediesefondsbydraes en motorvoordele in.

24. DIREKTEURSVergoeding (vervolg)

Voorgeskrewe beamptes
Vaste betaling

R'000	30 Junie 2016				30 Junie 2015			
	Salarisse	Aftree-fonds	Ander voordele ⁽¹⁾	Totaal	Salarisse	Aftree-fonds	Ander voordele ⁽¹⁾	Totaal
P R Louw ⁽²⁾	455	111	80	646	–	–	–	–
P J Uys	4 694	931	319	5 944	4 383	869	299	5 551
N J Williams ⁽³⁾	1 997	385	239	2 621	2 345	465	299	3 109
Totaal	7 146	1 427	638	9 211	6 728	1 334	598	8 660

⁽¹⁾ Voordele sluit mediesefondsbydraes en motorvoordele in.

⁽²⁾ Mnr P R Louw is op 1 April 2016 aangestel.

⁽³⁾ Mnr N J Williams is met ingang van 1 April 2016 as hoof finansiële beampte aangestel.

⁽⁴⁾ Beide mnre P R Louw en P J Uys is lede van die bestuursraad en maatskaplike-en-etiesekomitee.

25. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS

Die aandeelgebaseerde betalings wat in die finansiële state verantwoord word, het betrekking op die Remgro Ekwiteitsvereffende Aandelegroei-skema, asook die RCL Foods Aandele-skema en die RCL Foods Aandelegroei-skema.

Agtergrond tot die Remgro Ekwiteitsvereffende Aandelegroei-skema

Die waardasies van die aandele-skema is gedoen met behulp van 'n aktuariële model. Hierdie model is deur 'n onafhanklike derde party ontwikkel uit die standaard binomiaal-opsie-waarderingsmodel ten einde die eiesoortige aard van die skema, veral met verwysing na vroeë uitoefening, aan te spreek.

Die verwagte leeftye is beraam deur die toevallingspunte binne elke aanbod in ag te neem. Die risikovrye koers wat gebruik is, is beraam met verwysing na die inherente koers op 'n SA-nulkoersstaatseffek en deur gebruik te maak van die opbrengskurve oor die verwagte kontrakleefte van vyf, ses en sewe jaar vanaf aanboddatum.

Die aandeelpryswisselvalligheid van die gewone aandele in Remgro Beperk is bepaal met verwysing na die bewegings in die aandeelprys sedert 1 Oktober 2000, wat die aanvang is van Remgro se verhandeling op die JSE.

Die dividendopbrengs is bereken deur gebruik te maak van 'n tweejaar bewegende gemiddelde dividendopbrengs op elke aanboddatum.

25.1 Remgro Ekwiteitsvereffende Aandelegroei-skema (die SAR-skema)

Deelnemers van die SAR-skema word vergoed met aandele ter waarde van die groei in hul regte tot 'n toegekende aantal Remgro gewone aandele wat binne sewe jaar na die regte toegeken is, uitgeoefen moet word.

Die vroegste intervalle waarbinne aandelegroei-regte (SARs) uitgeoefen kan word, is soos volg:

- Een-derde drie jaar na die toekenningsdatum
- 'n Addisionele derde vier jaar na die toekenningsdatum
- Die oorblywende gedeelte vyf jaar na die toekenningsdatum

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Aandeelgebaseerde betalingskoste ingesluit in die inkomstestaat (volgens IFRS 2)	39	36
Billike waarde van opsies toegeken gedurende die jaar	49	29

25. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS (vervolg)

25.1 Remgro Ekweitsvereffende Aandegroei-skema (die SAR-skema) (vervolg)

Aantal en geweege gemiddelde uitoefeningspryse van alle SARs aangebied aan deelnemers van die SAR-skema:

	30 Junie 2016		30 Junie 2015	
	Aantal SARs	Rand	Aantal SARs	Rand
Oorgedra vanaf vorige finansiële jare	3 754 478	153.32	4 518 351	124.27
Aangebied gedurende huidige finansiële jaar	605 733	269.49	424 828	252.40
Verbeur gedurende die jaar	(8 258)	185.73	(28 937)	151.54
Uitgeoefen gedurende die jaar	(856 771)	123.65	(1 159 764)	76.50
Uitstaande aan die einde van die jaar	3 495 182	180.64	3 754 478	153.32
Uitvoerbaar aan die einde van die jaar	1 097 196	121.72	724 013	89.93

Uitoefeningsprys van alle opsies:

	30 Junie 2016		30 Junie 2015	
	Aantal SARs uitstaande op jaareinde	Geweege gemiddelde oorblywende kontrakleef tyd in jare	Aantal SARs uitstaande op jaareinde	Geweege gemiddelde oorblywende kontrakleef tyd in jare
R60.00 – R69.99	–	–	123 857	0.41
R70.00 – R79.99	112 111	0.23	149 782	1.15
R80.00 – R89.99	–	–	406	2.01
R90.00 – R99.99	544 882	1.42	766 150	2.42
R100.00 – R109.99	14 591	2.34	14 923	3.33
R110.00 – R119.00	5 386	2.58	6 525	3.59
R140.00 – R149.99	980 806	3.37	1 374 271	4.33
R170.00 – R179.99	42 856	3.73	43 377	4.73
R180.00 – R189.99	242 921	3.79	242 921	4.79
R190.00 – R199.99	505 332	4.21	590 936	5.44
R200.00 – R209.99	6 775	4.51	6 775	5.52
R210.00 – R219.99	9 727	4.93	9 727	5.93
R220.00 – R229.99	29 189	5.26	29 189	6.26
R230.00 – R239.99	3 404	5.09	3 404	6.09
R240.00 – R249.99	8 619	5.81	8 619	6.82
R250.00 – R259.99	436 322	5.28	356 285	6.42
R260.00 – R269.99	21 923	5.75	21 923	6.76
R270.00 – R279.99	530 338	6.39	5 408	6.61

Die volgende aannames is gebruik om aanbiedinge gedurende die jaar te waardeer:

	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Geweege gemiddelde Remgro-aandeelprys vir die jaar (R)	249.28	244.07
Uitoefeningsprys (R)	233.23 – 281.06	225.04 – 281.57
Gemiddelde verwagte uitoefeningstermyn (jare)	5 – 6	4 – 6
Pryswisselvalligheid (%)	16.71 – 20.41	16.67 – 19.61
Risikovyre koers (%)	6.89 – 8.59	6.55 – 7.80
Verwagte dividendopbrengs (%)	1.61 – 1.64	1.65 – 1.81

25. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS (vervolg)

25.1 Remgro Ekwiteitsvereffende Aandelegroeiereg-skema (die SAR-skema) (vervolg)

Direkteure

Deelnemer	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2015	Billike waarde van SARs				Aantal SARs uitgeoefen	Datum van SARs uitgeoefen	Aandeel-prys op datum van uitoefening	Waarde-toename ⁽⁴⁾ (R'000)	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2016
		SARs aanvaar gedurende die jaar ⁽¹⁾	op aanbod-datum (R'000)	SARs oorgedra gedurende die jaar ⁽²⁾	Aanbod-prys (Rand)					
Uitvoerend										
W E Bührmann	23 548				97.55				23 548	
	98 817				147.25				98 817	
	25 485				191.70				25 485	
	8 958				253.53				8 958	
		26 470	2 142		272.00				26 470	
L Crouse ⁽²⁾	51 865				97.55	(51 865) 22/03/2016	259.66	8 408	–	
	94 652				147.25	(94 652) 22/03/2016	259.66	10 640	–	
	189 300				147.25	(189 300) 04/04/2016	250.94	19 629	–	
	79 144				191.70	(79 144) 04/04/2016	250.94	4 688	–	
	23 587				253.53				23 587	
J J Durand	157 262				97.55				157 262	
	271 258				147.25				271 258	
	93 128				191.70				93 128	
	108 468				253.53				108 468	
		192 676	15 591		272.00				192 676	
N J Williams ⁽³⁾				18 076	78.30				18 076	
				19 768	97.55				19 768	
				81 901	147.25				81 901	
				22 221	191.70				22 221	
				16 430	253.53				16 430	
				27 492	272.00				27 492	
Subtotaal	1 225 472	219 146	17 733	185 888		(414 961)		43 365	1 215 545	
Nie-uitvoerend										
J Malherbe	50 506				78.30				50 506	
	6 949				75.38	(6 949) 03/11/2015	279.00	1 415	–	
Subtotaal	57 455	–	–	–		(6 949)		1 415	50 506	
Totaal	1 282 927	219 146	17 733	185 888		(421 910)		44 780	1 266 051	

⁽¹⁾ SARs is aangebied op 24 November 2015.

⁽²⁾ Mnr L Crouse het met ingang van 31 Maart 2016 as hoof finansiële beampte afgetree. Ingevolge die reëls van die SAR-skema kan deelnemers wat aftree al die SARs wat aan hulle toegeken is uitoefen op enige tydstip binne twaalf maande na die datum van aftrede, of voor die vervaldatum van die SAR-tydperk (sewe jaar na die toekenningsdatum) wat ook al die vroegste is.

⁽³⁾ Mnr N J Williams is met ingang van 1 April 2016 as hoof finansiële beampte aangestel. SARs oorgedra verwys na die balans van SARs toegeken en deur hom aanvaar voor 1 April 2016.

⁽⁴⁾ Dit verwys na die toename in die waarde van SAR-skema-aandele van die aangeduide deelnemers sedert die datum van aanbod tot en met betaling en lewering daarvan.

25. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS (vervolg)

25.1 Remgro Ekwiteitsvereffende Aandelegroereg-skema (die SAR-skema) (vervolg)

Direkteure

Deelnemer	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2014	Billike waarde van SARs op aanbod-datum (R'000)		Aantal SARs uitgeoefen	Datum van SARs uitgeoefen	Aandeel-prys op datum van uit-oefening	Waarde-toename ⁽³⁾ (R'000)	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2015
		SARs aanvaar gedurende die jaar ⁽¹⁾	aanbod-datum (R'000)					
Uitvoerend								
W E Bührmann	124 771 23 548 98 817 25 485	8 958	615	65.50 97.55 147.25 191.70	(124 771)	13/10/2014	225.04 19 906	– 23 548 98 817 25 485
L Crouse	418 108 51 865 283 952 79 144	23 587	1 618	65.50 97.55 147.25 191.70	(418 108)	07/10/2014	238.60 72 374	– 51 865 283 952 79 144
J J Durand	108 236 7 572 235 895 271 258 93 128	108 468	7 442	78.30 75.38 97.55 147.25 191.70	(108 236) (7 572) (78 633)	03/11/2014 03/11/2014 03/11/2014	252.98 252.98 252.98	18 907 1 345 12 222 157 262 271 258 93 128 108 468
J W Dreyer ⁽²⁾	90 090			65.50	(90 090)	01/07/2014	230.00	14 820
Subtotaal	1 911 869	141 013	9 675		(827 410)			139 574 1 225 472
Nie-uitvoerend								
J Malherbe	50 506 6 949			78.30 75.38				50 506 6 949
Subtotaal	57 455	–	–		–		–	57 455
Totaal	1 969 324	141 013	9 675		(827 410)		139 574	1 282 927

⁽¹⁾ SARs is aangebied op 26 November 2014.⁽²⁾ Mnr J W Dreyer het met ingang van 31 Desember 2013 as uitvoerende direkteur afgetree. Ingevolge die reëls van die SAR-skema kan deelnemers wat aftree al die SARs wat aan hulle toegeken is uitoefen op enige tydstip binne twaalf maande na die datum van aftrede, of voor die vervaldatum van die SAR-tydperk (sewe jaar na die toekenningsdatum) wat ook al die vroegste is.⁽³⁾ Dit verwys na die toename in die waarde van SAR-skema-aandele van die aangeduide deelnemers sedert die datum van aanbod tot en met betaling en lewering daarvan.

25. AANDEELGEBASEERDE BETALINGS (vervolg)

25.1 Remgro Ekwiteitsvereffende Aandelegroei-skema (die SAR-skema) (vervolg)

Voorgeskrewe beamptes

Deelnemer	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2015	Billike waarde van SARs			Aantal SARs uitgeoefen	Datum van SARs uitgeoefen	Aandeel-prys op datum van uitoefening	Waarde-toename ⁽³⁾ (R'000)	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2016
		SARs aanvaar gedurende die jaar ⁽¹⁾	op aanbod-datum (R'000)	SARs oorgedra gedurende die jaar ⁽²⁾					
P R Louw ⁽²⁾				27 432				27 432	
				22 646				22 646	
				12 944				12 944	
				5 952				5 952	
				9 497				9 497	
P J Uys	218 400							218 400	
	3 325							3 325	
	14 774							14 774	
		11 533	933					11 533	
N J Williams ⁽²⁾	18 076			(18 076)				-	
	25 768			(19 768)		(6 000) 26/10/2015	278.58	1 086	
	81 901			(81 901)				-	
	22 221			(22 221)				-	
	16 430			(16 430)				-	
Totaal	400 895	39 025	3 158	(107 417)		(6 000)		1 086	
								326 503	

⁽¹⁾ SARs is aangebied op 24 November 2015.

⁽²⁾ Met ingang van 1 April 2016 is mnr N J Williams as hoof finansiële beampte en mnr P R Louw as lid van die bestuursraad aangestel. SARs oorgedra verwys na die balans van SARs toegeken en deur hulle aanvaar voor 1 April 2016.

⁽³⁾ Dit verwys na die toename in die waarde van SAR-skema-aandele van die aangeduide deelnemers sedert die datum van aanbod tot en met die datum van betaling en lewering daarvan.

Deelnemer	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2014	Billike waarde van SARs			Aantal SARs uitgeoefen	Datum van SARs uitgeoefen	Aandeel-prys op datum van uitoefening	Waarde-toename ⁽²⁾ (R'000)	Balans van SARs aanvaar op 30 Junie 2015
		SARs aanvaar gedurende die jaar ⁽¹⁾	op aanbod-datum (R'000)	Aanbod-prys (Rand)					
P J Uys	218 400			183.15				218 400	
	3 325			191.70				3 325	
		14 774	1 014	253.53				14 774	
N J Williams	18 076			78.30				18 076	
	38 652			97.55	(12 884)	06/11/2014	255.75	2 038	
	81 901			147.25				81 901	
	22 221			191.70				22 221	
		16 430	1 127	253.53				16 430	
	382 575	31 204	2 141		(12 884)			2 038	
								400 895	

⁽¹⁾ SARs is aangebied op 26 November 2014.

⁽²⁾ Dit verwys na die toename in die waarde van SAR-skema-aandele van die aangeduide deelnemers sedert die datum van aanbod tot en met die datum van betaling en lewering daarvan.

25.2 RCL Foods Aandelekemas

RCL Foods het 'n ekwiteitskikkende aandelekema asook 'n aandelegroei-skema vir sekere werknemers ingevolge waarvan aandeelopsies aangebied uitoefbaar is in drie gelyke paaiemente op twee, drie en vier jaar (vir die aandelekema) en drie, vier en vyf jaar (vir die aandelegroei-skema) na die aanboddatum. Onderhewig aan die diskresie van die RCL Foods Aandeleaansproingstrust se trustees, verval opsies wat nog nie by diensbeëindiging uitgeoefen is nie. 'n Koste van R55 miljoen (2015: R48 miljoen) met betrekking tot hierdie skemas, is in die inkomstestaat erken.

26. WINS

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Wins word getoon nadat die volgende in aanmerking geneem is:		
Inkomste		
Billike waarde aanpassing – biologiese bates	421	388
Huurinkomste – beleggingseiendomme	21	13
Wins met verkoop van beleggings	2 451	696
Belegging in Britehouse	94	–
Belegging in Lashou	–	(223)
Belegging in Spire	153	–
RCL Foods se visafdeling	–	(72)
Verwateringswins van belang in geëkwiteerde beleggings	2 259	972
Realisasie van buitelandse valuta – omskakelingsreserwes	(51)	–
Ander	(4)	19
Wins met die verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	7	5
Uitgawes		
Amortisasie van ontasbare bates	119	116
Uitgawes – beleggingseiendomme	6	6
Billike waarde aanpassing – afgeleide instrumente	(526)	99
Huur	517	480
Grond en geboue	321	209
Masjinerie en toerusting	79	49
Voertuie	77	195
Kantoortoerusting	40	27
Navorsings- en ontwikkelingskoste afgeskryf	4	2
Ouditeursvergoeding – ouditgelde	33	26
– ander dienste	4	8
Netto waardedaling van beleggings, bates en klandisiewaarde	2 550	287
Belegging in PGSI	(35)	82
Belegging in Experiential Marketing	–	49
Belegging in Blue Bulls	27	13
Belegging in Premier Team Holdings	(17)	4
Belegging in Grindrod	1 861	–
Belegging in WP Rugby	26	–
Belegging in Milestone China Opportunities Fund II	–	29
RCL Foods se ontasbare bates	644	–
Bates gehou vir verkoop	7	16
Eiendom, aanleg en toerusting	37	94
Netto waardedaling van lenings	6	1
Verlies met verkoop van biologiese bates	9	–
Professionele fooie ⁽¹⁾	423	120
Waardevermindering	670	607
Geboue	113	101
Masjinerie en toerusting	435	398
Voertuie	100	91
Kantoortoerusting	22	17
Wisselkoersverliese ⁽¹⁾	159	38

⁽¹⁾ Professionele fooie en wisselkoersverliese sluit eenmalige transaksiekoste in wat verband hou met Mediclinic se regte-uitgifte en die Al Noor-transaksie ten bedrae van R296 miljoen en R106 miljoen onderskeidelik.

27. DIVIDENDINKOMSTE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Ingesluit by wins:		
Genoteer	41	34
Ongenoteer – Ander	36	179
	77	213
Dividende ontvang vanaf geassosieerde geklassifiseer as bate gehou vir verkoop	149	–
Dividende vanaf geëkwiteerde beleggings teen beleggings verreken	3 900	3 077
	4 049	3 077

28. EKWITEITSAANSUIWERING

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Belang in na-belaste wins van geëkwiteerde beleggings		
Wins voor inagneming van waardedalings, nie-herhalende en kapitale items ⁽¹⁾	8 875	8 332
Netto waardedaling van beleggings, bates en klandisiewaarde	(809)	(213)
Wins met die verkoop van beleggings	216	271
Ander nie-herhalende en kapitale items	(67)	62
Wins voor belasting en nie-beherende belang	8 215	8 452
Belasting	(1 709)	(1 129)
Nie-beherende belang	(256)	(95)
Belang in netto toeskryfbare wins van geëkwiteerde beleggings – per inkomstestaat	6 250	7 228
Dividende ontvang vanaf geëkwiteerde beleggings	(3 900)	(3 077)
Belang in netto wins deur geëkwiteerde beleggings behou	2 350	4 151
Nie-beherende belang van filiale	(9)	(13)
Verwateringswins/(-verlies) van belang in geëkwiteerde beleggings	2 259	972
Ekwiteitsaansuiwering oorgeplaas na nie-verdeelbare reserwes (Verwys staat van veranderinge in ekwiteit)	4 600	5 110
Gedeelte van die belang in netto toeskryfbare wins van geëkwiteerde beleggings, wat verantwoord is vanuit ongeouditeerde tussenverslae en bestuurstate	201	516
Die resultate van hierdie geëkwiteerde beleggings sal in latere finansiële tydperke geouditeer word om met hul finansiële jaareindes ooreen te stem		

⁽¹⁾ Die jaar onder oorsig sluit eenmalige transaksiekoste ten bedrae van R386 miljoen in wat deur Mediclinic aangegaan is en verband hou met die Al Noor-transaksie.

29. KONTANTVLOEI-INLIGTING

29.1 Aansuiwering

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Amortisasie van ontasbare bates en waardevermindering	789	723
Beweging in aftreevoordele en voorsienings	50	(37)
Netto beweging in afgeleide instrumente	732	44
Aandeeskemakoste	83	98
(Wins)/verlies met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	(7)	(5)
Verlies met verkoop van biologiese landboubates	9	–
Ander	(20)	28
	1 636	851
29.2 Afname/(toename) in bedryfskapitaal		
Afname/(toename) in voorraad en biologiese landboubates	(297)	(802)
Afname/(toename) in handels- en ander debiteure	(589)	(267)
Toename/(afname) in handels- en ander krediteure	511	647
	(375)	(422)
29.3 Rekonsiliasie van dividende ontvang		
Ontvangbaar aan die begin van die jaar	75	–
Per inkomstestaat	77	213
Dividende vanaf geëkwiteerde beleggings teen beleggings verreken	3 900	3 077
Ontvangbaar aan die einde van die jaar	(505)	(75)
Kontant ontvang	3 547	3 215
29.4 Rekonsiliasie van belasting betaal met bedrag getoon in inkomstestaat		
Vooruitbetaal aan die begin van die jaar	42	14
Onbetaald aan die begin van die jaar	(53)	(27)
Per inkomstestaat	(132)	(422)
Oordragte	(156)	27
Onbetaald aan die einde van die jaar	12	53
Vooruitbetaal aan die einde van die jaar	(41)	(42)
Kontant betaal	(328)	(397)
29.5 Rekonsiliasie van dividende betaal		
Per staat van veranderinge in ekwiteit	(2 285)	(2 068)
Betaal deur filiaalmaatskappye aan nie-beherende belang	(73)	(68)
Kontant betaal	(2 358)	(2 136)

30. BESIGHEDE VERKRY

Op 1 Julie 2015 het Wispeco, 'n volfiliaal van Remgro, 'n belang van 65% in Pressure Die Castings Eiendoms Beperk, sy filiaal, Aluminium Squeeze Casters Eiendoms Beperk en Cedar Point Trading 372 Eiendoms Beperk bekom. Pressure Die Castings Eiendoms Beperk en Aluminium Squeeze Casters Eiendoms Beperk is beide vervaardigers, terwyl Cedar Point Trading 372 Eiendoms Beperk 'n eiendomsverhuringmaatskappy is. Die resultate is sedert die verkrygingsdatum gekonsolideer. Ingesluit in die transaksie is 'n verkoopopsie-verpligting om al die gewone aandele wat deur minderheidsaandeelhouers gehou word volgens hulle diskresie te koop. Hiervoor is 'n afgeleide verpligting op die verkrygingsdatum geskep. As gevolg hiervan is geen nie-beherende belange erken by die aanvanklike erkenning van die transaksie nie. Die billike waarde van bates, laste, voorwaardelike aanspreeklikhede en ontasbare bates is deur bestuur bepaal.

Die bydrae van hierdie verkrygte besighede tot inkomste en bedryfswins het sedert 1 Julie 2015 R220 miljoen en R41 miljoen onderskeidelik bedra.

Verkrygings-verwante koste van R252 574 is gedurende die vorige finansiële jaar aangegaan. Hierdie koste was ingesluit in ander netto bedryfsuitgawes in die inkomstestaat.

Die bates en laste voortspruitend uit die verkryging hierbo was die volgende:

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Bates		
Eiendom, aanleg en toerusting (verwys aantekening 3)	48	–
Voorraad	20	–
Debiteure en korttermynlenings	41	–
Kontant en kontantekwivalente	15	–
Laste		
Uitgestelde belasting (verwys aantekening 10)	(4)	–
Langtermynlenings	(12)	–
Handels- en ander krediteure	(19)	–
Korttermynlenings	(22)	–
Afgeleide instrument	(51)	–
Billike waarde van netto bates aangekoop	16	–
Klandisiewaarde (verwys aantekening 6)	21	–
Totale aankoopsoorweging	37	–
Kontant en kontantekwivalente in filiaal verkry	(15)	–
Kontantuitvloeï met verkryging	22	–

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE

31.1 Klasse finansiële instrumente en billike waarde

Finansiële instrumente in die staat van finansiële stand sluit beleggings, belegging in geldmarkfondse, lenings ontvangbaar, debiteure, kontant, krediteure, korttermynlenings, langtermynlenings en afgeleide instrumente in. Besonderhede van die aard, omvang en terme van hierdie instrumente is uiteengesit in die aantekeninge by die betrokke items.

Die rekeningkundige beleid vir finansiële instrumente is op die volgende lynitems in die staat van finansiële stand toegepas.

Finansiële bates (R miljoen)	Bates teen					
	Nie-finansiële bates	Lenings en debiteure	Billike waarde deur wins en verlies	Beskikbaar vir verkoop	Drawaarde	Billike waarde
30 Junie 2016						
Beleggings – ander	–	–	–	3 408	3 408	3 408
Lenings	–	880	–	–	880	880
Lenings aan geëkwiteerde beleggings	–	549	–	–	549	549
Debiteure en korttermynlenings	1 289	4 214	–	–	5 503	5 503
Afgeleide instrumente	–	–	8	–	8	8
Belegging in geldmarkfondse	–	–	1 050	–	1 050	1 050
Kontant en kontantekwivalente	–	3 569	–	–	3 569	3 569
Bates gehou vir verkoop	29	–	–	–	29	29
	1 318	9 212	1 058	3 408	14 996	14 996
30 Junie 2015						
Beleggings – ander	–	–	–	2 493	2 493	2 493
Lenings	–	977	–	–	977	977
Lenings aan geëkwiteerde beleggings	–	508	–	–	508	508
Debiteure en korttermynlenings	715	3 122	–	–	3 837	3 837
Afgeleide instrumente	–	–	10	–	10	10
Belegging in geldmarkfondse	–	–	986	–	986	986
Kontant en kontantekwivalente	–	4 050	–	–	4 050	4 050
Bates gehou vir verkoop	8 442	92	–	–	8 534	8 534
	9 157	8 749	996	2 493	21 395	21 395

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

31.1 Klasse finansiële instrumente en billike waarde (vervolg)

Finansiële laste (R miljoen)	Nie-finansiële laste	Laste teen geamortiseerde koste	Laste teen billike waarde		Billike waarde
			deur wins en verlies	Drawaarde	
30 Junie 2016					
Langtermynlenings	–	17 799	–	17 799	17 919
Langtermyn afgeleide instrumente			1 197	1 197	1 197
Handels- en ander krediteure	77	4 756	–	4 833	4 833
Korttermynlenings	–	1 660	–	1 660	1 660
Korttermyn afgeleide instrumente			117	117	117
	77	24 215	1 314	25 606	25 726
30 Junie 2015					
Langtermynlenings	–	3 547	–	3 547	3 547
Handels- en ander krediteure	60	4 409	–	4 469	4 469
Korttermynlenings	–	366	–	366	366
Korttermyn afgeleide instrumente	–	–	16	16	16
Laste gehou vir verkoop	7	8 286	174	8 467	8 467
	67	16 608	190	16 865	16 865

Billike waarde

Uitgesluit die termyn-gekoppelde skuldpakket (verwys aantekening 20) met 'n billike waarde van R3 470 miljoen (2015: R3 350 miljoen), benader die billike waarde van finansiële instrumente hul drawaarde op 30 Junie 2016 en 30 Junie 2015.

Billike waarde beraming

Die volgende metodes en aannames word gebruik om die billike waarde van elke klas van finansiële instrumente te bepaal:

- Finansiële instrumente beskikbaar vir verkoop en belegging in geldmarkfondse: Billike waarde is gebaseer op gekwoteerde markpryse of, in die geval van ongenoteerde instrumente, toepaslike waardasiemetodologieë. Laasgenoemde sluit die verdiskonteerde kontantvloei metode, likwidasiewaarde of werklike netto batewaarde van die beleggings in.
- Kontant en kontantekwivalente, debiteure, krediteure en korttermynlenings: Weens die verwagte korttermyn verval datum van hierdie finansiële instrumente benader hul drabedrag hul billike waarde.
- Lenings: Die billike waarde van langtermynlenings is gebaseer op verdiskonteerde kontantvloei deur van die effektiwiteit rentekoers metode gebruik te maak. Aangesien die rentekoerse van langtermynlenings almal markverwant is, benader hul drabedrag hul billike waarde.
- Afgeleide instrumente: Die billike waarde van afgeleide instrumente word bepaal met verwysing na die toepaslike waardasiemetodologieë en die mark waarin daar met die instrumente handel gedryf word.

Die volgende tabel toon, volgens hiërgaragvlak, die billike waardes van finansiële bates wat teen billike waarde gemeet word:

R miljoen	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3	Totaal
30 Junie 2016				
Beskikbaar vir verkoop	1 260	–	2 148	3 408
Afgeleide instrumente	–	8	–	8
Belegging in geldmarkfondse	1 050	–	–	1 050
	2 310	8	2 148	4 466
30 Junie 2015				
Beskikbaar vir verkoop	902	–	1 591	2 493
Afgeleide instrumente	–	10	–	10
Belegging in geldmarkfondse	986	–	–	986
	1 888	10	1 591	3 489

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

31.1 Klasse finansiële instrumente en billike waarde (vervolg)

Rekonsiliasie van drawaarde van vlak 3-bates aan die begin en einde van die jaar (R miljoen)	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Beskikbaar vir verkoop		
Saldo's aan die begin van die jaar	1 591	1 762
Toevoegings	174	375
Vervreemdings	(53)	(484)
Wisselkoersaanpassings	236	148
Billike waarde aanpassings deur omvattende inkomste	200	(210)
Saldo's aan die einde van die jaar	2 148	1 591

Die volgende tabel toon, volgens hiërargievlak, die billike waarde van finansiële laste wat teen billike waarde gemeet word:

R miljoen	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3	Totaal
30 Junie 2016				
Langtermyn afgeleide instrumente	–	1 197	–	1 197
Korttermyn afgeleide instrumente	–	63	54	117
	–	1 260	54	1 314
30 Junie 2015				
Korttermyn afgeleide instrumente	–	190	–	190

Rekonsiliasie van drawaarde van vlak 3-lasten aan die begin en einde van die jaar (R miljoen)	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Afgeleide instrumente		
Saldo's aan die begin van die jaar	–	–
Toevoegings	54	–
Saldo's aan die einde van die jaar	54	–

Daar was geen oordragte tussen die verskillende vlakke nie.

Vlak 3-finansiële bates bestaan hoofsaaklik uit beleggings in die Milestone China entiteite (Milestone), die Kagiso Infrastructure Empowerment Fund (KIEF) en die Pembani Remgro Infrastruktuurfonds (PRIF) ten bedrae van R1 534 miljoen, R306 miljoen en R228 miljoen, onderskeidelik. Hierdie beleggings word almal waardeer gegrond op die billike waarde van elke belegging se onderliggende bates, wat op 'n verskeidenheid waardasiemetodes bepaal word. Genoteerde entiteite word waardeer teen die laaste gekwoteerde aandeleprys op die verslagdoeningsdatum, terwyl ongenoteerde entiteite se metodes verdiskonteerde kontantvloeiwaardasies en toepaslike verdienste- en omsetveelvoude insluit.

Milestone se billike waarde bestaan uit genoteerde beleggings (32%), kontant en kontantekwivalente (7%) en ongenoteerde beleggings (61%). 86% van die ongenoteerde beleggings word teen kosprys waardeer aangesien Milestone se bestuur die transaksieprys as die billike waarde van die belegging beskou. Die oorblywende 14% is teen ongeveer R121 miljoen waardeer. KIEF se beleggings is waardeer deur van die verdiskonteerde kontantvloeiemetode gebruik te maak. PRIF se hoofbates is die belegging in ETG Groep en dit is waardeer deur van toepaslike verdienste- en omsetveelvoude, wat gebaseer is op soortgelyke maatskappye, gebruik te maak ten einde 'n prys-tot-boekwaardasie te bepaal.

Veranderinge in die waardasie-aannames van bogenoemde ongenoteerde beleggings sal nie 'n beduidende invloed op Remgro se finansiële state hê nie.

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur

'n Verskeidenheid finansiële risiko's beïnvloed die groep se resultate: markrisiko (insluitende prys-, rentekoers- en buitelandse valutarisiko), kredietrisiko en likiditeitsrisiko. Die maatskappy en sy filiaalmaatskappye se risikobestuurprogramme, waarvan sleutelaspekte hieronder uiteengesit is, erken die onvoorspelbaarheid van finansiële markte en is daarop gemik om enige negatiewe uitwerking daarvan tot 'n minimum te beperk. Afgeleide instrumente word gebruik om teen sekere finansiële risikoblootstellings te verskans.

Remgro se risikobestuur word uitgevoer deur sy sentrale tesourie-afdeling ingevolge beleid wat deur die direksie goedgekeur is. 'n Tesouriekomitee identifiseer, evalueer en verskans finansiële risiko's in ooreenstemming met die groep se risiko-aptiyt, stel risikoperke vas en monitor nakoming van beleid en prosedures. Die komitee word bygestaan deur die interne ouditafdeling wat gereeld en op 'n *ad hoc*-basis oorsig doen van risikobestuurkontroles en -prosedures. Dit is die verantwoordelikheid van die Remgro audit-en-risikokomitee om oor hierdie funksies toesig te hou en die geskiktheid van die risikobestuurstrategie te beoordeel.

Risikobestuur op filiaalvlak word deur die onderskeie filiale self uitgevoer en Remgro se direksie monitor dit op 'n deurlopende basis deur middel van verteenwoordiging op die filiale se direksies.

Tersaaklike finansiële risiko's en risikobestuurprogramme word soos volg opgesom:

Markrisiko

Prysrisiko

Blootstelling aan prysrisiko spruit uit beleggings in genoteerde en ongenoteerde aandele wat geklassifiseer word as "Beleggings beskikbaar vir verkoop", beleggings in geldmarkfondse en beleggings in kommoditeitstermynkontrakte, sowel as die afgeleide instrument ingesluit in die omruilbare skuldbriewe.

"Beleggings beskikbaar vir verkoop" bestaan hoofsaaklik uit die beleggings in British American Tobacco plc, Kagiso Infrastructure Empowerment Fund, Pembani Remgro Infrastruktuurfondse en die Milestone China-fondse. Die bestuurs-raad monitor die stand van al die beleggings op 'n deurlopende grondslag en maak dan aanbevelings aan die beleggingskomitee en die direksie in dié verband.

Die groep is blootgestel aan veranderinge in die billike waarde van die afgeleide komponent wat deel vorm van die omruilbare skuldbrief wat gebruik is om 'n gedeelte van die verkryging van die bykomende aandele in Mediclinic te befonds. Die risiko word bestuur deur genoegsame Mediclinic-aandele te hou om die verpligting na te kom.

Beleggings in geldmarkfondse bestaan hoofsaaklik uit rentedraende likiede beleggings met 'n lae risiko. Verwys na aantekening 14 vir verdere besonderhede.

Sommige bedryfsfiliale het kommoditeitsopsies- en -termynkontrakte wat deur die pryse van die onderliggende kommoditeite beïnvloed word. Die direksie monitor dit deur middel van verteenwoordiging op die filiale se direksies.

Buitelandse valutarisiko

Sekere filiaalmaatskappye is internasionaal bedrywig en word blootgestel aan valutarisiko as gevolg van kommersiële transaksies en buitelandse lenings wat gedenomineer is in buitelandse valuta. Hierdie risiko's word beperk deur gebruik te maak van buitelandse valutakontrakte wanneer nodig geag.

Die groep is ook blootgestel aan buitelandse valuta-omskakelingsrisiko deur sy belegging in geldmarkfondse (aantekening 14), buitelandse kontant (aantekening 15) en buitelandse skuld (aantekening 20 en 22).

Die direksie monitor die groep se blootstelling aan geldmarkfondse, buitelandse kontant en buitelandse skuld op 'n gereelde grondslag en die risiko is beperk deur te diversifiseer in verskillende buitelandse valuta.

Rentekoersrisiko

Weens beduidende bedrae in kontantbeleggings, word inkomste beïnvloed deur skommelings in markrentekoerse. Die profiel van kontant en kontantekwivalente word in aantekening 15 uiteengesit. Rentekoersrisiko word bestuur deur Remgro se tesourie-afdeling, sowel as die onderskeie filiaalmaatskappye, deur gebruik te maak van goedgekeurde teenpartye wat die beste koerse aanbied.

Die maatskappy en sy filiaalmaatskappye is ook blootgestel aan rentekoersrisiko as gevolg van sy langtermyn- en korttermynverpligtinge. Die rentekoersprofiel van die verpligtinge word in aantekening 20 uiteengesit.

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur (vervolg)

Markrisiko (vervolg)

Die groep se sensitiwiteit vir markrisiko

Die volgende tabel dui die sensitiwiteit van die groep se wins en ander omvattende inkomste vir markrisiko aan indien die markte met die onderstaande persentasies verander:

	30 Junie 2016			30 Junie 2015		
	<i>Verandering</i>	<i>Inkomste- staat R miljoen</i>	<i>Ekwiteit R miljoen</i>	<i>Verandering</i>	<i>Inkomste- staat R miljoen</i>	<i>Ekwiteit R miljoen</i>
Rentekoerse	2.0%	12	–	2.0%	17	–
Wisselkoerse	5.0%	(1)	(215)	5.0%	(7)	(287)
Ekwiteitspryse	10.0%	(6)	265	10.0%	(1)	203
Dividendopbrengs	1.0%	(122)	–	–	–	–
Volatilititeit	10.0%	540	–	–	–	–
		423	50		9	(84)

Bogenoemde is bereken met verwysing na die drawaarde van finansiële instrumente op jaareinde en 'n moontlike verandering in die markrisikofaktor.

Kredietrisiko

Die groep se blootstelling aan kredietrisiko is die billike waarde van lenings, lenings aan geëkwiteerde beleggings en ander maatskappye waarin belê is, debiteure, korttermynlenings, afgeleide instrumente, beleggings in geldmarkfondse en kontant en kontantekwivalente soos hierbo aangedui, sowel as finansiële waarborgkontrakte.

Lenings ontvangbaar

Bestuur beoordeel deurlopend die kredietrisiko van lenings aan geëkwiteerde beleggings en ander maatskappye waarin belê is deur middel van verteenwoordiging op die onderskeie direksies. Die kredietrisiko van lenings aan ander maatskappye waarin belê is, word op grond van gereelde rapportering van die onderskeie maatskappye waarin belê is, geëvalueer. Lenings aan geëkwiteerde beleggings en ander maatskappye waarin belê is, is binne die mandaatterme.

Handelsdebiteure

Daar is nie enige beduidende konsentrasie van kredietrisiko met betrekking tot debiteure nie as gevolg van die verspreiding daarvan oor 'n wye geografiese gebied. Beleid en prosedures is in plek om te verseker dat verkope slegs aan klante met 'n aanvaarbare kredietgeskiedenis geskied. Ander debiteure bestaan hoofsaaklik uit dividende ontvangbaar.

Die terme wat aan handelsdebiteure toegestaan word, word bepaal deur die onderskeie kredietbeleide van elke bedryfsfiliaal, d.i. RCL Foods en Wispeco.

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur (vervolg)

Kredietrisiko (vervolg)

Die onderstaande tabel dui die ouderdomsanalise van agterstallige handelsdebiteure en die ooreenstemmende uitstaande bedrag van debiteure op jaareinde aan:

Debiteure (R miljoen)	Ouderdomsanalise van agterstallige handelsdebiteure				Totale agterstallige handelsdebiteure
	30 dae	60 dae	90 dae	120 dae +	
30 Junie 2016	312	75	12	19	418
30 Junie 2015	164	27	6	23	220

'n Voorsiening vir oninbare skulde van R90 miljoen (2015: R80 miljoen) is gemaak. Verwys aantekening 12.

Die kredietkwaliteit van handelsdebiteure waarteen geen waardedalings voorsien is nie, is soos volg:

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Bestaande klante (geskiedenis van meer as ses maande) – geen nie-betalings in verlede nie	2 527	2 594
Bestaande klante (geskiedenis van meer as ses maande) – met nie-betalings in die verlede	332	116
Nuwe klante (geskiedenis van minder as ses maande)	101	117
	2 960	2 827

Afgeleide instrumenttransaksies en kontantbeleggings

Afgeleide instrumente bestaan hoofsaaklik uit buitelandse valutakontrakte met finansiële instellings. Ander afgeleide instrumente word beperk tot transaksies met finansiële instellings met aanvaarbare kredietgradering. Remgro se tesourie-komitee en/of die onderskeie filiale keur hierdie instellings goed en bepaal ook die limiete vir kredietblootstelling aan 'n enkele entiteit.

Beleggings in geldmarkfondse en kontant en kontantekwivalente word slegs by goedgekeurde instellings gehou met 'n aanvaarbare kredietwaardigheid. Die tesouriekomitee stel limiete vir elke finansiële instelling vas. Verwys na die aantekening oor belegging in geldmarkfondse (aantekening 14) en die aantekening oor kontant en kontantekwivalente (aantekening 15) vir verdere inligting.

31. FINANSIËLE INSTRUMENTE (vervolg)

31.2 Finansiële instrumente en risikobestuur (vervolg)

Likiditeitsrisiko

Skuldvlakke binne die groep word voortdurend gemonitor. Die maatskappy en sy filiaalmaatskappye beskik oor beduidende kontantsaldo's en voldoende kredietfasiliteite wat sy likiditeitsrisiko beperk. Kredietrisiko word verder beperk weens die feit dat die maatskappy ook aansienlike beleggings het wat op kort kennisgewing gerealiseer kan word.

Die volgende skedule dui die terugbetalingstermyne van uitstaande skuld aan:

Finansiële laste (R miljoen)	Drawaarde	Kontraktuele kontantvloei	Nie-verdiskonteerde kontantvloei		
			0 tot 12 maande	1 tot 5 jaar	5 jaar en langer
30 Junie 2016					
Langtermynlenings	17 799	22 102	282	21 604	215
Handels- en ander krediteure	4 757	4 757	4 757	–	–
Korttermynlenings	1 660	2 395	2 395	–	–
Langtermyn afgeleide instrumente	1 197	1 197	–	1 197	–
Korttermyn afgeleide instrumente	117	117	117	–	–
Waarborg	–	–	150	–	–
	25 530	30 568	7 701	22 801	215
30 Junie 2015					
Langtermynlenings	3 547	4 699	279	4 371	49
Handels- en ander krediteure	4 409	4 409	4 409	–	–
Korttermynlenings	366	387	387	–	–
Korttermyn afgeleide instrumente	16	16	16	–	–
Gehou vir verkoop	8 460	8 460	8 460	–	–
Waarborg	–	–	75	–	–
	16 798	17 971	13 629	4 371	49

32. KAPITAALBESTUUR

Die maatskappy bestuur sy aandeelhouersekewiteit, d.i. verklaarde kapitaal, reserwes en tesourie-aandele, as kapitaal. Die groep se doelwit met kapitaalbestuur is om sy vermoë te beskerm om as lopende saak voort te gaan ten einde 'n opbrengs aan sy aandeelhouders in die vorm van dividende en kapitaalgroei te lewer.

Ten einde die kapitaalstruktuur te onderhou of te wysig mag die groep die bedrag van dividende betaal aan aandeelhouders aanpas, kapitaal aan sy aandeelhouders uitkeer, aandele uitreik of aandele vanaf aandeelhouders terugkoop. Vir die jaar onder oorsig is kontantdividende ten bedrae van R2 376 miljoen (2015: R2 211 miljoen) verklaar.

Verwys na die staat van veranderinge in ekwiteit vir verdere inligting rakende die groep se kapitaal.

33. VERPLIGTINGE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Kapitaalverpligtinge		
Onafgehandelde kontrakte vir kapitaaluitgawes	493	477
Kapitaaluitgawes gemagtig waarvoor nog nie gekontrakteer is nie	366	540
Beleggings (2015: sluit in R4.1 miljard ten opsigte van die Mediclinic regte-uitgifte)	1 140	4 830
	1 999	5 847
Bedryfshuurverpligtinge		
Grond en geboue	560	561
Betaalbaar binne een jaar	88	101
Betaalbaar – twee tot vyf jaar	195	171
Betaalbaar daarna	277	289
Masjinerie en toerusting	50	67
Betaalbaar binne een jaar	28	39
Betaalbaar – twee tot vyf jaar	17	28
Betaalbaar daarna	5	–
	610	628
Bruikhuur		
Bruto bruikhuurlaste – minimum bruikhuurbetalings	315	110
Betaalbaar binne een jaar	25	40
Betaalbaar – twee tot vyf jaar	87	67
Betaalbaar daarna	203	3
Toekomstige finansieringskoste op bruikhuurlaste	(137)	(15)
Huidige waarde van bruikhuurlaste	178	95
Betaalbaar binne een jaar	22	33
Betaalbaar – twee tot vyf jaar	69	60
Betaalbaar daarna	87	2
	178	95

Bostaande verpligtinge sal uit eie bronne en geleende fondse gefinansier word.

34. LENINGSBEVOEGDHEDE

Daar is geen beperking op die leningsbevoegdheid van die maatskappy en sy filiale ten opsigte van lenings en gewaarborgde skulde nie.

35. GEBEURE NA JAAREINDE

Invenfin Eiendoms Beperk (Invenfin)

Op 27 Julie 2016 het Remgro (deur sy volfiliaal Invenfin) 'n belang van 30%, ten bedrae van R80 miljoen, in Dynamic Commodities Eiendoms Beperk (Dynamic Commodities) verkry. Dynamic Commodities is 'n uitvoergefokusde maatskappy wat bevrore nageregte, versnapperings en waardetoegevoegde "vars bevrore" vrugte van hoë gehalte vervaardig. Gedurende Augustus 2016 het Invenfin ook 'n belang van 30% in Joya Brands Eiendoms Beperk, 'n lekkergoedvervaardiger, vir R50 miljoen verkry.

36. WAARBORGE EN VOORWAARDELIKE AANSPREEKLIKHEDE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Waarborge deur filiaalmaatskappye ⁽¹⁾	241	316

⁽¹⁾ Bestaan hoofsaaklik uit 'n waarborg aan die koper gegee na die vervoer van 'n geassosieerde.

37. VERWANTE PARTY INLIGTING

Filiale

Besonderhede van inkomste vanaf, en beleggings in, filiaalmaatskappye verskyn in die maatskappy se finansiële jaarstate en in Bylaag A onderskeidelik.

Geëkwiteerde beleggings

Besonderhede van beleggings in, en inkomste vanaf, geëkwiteerde beleggings verskyn in aantekening 7 en 28 onderskeidelik, asook in Bylaag B.

Sleutelbestuurpersoneel

Slegs Remgro se direkteure en lede van die bestuursraad word as sleutelbestuurpersoneel beskou. Inligting oor direkteursvergoeding en hul aandeelhouding in die maatskappy verskyn in aantekening 24 en 25 en op bladsy 87.

Aandehouers

'n Gedetailleerde ontleding van aandehouers verskyn op bladsy 85 en 86.

Transaksies met verwante partye (R miljoen)	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Transaksies van Remgro Beperk en sy filiaalmaatskappye met:		
<i>Hoofaandehouer</i>		
Dividende	(158)	(143)
<i>Geëkwiteerde beleggings</i>		
Rente ontvang	116	108
Rente betaal	(424)	(52)
Dividende ontvang	3 900	3 077
Administrasiefooie ontvang	28	26
Fasiliterings- en onderskrywingsfooie ontvang	-	138
Verkope	54	55
Aankope	(996)	(978)
Korporatiewe finansieringstransaksiekoste betaal	(165)	(19)
<i>Sleutelbestuurpersoneel</i>		
Salarisse en ander voordele	(28)	(27)
Aftreevoordele	(5)	(5)
Aandeelgebaseerde betalings	(11)	(8)
Saldo's verskuldig deur/(aan) verwante partye:		
Geëkwiteerde beleggings	(2 021)	(1 236)
Geëkwiteerde beleggings	1 174	1 344

Geen sekuriteit is vir enige uitstaande saldo's gegee nie. Daar is geen voorsienings vir oninbare skuld teen uitstaande saldo's met verwante partye gemaak nie. Geen oninbare skuld van verwante partye is gedurende die jaar afgeskryf nie.

BYLAAG A

BELANGRIKSTE FILIAALMAATSKAPPY OP 30 JUNIE 2016

NAAM VAN MAATSKAPPY

In Suid-Afrika geïnkorporeer tensy anders vermeld	Aandelekapitaal R (tensy anders vermeld)	Effektiewe belang	
		30 Junie 2016 %	30 Junie 2015 %
Eikenlust Eiendoms Beperk	100	100.0	100.0
Entek Beleggings Eiendoms Beperk	16 029 279	100.0	100.0
Financial Securities Eiendoms Beperk	250 000	100.0	100.0
Historiese Huise van Suid-Afrika Beperk	555 000	60.6	58.7
Industrial Electronic Investments Eiendoms Beperk	1 000	100.0	100.0
Industrial Partnership Investments Eiendoms Beperk	125 000	100.0	100.0
Invenfin Eiendoms Beperk	100	100.0	100.0
IPI (Overseas) Limited – Jersey	918 530 004	100.0	100.0
IPROP Holdings Limited – British Virgin Islands (USD)	4 882 892	100.0	100.0
Metkor Groep Eiendoms Beperk	82 978 237	100.0	100.0
Millennia Jersey Limited – Jersey (GBP)	238 000 000	100.0	–
Partnership in Mining Eiendoms Beperk	100	100.0	100.0
RCL Foods Beperk *	10 023 803 736	77.3	77.5
Remgro Finansieringskorporasie Eiendoms Beperk	958 430	100.0	100.0
Remgro Health Limited – Jersey (GBP)	100 000 000	100.0	–
Remgro Healthcare Holdings Eiendoms Beperk (voorheen Friedshel 1670 Eiendoms Beperk)	36 543 642 592	100.0	100.0
Remgro International Holdings Eiendoms Beperk	2	100.0	100.0
Remgro International Limited – Jersey	2 412 355 000	100.0	100.0
Remgro Investment Corporation Eiendoms Beperk	100	100.0	100.0
Remgro Jersey GBP Limited – Jersey (GBP)	100 000 000	100.0	–
Remgro Leningskorporasie Eiendoms Beperk	700	100.0	100.0
Remgro Bestuursdienste Beperk	100	100.0	100.0
Remgro Suid-Afrika Eiendoms Beperk	48 614	100.0	100.0
Remgro Sport Investments Eiendoms Beperk	100	100.0	100.0
Remgro USA Limited – Jersey (USD)	2	100.0	100.0
Remont Eiendoms Beperk	100	100.0	100.0
Robertsons Holdings Eiendoms Beperk	1 000	100.0	100.0
RPII Holdings Eiendoms Beperk	8 600 000	100.0	100.0
SEACOM SA SPV Eiendoms Beperk	100	100.0	100.0
Stellenbosch Academy of Sport Properties Eiendoms Beperk	2	100.0	100.0
TSB Sugar Holdings Eiendoms Beperk	7 532 040 746	100.0	100.0
TTR Holdings Eiendoms Beperk	7	100.0	100.0
VenFin Holdings Limited – Jersey (USD)	88 578 773	100.0	100.0
VenFin Eiendoms Beperk	2 849 304 076	100.0	100.0
VenFin Media Investments Eiendoms Beperk	2	100.0	100.0
Wispeco Holdings Eiendoms Beperk	11 641 000	100.0	100.0

(GBP) pond

(USD) VSA-dollar

* Genoteerde maatskappy

'n Volledige register van filiaalmaatskappye is vir insae beskikbaar by die geregisteerde kantoor van die maatskappy.

BYLAAG B

BELANGRIJKSTE BELEGGINGS OP 30 JUNIE 2016

NAAM VAN MAATSKAPPY

	Genoteer				Ongenoteer			
	30 Junie 2016		30 Junie 2015		30 Junie 2016		30 Junie 2015	
	Aandele gehou	Effektiewe belang %	Aandele gehou	Effektiewe belang %	Aandele gehou	Effektiewe belang %	Aandele gehou	Effektiewe belang %
In Suid-Afrika geïnkorporeer tensy anders vermeld								
Voedsel, drank en huishoudelike sorg								
Unilever South Africa Holdings Eiendoms Beperk					5 348 135	25.8	5 348 135	25.8
Capevin Holdings Beperk ⁽¹⁾	136 978 200	15.6	136 978 200	15.6				
– indirek gehou deur Capevin Holdings Beperk deur Remgro- Capevin Investments Eiendoms Beperk:								
– Distell Groep Beperk (15%)		4.2		4.2				
Remgro-Capevin Investments Eiendoms Beperk					50	50.0	50	50.0
– gehou deur Remgro-Capevin Investments Eiendoms Beperk:								
– Distell Groep Beperk (54%)		26.8		26.8				
Bankwese								
RMB Holdings Beperk	397 447 747	28.2	397 421 450	28.2				
– gehou deur RMB Holdings Beperk:								
– FirstRand Beperk (34%)		9.6		9.6				
FirstRand Beperk ⁽¹⁾	219 828 140	3.9	219 805 470	3.9				
Gesondheidsorg								
Mediclinic International plc – VK	328 497 888	44.6	358 869 121	42.0				
Versekering								
RMI Holdings Beperk	449 665 168	30.3	449 638 871	30.3				
Nywerheid								
Air Products South Africa Eiendoms Beperk					4 500 000	50.0	4 500 000	50.0
Kagiso Tiso Holdings Eiendoms Beperk (RF)					325 892	34.9	325 892	34.9
Total South Africa Eiendoms Beperk					12 872 450	24.9	12 872 450	24.9
PGSI Limited – BVI					26 297 697	37.7	26 297 697	37.7
Infrastruktuur								
Grindrod Beperk	173 183 235	23.1	173 183 235	23.0				
Community Investment Ventures Holdings Eiendoms Beperk					150 148	50.9	150 148	50.9
SEACOM Capital Limited – Mauritius ⁽²⁾					1 000	30.0	1 000	25.0
Media en sport								
eMedia Investments Eiendoms Beperk					17 730 595	32.3	17 730 595	32.4
Ander beleggings								
Business Partners Beperk					74 011 714	42.8	73 794 623	42.7

Al hierdie beleggings is volgens die ekwiteitsmetode verantwoord.

⁽¹⁾ Remgro het die aanname dat beduidende invloed nie op hierdie beleggings uitgeoefen word nie, weerlê.

⁽²⁾ In vorige finansiële jare het Remgro SEACOM Capital Beperk (SEACOM) se resultate teen 25% geëkwiteer in ooreenstemming met sy stemreg. Dividende van SEACOM sal egter 30% van die totale dividende verteenwoordig totdat 'n saamgestelde jaarlikse opbrengs van 15% op Remgro se oorspronklike belegging ontvang is. Dit is onwaarskynlik dat sodanige opbrengs bereik sal word en daarom word SEACOM se resultate vanaf 1 Julie 2015 teen 30% geëkwiteer.

BVI – British Virgin Islands

VK – Verenigde Koninkryk

Besonderhede van beleggings wat nie wesentlik is vir die beoordeling van die groep nie, word nie aangetoon nie.

BYLAAG C

INLIGTING OOR SEGMENTE VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	Jaar geëindig			
	30 Junie 2016	Wesens- verdiens- te	30 Junie 2016	
	Inkomste		Bates	Laste
Voedsel, drank en huishoudelike sorg				
Unilever (1)	–	461	3 589	–
Distell* (1)	–	499	3 500	–
RCL Foods (1)	25 025	658	20 294	10 201
Bankwese				
RMBH (1)	–	2 112	13 132	–
FirstRand (1)	–	877	4 652	–
Gesondheidsorg				
Mediclinic (2)	–	1 566	33 629	–
Versekering				
RMI Holdings (1)	–	888	7 157	–
Nywerheid				
Air Products (2)	–	275	933	–
KTH (1)	–	(229)	1 631	–
Total (1)	–	291	1 575	–
PGSI (1)	–	36	734	–
Wispeco (1)	2 105	144	995	289
Infrastruktuur				
Grindrod (1)	–	(45)	1 986	–
CIV groep (2)	–	64	1 871	–
SEACOM (1)	–	(33)	655	–
Ander infrastruktuurbelange	–	20	540	–
Media en sport				
eMedia (2)	–	28	1 116	–
Ander media- en sportbelange	567	(64)	503	168
Ander beleggings	–	67	3 742	5
Sentrale tesourie (1)				
Finansieringsinkomste	–	125	3 778	–
Finansieringskoste**	–	(1 602)	–	16 452
Ander netto korporatiewe bates (1)	–	(251)	3 223	419
	27 697	5 887	109 235	27 534
Uitskakeling van lenings aan/vanaf filiaalmaatskappye			(74)	(74)
Gekonsolideerd			109 161	27 460

* Sluit die belegging in Capevin Holdings Beperk in.

** Finansieringskoste sluit die eenmalige koste (R402 miljoen) en die opsie hermeting (R730 miljoen) in.

Geografiese segmentinligting: Inkomste ten bedrae van R130 miljoen is afkomstig van buite Suid-Afrika, terwyl nie-bedryfsbates ten bedrae van R38 600 miljoen in die buiteland geleë is.

Finansiële tydperk verantwoord vir die jaar geëindig 30 Junie 2016:

⁽¹⁾ Twaalf maande tot 30 Junie 2016

⁽²⁾ Twaalf maande tot 31 Maart 2016

R miljoen		Jaar geëindig 30 Junie 2015		30 Junie 2015	
		Inkomste	Wesens- verdienste	Bates	Laste
Voedsel, drank en huishoudelike sorg					
Unilever	(1)	–	331	3 384	–
Distell*	(1)	–	445	3 157	–
RCL Foods	(1)	23 726	755	19 697	9 579
Bankwese					
RMBH	(1)	–	2 005	12 267	–
FirstRand	(1)	–	840	4 300	–
Gesondheidsorg					
Mediclinic	(2)	–	1 734	13 227	–
Versekering					
RMI Holdings	(1)	–	986	6 717	–
Nywerheid					
Air Products	(2)	–	222	882	–
KTH	(1)	–	(108)	1 876	–
Total	(1)	–	133	1 428	–
PGSI	(1)	–	30	672	–
Wispeco	(1)	1 649	104	955	350
Infrastruktuur					
Grindrod	(1)	–	135	4 016	–
CIV groep	(2)	–	51	1 795	–
SEACOM	(1)	–	24	566	–
Ander infrastruktuurbelange		–	182	480	–
Media en sport					
eMedia	(2)	–	69	1 126	–
Ander media- en sportbelange		215	(85)	545	164
Ander beleggings					
		–	84	3 050	4
Sentrale tesourie					
Finansieringsinkomste	(1)	–	111	4 019	–
Ander netto korporatiewe bates					
	(1)	–	(52)	10 601	8 746
		25 590	7 996	94 760	18 843
Uitskakeling van lenings aan/vanaf filiaalmaatskappye				(68)	(68)
Gekonsolideerd				94 692	18 775

* Sluit die belegging in Capevin Holdings Beperk in.

Geografiese segmentinligting: Inkomste ten bedrae van R117 miljoen is afkomstig van buite Suid-Afrika, terwyl nie-bedryfsbates ten bedrae van R3 795 miljoen in die buiteland geleë is.

Finansiële tydperk verantwoord vir die jaar geëindig 30 Junie 2015:

⁽¹⁾ Twaalf maande tot 30 Junie 2015

⁽²⁾ Twaalf maande tot 31 Maart 2015

STAAT VAN FINANSIËLE STAND

OP 30 JUNIE 2016

R miljoen	Aantekeninge	30 Junie 2016	30 Junie 2015
BATES			
Nie-bedryfsbates			
Beleggings – Filiaalmaatskappye	2	40 280	40 280
Bedryfsbates			
Handels- en ander debiteure	3	–	4
Intergroepskuld	3	1 438	2 138
Belasting		4	–
Totale bates		41 722	42 422
EKWITEIT EN LASTE			
Verklaarde kapitaal			
	4	3 605	3 605
Behoue inkomste			
		35 081	38 173
Aandeelhouersekwiteit			
		38 686	41 778
Bedryfslaste			
Finansiële waarborge	6	755	–
Handels- en ander krediteure	3, 5	28	16
Intergroepskuld	3	2 253	628
Totale ekwiteit en laste		41 722	42 422

INKOMSTESTAAT

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	Aantekeninge	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Dividendinkomste*		–	40 004
Ander netto bedryfsuitgawes		(43)	(41)
Waarborgfooi-inkomste		169	–
Erkenning van finansiële waarborge		(924)	–
Verlies met verkoop van belegging*		–	(1 281)
Netto wins/(verlies) voor belasting		(798)	38 682
Minus: Belasting	8	–	–
Netto wins/(verlies) vir die jaar		(798)	38 682

* Gedurende die vorige jaar het 'n volfiliaalmaatskappy sy belegging in Mediclinic aan die maatskappy ontbondel wat 'n dividend in specie ten bedrae van R37.8 miljard tot gevolg gehad het. Die maatskappy het sedertdien die belegging in Mediclinic aan 'n ander volfiliaalmaatskappy verkoop en 'n verlies met verkoop van R1.3 miljard gerealiseer.

STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Netto wins/(verlies) vir die jaar	(798)	38 682
Ander omvattende inkomste	–	–
Totale omvattende inkomste vir die jaar	(798)	38 682

STAAT VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Saldo's aan die begin van die jaar	41 778	5 173
Uitgereikte kapitaal	3 605	3 605
Behoue verdienste	38 173	1 568
Totale omvattende inkomste vir die jaar	(798)	38 682
Dividende betaal	(2 294)	(2 077)
Saldo's aan die einde van die jaar	38 686	41 778

STAAT VAN KONTANTVLOEI

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

R miljoen	Aantekeninge	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Kontantvloei – bedryfsaktiwiteite			
Ander netto bedryfsuitgawes		(43)	(41)
Bedryfskapitaalveranderinge	9	16	(8)
Kontant gegeneer deur bedrywighede		(27)	(49)
Dividende ontvang		–	2 179
Dividende betaal		(2 294)	(2 077)
Belasting betaal		(4)	–
Kontantinvloei/(-uitvloei) uit bedryfsaktiwiteite		(2 325)	53
Kontantvloei – finansieringsaktiwiteite			
(Toename)/afname in intergroepeskuld		2 325	(53)
Kontantinvloei/(-uitvloei) uit finansieringsaktiwiteite		2 325	(53)
Netto toename/(afname) in kontant en kontantekwivalente		–	–
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die jaar		–	–
Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die jaar		–	–

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2016

1. REKENINGKUNDIGE BELEID

Die finansiële jaarstate word volgens die historiese kostegronslag, tensy anders vermeld, ooreenkomstig Internasionale Finansiële Rapporteringstandaarde en ooreenkomstig die vereistes van die Maatskappywet (Nr. 71 van 2008), soos gewysig, opgestel. Die rekeningkundige beleid is in ooreenstemming met vorige jare. Verwys na aantekening 1 van die gekonsolideerde finansiële jaarstate vir inligting rakende die rekeningkundige beleid.

2. BELEGGINGS – FILIAALMAATSKAPPY

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Ongenoteerde aandele – teen kosprys	40 280	40 280
Persentasie belang gehou in ongenoteerde aandele (%)		
Financial Securities Eiendoms Beperk	100.0	100.0
Industrial Partnership Investments Eiendoms Beperk	100.0	100.0
Partnership in Mining Eiendoms Beperk	100.0	100.0
Remgro Healthcare Holdings Eiendoms Beperk (voorheen Friedshelf 1670 Eiendoms Beperk)	100.0	100.0
Remgro International Holdings Eiendoms Beperk	100.0	100.0
Remgro Investment Corporation Eiendoms Beperk	100.0	100.0
Remgro Suid-Afrika Eiendoms Beperk	100.0	100.0
Remont Eiendoms Beperk	100.0	100.0
TTR Holdings Eiendoms Beperk	100.0	100.0
VenFin Eiendoms Beperk	100.0	100.0
3. INTERGROEPSKULD		
Verskuldig deur filiaalmaatskappy		
Rentevrye lening met geen vaste terugbetalingsvoorwaardes nie	1 438	2 138
Ingesluit in handels- en ander debiteure	–	4
Verskuldig aan filiaalmaatskappye		
Rentevrye lening met geen vaste terugbetalingsvoorwaardes nie	(2 253)	(628)
Ingesluit in handels- en ander krediteure	(10)	–
	(825)	1 514

4. VERKLAARDE KAPITAAL

Die detail van die verklaarde kapitaal word in aantekening 17 van die gekonsolideerde finansiële jaarstate aangebied.

5. HANDELS- EN ANDER KREDITEURE

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Mede-filiaalmaatskappy	10	–
Ander	18	16
	28	16

6. FINANSIËLE WAARBORGE

In die jaar onder oorsig het die maatskappy verskeie waarborgooreenkomste aangegaan vir skuld wat deur filiaalmaatskappye aangegaan is. Deur as borg op te tree, het die maatskappy filiaalmaatskappye in staat gestel om gunstige rentekoerse op skuldinstrumente te beding. Aangesien die maatskappy nie waarborgfooie van filiaalmaatskappye ontvang nie, word die voordelige rente-aanwas vir rekenkundige doeleindes as inkomste geag wat deur die maatskappy ontvang word. 'n Verpligting ten opsigte van waarborgfooie is by die aangaan van hierdie ooreenkomste geskep en inkomste ten opsigte van jaarlikse waarborgfooie sal in die inkomstestaats erken word totdat die onderliggende skuld vereffen is. Op groeplak word die finansiële waarborge nie as aparte kontrakte erken nie omdat dit by die groep se verpligting teenoor die derde party ingesluit is.

7. ANDER NETTO BEDRYFSUITGAWES

Ander netto bedryfsuitgawes word aangedui nadat direkteure se vergoeding van R4 miljoen (2015: R3 miljoen) in aanmerking geneem is. Besonderhede oor die vergoeding en ander voordele wat elke direkteur van die maatskappy ontvang, word in aantekening 24 en 25 in die gekonsolideerde finansiële jaarstate aangebied.

8. BELASTING

Geen voorsiening is gemaak vir inkomstebelasting nie, aangesien die maatskappy nie 'n belasbare inkomste het nie.

Die maatskappy het 'n geraamde kapitaalverlies van R3 906 miljoen (2015: R3 906 miljoen) wat teen toekomstige kapitaalwins verreken kan word. Geen uitgestelde belastingbate is ten opsigte van hierdie kapitaalverlies erken nie, aangesien dit onwaarskynlik is dat toekomstige belasbare kapitaalwins sal ontstaan waarteen die verlies aangewend kan word.

9. KONTANTVLOEI-INLIGTING

R miljoen	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Afname/(toename) in bedryfskapitaal		
(Toename)/afname in handels- en ander debiteure	4	(4)
Toename/(afname) in handels- en ander krediteure	12	(4)
	16	(8)

10. VERWANTE PARTY INLIGTING**Filiale**

Besonderhede van inkomste vanaf, en beleggings in, filiaalmaatskappye verskyn in die inkomstestaat en aantekening 2 onderskeidelik.

Sleutelbestuurpersoneel

Net direkteure en lede van die bestuurskomitee is sleutelbestuurpersoneel van Remgro. Besonderhede van direkteure se vergoeding en hul aandeelhouding in die maatskappy verskyn in aantekening 24 en 25 van die gekonsolideerde finansiële jaarstate, sowel as op bladsy 87.

Aandehouers

'n Gedetailleerde ontleding van aandehouers verskyn op bladsy 85 en 86.

Transaksies met verwante partye (R miljoen)	30 Junie 2016	30 Junie 2015
Transaksies van Remgro Beperk met:		
<i>Hoofaandehouer</i>		
Dividende betaal	(158)	(143)
<i>Filiaalmaatskappye</i>		
Dividende ontvang	–	40 004
Saldo's verskuldig deur/(aan) verwante partye:		
Filiaalmaatskappye	(824)	1 514

Geen sekuriteit is vir enige uitstaande saldo's gegee nie. Daar is geen voorsienings vir oninbare skuld teen uitstaande saldo's met verwante partye gemaak nie.

11. FINANSIËLE INSTRUMENTE

Die maatskappy het die volgende blootstelling aan finansiële risiko's vanweë die gebruik van finansiële instrumente:

11.1 Kredietrisiko

Kredietrisiko is die risiko van finansiële verlies indien 'n teenparty nie sy kontraktuele verpligtinge nakom nie en ontstaan uit die kredietblootstelling van uitstaande lenings en debiteure. Die risiko ten opsigte van uitstaande lenings en debiteure is beperk aangesien dit hoofsaaklik uit intergroepskuld bestaan en die maksimum blootstelling aan kredietrisiko op die verslagdoeningsdatum is die drawaarde van hierdie bateklas.

11.2 Likiditeitsrisiko

Likiditeitsrisiko is die risiko dat die maatskappy nie in staat sal wees om sy finansiële verpligtinge na te kom wanneer dit betaalbaar word nie. Kontantbronne word sentraal deur die groep se tesourie-afdeling bestuur en buigsaamheid in befondsing word verseker deur die beskikbaarheid van gewaarborgde kredietlyne en aandeelhouerfasiliteite.

Die maatskappy se skuld bestaan uit finansiële waarborge, 'n lening verskuldig aan 'n filiaalmaatskappy sowel as handels- en ander krediteure. Die risiko in terme van die finansiële waarborge is beperk aangesien die maatskappy die terugbetaling van die skuld wat deur filiaalmaatskappye aangegaan word, waarborg. Die blootstelling van hierdie waarborge bedra R16 449 miljoen. Die risiko ten opsigte van die uitstaande lening is beperk aangesien dit terugbetaalbaar is aan 'n filiaalmaatskappy en die lening geen vaste datum van terugbetaling het nie, terwyl die risiko ten opsigte van die uitstaande handels- en ander krediteure ook laag is vanweë die grootte van die bedrag ter sprake.

Die maatskappy het briewe van ondersteuning aan sekere filiaalmaatskappye voorsien wat hul in staat stel om al hul verpligtinge van watter aard ook al na te kom in die bestuur van besigheid vir solank as wat hul filiaalmaatskappye van die maatskappy bly.

11.3 Markrisiko

Markrisiko is die risiko dat veranderinge in markpryse, soos byvoorbeeld wisselkoerse, rentekoerse en markpryse van ekwiteitsinstrumente, die maatskappy se inkomste sal beïnvloed.

Wisselkoersrisiko

Die maatskappy het geen transaksies in buitelandse valuta nie en is dus nie aan wisselkoersrisiko blootgestel nie.

Rentekoersrisiko

Die maatskappy het geen blootstelling aan rentekoersrisiko nie aangesien die lening verskuldig aan en lening ontvangbaar vanaf sy filiaalmaatskappye rentevry is.

Prysisiko

Die maatskappy is nie aan prysrisiko blootgestel nie aangesien dit nie beleggings in ekwiteitsinstrumente het wat teen billike waarde verantwoord word nie.

11.4 Billike waarde

Op 30 Junie 2016 en 30 Junie 2015 benader die billike waarde van die finansiële bates en laste wat op die staat van finansiële stand getoon word hul drawaarde.

11.5 Kapitale risikobestuur

Daar is geen beperking op die leningsbevoegdhede van die maatskappy ten opsigte van lenings en gewaarborgde skulde nie. Ten einde die kapitaalstruktuur te onderhou of te wysig mag die maatskappy die bedrag van dividende betaal aan aandeelhouers aanpas, kapitaal aan sy aandeelhouers uitkeer, aandele uitreik of aandele vanaf aandeelhouers terugkoop.

AANDEELHOERSINLIGTING

OP 30 JUNIE 2016

	30 Junie 2016		30 Junie 2015	
	%	Aantal aandele	%	Aantal aandele
VERNAAMSTE VOORDELIGE AANDEELHOERS				
Gewone aandele				
Public Investment Corporation	16.22	78 014 765	16.76	80 621 000
Ander	83.78	403 091 605	83.24	400 485 370
	100.00	481 106 370	100.00	481 106 370
B-gewone aandele				
Rupert Beleggings Eiendoms Beperk	100.00	35 506 352	100.00	35 506 352
Totaal		516 612 722		516 612 722

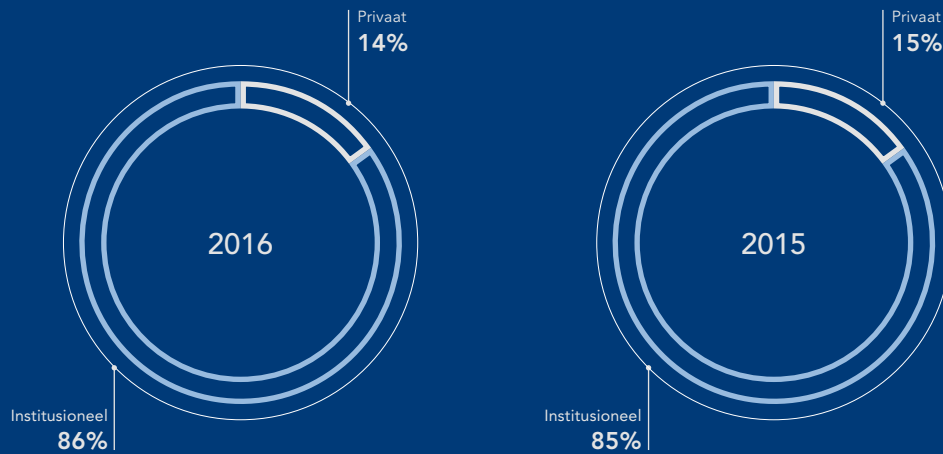
Geen ander aandeelhouer het op 30 Junie 2016 'n voordelige belang van meer as 5% in die gewone aandele van u maatskappy gehou nie.

	30 Junie 2016	30 Junie 2015	30 Junie 2014	30 Junie 2013
VERSPREIDING VAN AANDEELHOERS				
Gewone aandele				
Publieke aandeelhouers	60 890	59 141	53 874	49 487
Persentasie van aandeelhouers	99.85	99.86	99.83	99.85
Aantal aandele	465 687 383	465 119 986	464 263 605	464 305 068
Persentasie van aandele uitgereik	96.80	96.68	96.50	96.51
Nie-publieke aandeelhouers				
Direkteure en hulle verwantes/Aandeletrust/Tesourie-aandele	90	84	91	73
Persentasie van aandeelhouers	0.15	0.14	0.17	0.15
Aantal aandele	15 418 987	15 986 384	16 842 765	16 801 302
Persentasie van aandele uitgereik	3.20	3.32	3.50	3.49
Aantal aandeelhouers	60 980	59 225	53 965	49 560

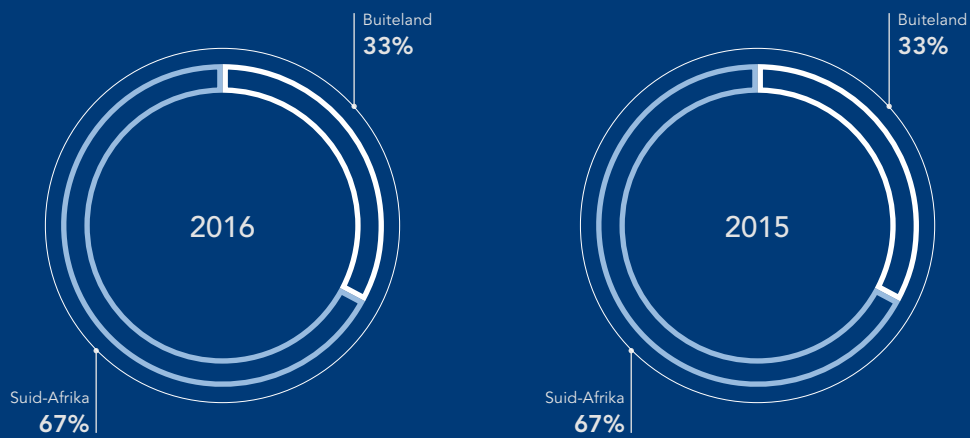
	30 Junie 2016	30 Junie 2015	30 Junie 2014	30 Junie 2013
AANTAL AANDELE UITGEREIK				
– Gewone aandele sonder pariwaarde				
Uitgereik aan die begin van die jaar	481 106 370	481 106 370	481 106 370	481 106 370
– Ongenoteerde B-gewone aandele sonder pariwaarde	35 506 352	35 506 352	35 506 352	35 506 352
Totale aantal aandele uitgereik	516 612 722	516 612 722	516 612 722	516 612 722
Aantal aandele in tesourie gehou				
Gewone aandele teruggekoop en in tesourie gehou	(1 725 393)	(2 169 558)	(2 960 766)	(3 433 101)
	514 887 329	514 443 164	513 651 956	513 179 621
Geweegde aantal aandele	514 634 062	514 200 979	513 404 676	513 526 699

ADDISIONELE INLIGTING

Institusionele en privaat aandeelhoudings in Remgro Beperk gewone aandele

Buitelandse en plaaslike aandeelhoudings in Remgro Beperk gewone aandele

BELANGE VAN DIREKTEURE IN DIE UITGEREIKTE KAPITAAL VAN DIE MAATSKAPPY

GEWONE AANDELE

Direkteure	Direk voordelig	Indirek voordelig	Verwantes	Totaal
30 Junie 2016				
W E Bühmann	–	264 000	–	264 000
J J Durand	–	742 524	7 500	750 024
G T Ferreira	158 625	–	560 000	718 625
P K Harris	–	169 118	–	169 118
E de la H Hertzog	261 892	1 931 814	129 984	2 323 690
J Malherbe	26 826	–	1 053 301	1 080 127
P J Moleketi	1 130	–	9 925	11 055
M Morobe	–	575	–	575
F Robertson	–	5 000	–	5 000
J P Rupert	–	–	6 867 150	6 867 150
S E N De Bruyn Sebotsa	450	–	–	450
H Wessels	–	–	4 500	4 500
N J Williams	10 000	–	60 000	70 000
	458 923	3 113 031	8 692 360	12 264 314

Op 31 Maart 2016, toe mnr L Crouse afgetree het, was sy direk voordelige aandeelhouing in Remgro Beperk 178 039 gewone aandeel.

Direkteure	Direk voordelig	Indirek voordelig	Verwantes	Totaal
30 Junie 2015				
W E Bühmann	264 000	–	–	264 000
L Crouse	178 039	–	–	178 039
J J Durand	–	742 524	7 500	750 024
G T Ferreira	158 625	–	560 000	718 625
P K Harris	–	169 118	–	169 118
E de la H Hertzog	261 892	1 931 814	129 984	2 323 690
J Malherbe	26 826	–	1 053 301	1 080 127
P J Moleketi	1 130	1 445	1 180	3 755
M Morobe	–	575	–	575
F Robertson	–	5 000	–	5 000
J P Rupert	–	–	6 867 150	6 867 150
S E N De Bruyn Sebotsa	450	–	–	450
H Wessels	–	–	4 500	4 500
	890 962	2 850 476	8 623 615	12 365 053

B-GEWONE AANDELE

Mnr J P Rupert is 'n direkteur van Rupert Beleggings Eiendoms Beperk (voorheen Rembrandt Trust Eiendoms Beperk) wat die houër is van al die uitgereikte ongenoteerde B-gewone aandeel.

Sedert die einde van die finansiële jaar tot datum van hierdie verslag het die belange van die direkteure onveranderd gebly.

